

Katolički list

Zvonik

GOD: XVI BR. 4 (174) Subotica, travanj (april) 2009. 130,00 din

Svjetlo Kristovo! Aleluja!

Župa Sv. Josipa Radnika u Đurđinu

Etno salaš u Đurđinu

Bdjenje mladih u *Paulinumu*

80. obljetnica lista *Blagovijest*

Biskupska konferencija u Beogradu

Sudionici Hodočasničkog križnog puta

Plamen uskrsne svijeće

Vazmeno bdjenje je za mene oduvijek bilo nešto posebno. Ne mislim ovdje na veći broj čitanja, koja sam rijetko uspijevao prebrojati. Nije to ni ponovno oglašavanje orgulja nakon trodnevnog muka, pa čak ni svečani trostruki *Aleluja*. Ono što mi se uvijek na tom bdjenju posebno doimalo je govor svjetla i tame. To sam znao doživjeti i kao svojevrsnu borbu između plamena jedne svijeće i mraka koji je sve obavijao. Što dalje, kako sam sve bolje razumijevao liturgijska čitanja koja se čitaju na tom bdjenju, ta borba svjetla i tame za mene je poprimala sve više značenja. Ovdje bih ukazao na dvije stvari.

U hvalospjevu uskrsnoj svijeći na jednom mjestu stoji kako se podjeljivanjem njezina plamena, plamen uskrsne svijeće ne umanjuje. Ta rečenica, naizgled tako obična i jasna, za mene je postala neiscrpnim izvorom promišljanja o otajstvu Isusova uskrsnuća. Baš poput te vatre, koja sama razbija tmine mraka, i Gospodin je uskrsnuo kao prvina usnulih (usp. 1Kor 14,20). No, ta vatra se brzo daje i drugima, te ispunja cijelu crkvu. Tako je i s djelovanjem Kristova uskrsnuća (usp. Mt 27,52-53). Mnogi usnuli u Kristu prihvatili su svjetlo njegova uskrsnuća i uskrsnuli. Sve su to sveci Božji u nebu.

Držeći tako upaljenu svijeću, dok još crkvu obasjava samo plamen tlikih svijeća, sjećam se osjećaja koji me toliko puta obuzeo u tim trenucima. To je isto ono svjetlo koje su roditelji primili kod mog krštenja. To je svjetlo uskrsnuća već ovdje na zemlji. Koliko puta ga nisam bio spreman sačuvati, nego sam ga radije ugasio. Ugasio sam ga, jer ono što sam učinio nije bilo djelo svjetla, nego tame: grijeh. Ne mogu ne protrnuti pri toj pomisli. Ali baš u toj razmjeni osje-

ćaja, koje dobro odražava borbu svjetla i tame u našim ljudskim životima, ostajem bez riječi pred još jednom divnom tvrdnjom hvalospjeva uskrsnoj svijeći: *O, sretne li krivice, koja je zavrijedila takvog i tolikog Otкупitelja!* Da, sretne krivice. I moja krivica može biti sretna, ukoliko svim svojim bićem prihvatim novi dar uskrsnog svjetla i obratim se. Svjestan toga, ta mala svijeća u mojim rukama i njezin plamičak postaju toliko rječiti, jer u njima promatram otajstvo vjere, Kristovo i moje uskrsnuće.

S druge strane, unosenje uskrsne svijeće u mračnu crkvu i podjeljivanje njezina plamena nešto je poput polaganog buđenja. Usred tmine počinju se nazirati boje, pokreti, lica, život. Svjetlo izgoni tamu i otkriva nam ono što je već tu, a bez njega se ne vidi. Tako je i s našom vjerom. U njezinu svjetlu svijet u kojem živimo nije samo siv i mračan, nego je mjesto u kojem prebiva sam Bog. Svjetlo vjere mi dopušta otkriti toliko boja Božje prisutnosti u svijetu, u bližnjima, u događajima. Ali bez uskrsnog svjetla u meni, sve to mi ostaje skriveno. Tako u potrebi blišnjega bez svjetla vjere ne mogu vidjeti patnika Krista koji je upravo pao pod teretom križa i vapi za pomoći ni u nedaćama života ne mogu drugo nego uvijek tražiti krivca. Svjestan toga, dok mi u ruci plamti malena svijeća, vapijem za darom toga svjetla na svakom koraku moga životnog puta.

Nadam se da će i ovaj *Zvonik*, poput te male svijeće, koju smo držali na vazmenom bdjenju, svakome od nas još više probuditi želju da se svjetlo uskrsloga Krista koje nam je darovano u nama više nikad ne ugasi. U tom duhu svakome ponaosob:

Sretan Uskrs, aleluja!

Vaš urednik

Iz sadržaja

Uskrsna poruka dr. Ivana Pénzesa	5
Tema broja: Uskrs, dar drukčijeg života	6
Uskrs na salašu	8
Malo uskrsnje dragosti u roditeljskoj starosti	9
Naši biskupi u Beogradu	12
Reportaža: Župa Sv. Josipa Radnika u Đurđinu	23
Intervju: Robert Mađarić	26
Kriza i uloga u njoj kršćanina	35
Dijalog između Crkve i države	36
Ja sam već dovoljno promijenio svijet	41
Gubitak posla? Nije smak svijeta	44
Glas zastupnika kršćanina	47

**Svim našim čitateljima
sretan Uskrs
i uskrsne darove
mira i radosti
od srca žele**

**Uredništvo Zvonika
i
Katolički institut za kulturu,
povijest i duhovnost
Ivan Antunović
Subotica**

Piše: s. M. Jasna Crnković

Put u Emaus

Sretoh Ga na putu života. Išao je sa mnom. Rame uz rame. Nisam ga pitala tko je: bilo mi je svejedno. Bio je ugodan i osjećala sam se lijepo...

Ja sam tražila Boga – Spasitelja, Prijatelja, Zaručnika. Izgubila sam ga. Činilo mi se kao da je umro.

A on, moj suputnik, koračao je kraj mene. Nije shvaćao zašto tražim. Govorio je: "Zar Bog nije uskrsnuo da bi bio uz tebe i da bi ti bila s njime? Zar nije rekao: Ja sam s vama u sve dane – do svršetka svijeta?"

"Ali ja ga ne vidim! – rekoh. Lutam životom tražeći smisao. Zašla sam i na ovaj put. Učinilo mi se kao da je tu. Ali i dalje ga ne vidim. Skriva li se to on od mene?... Želim ga blizu kao Zaručnika. Želim se nasloniti na njegove grudi i biti mu kćerka ljubljena."

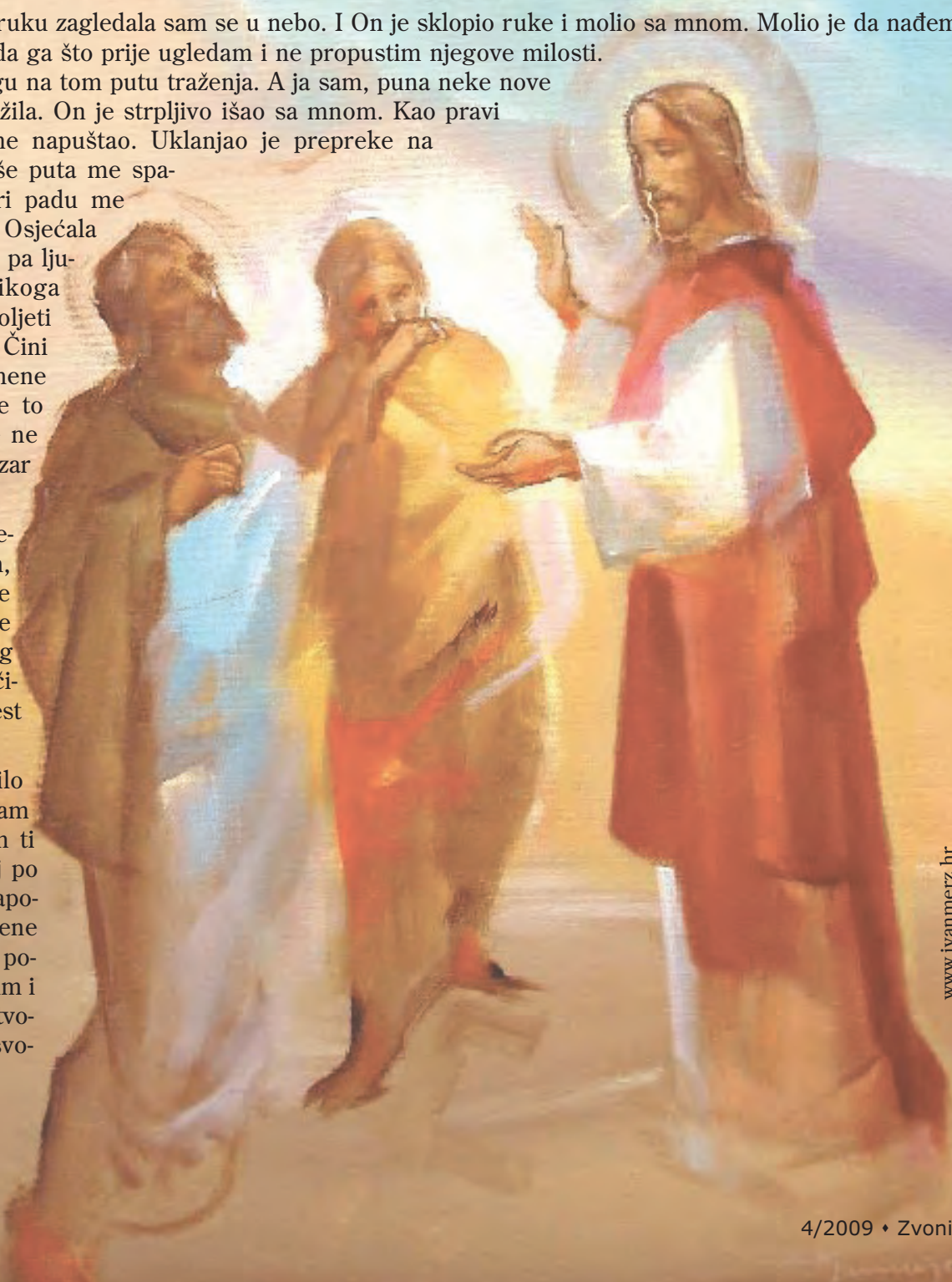
Sklopljenih ruku zagledala sam se u nebo. I On je sklopio ruke i molio sa mnom. Molio je da nađem Boga. Molio je da ga što prije ugledam i ne propustim njegove milosti.

Molio je za snagu na tom putu traženja. A ja sam, puna neke nove nade, i dalje tražila. On je strpljivo išao sa mnom. Kao pravi prijatelj. Nije me napuštao. Uklanjao je prepreke na

mome putu. Više puta me spasio od pada. Pri padu me uvijek dizao. Osjećala sam zahvalnost, pa ljubav. Možda nikoga ne bih mogla voljeti tako kao Njega. Čini mi se da i On mene voli. Tko bi sve to učinio, a da me ne ljubi. Ljubav! Pa zar to nije Bog?!

U oduševljenju se okrenuh, ali... Njega više nije bilo. Ostao je samo svijetli trag onoga što je učinio i onoga što jest – Ljubav!

To mi je bilo dosta. Našla sam te, Bože! Dajem ti svu sebe: djeluj po meni kako si započeo! Ulj u mene Duha ljubavi i povedi me da slavim i naviještam Ime tvoje. Ponesi me svojim Duhom!

Uskrsna poruka dr. Ivana Pénzesa, subotičkog biskupa

Klica vječnoga života

Kršćanska Braćo i Sestre!

Nije lako naći primjereni oblik riječi koji bi mogao opisati radost Uskrsa. Stoga Crkva slaveći ovaj dan svečano pjeva: *Nek usklikne!* I kao što ne postoji u svemiru nikakva analogija događaja kojeg slavimo, tolika bi trebala biti i količina našeg ushita zbog ovog nadpovijesnog događaja. Taj je događaj toliko radikaln i toliko nov da nije mogao biti samo utjeha tužnih učenika koji su htjeli nastaviti djelo svog Učitelja. Naime, ne radi se samo o povratku u život, nego o posve novom životu. Životu koji proizlazi iz Božje stvaralačke moći i njegova gospodstva nad svim što postoji.

Upravo zato za nas kršćane nakon Uskrsa svijet izgleda potpuno drukčije nego li prije njega. On nije samo suzna dolina, mjesto borbe za opstanak, nego u punom smislu postaje priprava za Nebo. Sve ono što čovjek i svijet ne mogu sami sebi dati, otvara se u snazi i otajstvu uskrsnuća Isusa Krista. Raspeti je Uskrsnuli! Svojom žrtvom prekinuo je lanac nasilja, i uništio je gospodstvo smrti nad čovjekom.

Vjerovanje u činjenicu i snagu Uskrsa jest naša temeljna odrednica. Bez vjere da je Isus uskrsnuo ne možemo se zvati kršćanima. Prva propovijed jest upravo navještaj Uskrsa. Vjera u uskrsnuće potrebna je kako u deklarativnoj, tako i na praktičnoj razini. Kršćanin javno priznaje Krista Uskrsloga, ne povodi se za takozvanim modernim konceptima koji svoje slutnje o zagrobnom životu posuđuju iz vremena kad je ljudski rod bio u traganju za pravom istinom i pokušavao si ciklusima prirode odgovoriti na pitanje vlastite smrtnosti. Praktično prihvaćanje Uskrsa jest svijest da se u svakom dobrom djelu, žrtvovanoj ljubavi, nalazi sjeme otajstva uskrsnuća. Svako ostvareno zajedništvo postaje nagovještajem onog vječnog zajedništva koje postaje naša perspektiva upravo nakon uskrsnuća Isusa Krista.

Uskrsno svjetlo

Na prvoj stranici Biblije, u prvom poglavlju, kao prve Božje riječi, biblijski pisac navodi: *Neka bude svjetlost!* Sa svjetlošću je počelo stvaranje. U svjetlosti niče život. Kad je svjetlost, onda čovjek radi, obavlja svoje dnevne poslove.

Svjetlost ima i simbolično značenje. Ono se povezuje i s riječju pravda. Pravednik je onaj koji je u svjetlosti, pravda je njegova kao podne. Nikad pravednik ne treba zavidjeti bezbožniku jer on nema budućnosti (usp. Ps 37,2-6).

Pravedan Šimun je iščekivao utjehu Izraelovu, nadu za sve narode. Radosno je u hramu primio Isusa u naručje. On ga naziva *Svjetlom na prosvjetljenje naroda* (Lk 2,32).

Isus je bio svjestan sebe. Znao je što mu je činiti. Mogao je sa sigurnošću izreći ove riječi: *Ja sam svjetlost svijeta; tko ide za mnom, neće hoditi u tami, nego će imati svjetlost života* (Iv 8,12). Mnogi su povjerovali toj njegovoj riječi i išli za njim. Isus očekuje od svojih učenika da i oni budu svjetlo. Kako to zamišlja zabilježio je Matej u svom evanđelju: *Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega koji je na nebesima* (Mt 5,16).

Suprotno od svjetlosti je tama, mrak, noć. Poznata je biblijska riječ: noć ima svoju moć. Noć bi trebala biti za odmor, oporavak. Ali je istina da je ljudi često koriste za grijeh. U tami se rade zla djela.

Uskrslog Krista susrećemo u njegovoj zajednici, a prepoznajemo Ga i u braći i sestrama. Osobit je pak susret s Uskrsnulim u svetoj pričesti. Naime, klica vječnoga života, po kojoj smo suukopani i suuskrsnuli s Kristom, posađena je u naše srce po sakramentu Krsta, i razbuktava se svaki put kad blagujemo Tijelo Kristovo. Uskrsli tada biva u meni, on je Onaj koji osnažuje moje srce duhom svoje ljubavi. Hrana Tijela i Krvi čini otajstvo uskrsnuća djelatnim u nama. Bez te hrane ne mogu živjeti, a i sve ono što deklarativno priznajem postaje samo blijedna slika. Krist uskrsli jest onaj koji djeluje! Novo stvaranje, kako su stari zvali Uskrs, počinje u preoblikovanju koje se događa u blagovanju. To je nešto najljepše što si možemo poželjeti čestitajući Uskrs.

Sv. Pavao u poslanici Rimljanima piše da kao što je Krist za sve umro i *slavom Očevom* uskrsnuo, tako i kršćanin po krštenju postaje sudionikom Kristova vazmenog otajstva, te zajedno s njime sudjeluje i u *novosti života* (Rim 6,4). Na taj se način i na Kristovim vjericima očituje djelovanje *slave Očeve*. Ova novost ima i posljedice u svakodnevnom životu: *Naš je stari čovjek zajedno s njim raspet da onemoća ovo grešno tijelo te više ne robujemo grijehu* (6,6). Kršćanin je tako postao slobodan čovjek. Postavši, poput Krista, poslušan i podložan Bogu, postao je slobodan: slobodan od grijeha i slobodan od smrti. U toj slobodi treba i živjeti. Sjedinjen s Kristom u uskrsnuću, i kršćanin nadvladava smrt. O smrti Pavao kaže u svojoj ispovijesti vjere da će biti obeskrjepljena *kao posljednji neprijatelj* (1 Kor 15,26). To je konačna Kristova pobjeda u svakom vjerniku, a podrazumijeva i pobjedu nad grijehom (Rim 6,9-11).

Ovim mislima želim svima sretan Uskrs i obilje blagoslova od Uskrslog Spasitelja!

Kršćani svoju vjeru doživljavaju kao svjetlo. Ona im govori tko su, odakle su, zašto žive, kuda idu... Svjetlo vjere se pali u krštenju i valja ga čuvati. Svjetlo se čuva molitvom, slušanjem Božje riječi i primanjem sakramenata.

Kada je Isus izdan i uhvaćen, bio je mrak. Suđen je po kratkom postupku. U vrijeme njegove agonije, na Kalvariji, evanđelist nam je zapisao: *nasta tama po svoj zemlji* (Mt 27,45). Njegovi mrzitelji su mislili kako će smrću sve biti završeno. Nazarećanin je pobijeđen. Ali nije bilo tako. Uskrslo jutro je potvrdilo – život je jači od smrti, svjetlo od tame, istina od laži, dobrota od zloće.

I ove godine ćemo u svojim zajednicama slušati drevni himan *Exultet* u čast Isusu uskrsnom. Isusovo uskrsnuće je proplamsaj svjetla – Veliki Oganj! On svijetli kroz stoljeća. Neka zagrije svakoga od nas. Slavimo Uskrs – uskrsavajući osobno. Dižimo se iz svojih slabosti, obračunajmo s grijesima, širimo uskrsno raspoloženje praštanjem, dobrotom, djelima ljubavi. Svima sretan, ponosan, pun svjetla Uskrs!

Lazar Novaković

Uskrs, dar drukčijeg života

Uredio: Mirko Štefković

Prepoznavanje Uskrsloga

Uskrs je život iznova. I kad sve lađe potonu, i kad sam život umine, uskrsnuće je zakon obnove svega. Novi život. Novo nebo, nova zemlja. Isus nam je svojim uskrsnućem zamjario da nas taj novi život čeka nakon što se raspadne dom ovozemnoga života.

Veliki kršćanski intelektualac i psihoterapeut Paul Tournier piše u sjajnoj knjizi *Učimo starjeti: Uskrsnuće – obećano u evanđelju – je osobno uskrsnuće, uskrsnuće osobe. Kada kažem da sam ovoga ili onoga susreo 'u njegovu vlastitom tijelu', tvrdim da sam ga susreo osobno, da sam identificirao njegovu osobu. U uskrsnuću ćemo naći tu osobnu identičnost.*

No sasvim je drukčije s Isusovim uskrsnućem, nastavlja autor, ističući kako su sva izvješća o tome obilježena proturječnostima. Naime, svi kojima se ukazao – premda su bili njegovi najbliži (učenici) – teško su ga prepoznali.

Dakle, nalazimo se s onu stranu shvatljivosti. *Ljudske oči, pa i oči učenika, nemoćne su da identificiraju biće koje više nije od ovog svijeta. Potrebno je prosvjetljenje duha. Ali unatoč svemu, duh će se ipak osvjedočiti tjelesnom stvarnošću.* Jer osoba se identificira po tijelu. *A ipak se to tijelo Uskrsnuloga radikalno razlikuje od tijela što ga istražuje liječnik u anatomskom laboratoriju. Ono – može se reći – jedino zadržava funkciju identifikacije, obraća se drugima i daje dokaz uskrsnuća jedino toliko što ga drugi moraju prepoznati. A materijalnoga znanstvenog dokaza uskrsnuća nema.*

Tournier zatim ističe da postoji drugi dokaz – ne materijalni, ali ipak znanstveni. *Jer znanost nije samo znanost o materiji – otkad su psihologija i sociologija dobile svoju značku znanosti i otkad fizičari ne znaju baš sigurno što je materija. Na tome drugom dokazu inzistira Marc Oraison. Zove ga 'kršćanskim faktom'. To je 'sasvim nova i specifična vizija smrti što ju je kršćanstvo uvelo u ljudsku povijest'. To je iskustvo samih kršćana, osobna preobrazba učenika koja je od njih učinila poslanike nepobjedive nade – otkad su postali sigurni da je njihov Učitelj uskrsnuo!*

Zato je mentalitetu koji apriori odbija Boga nemoguće prihvatiti Uskrsnuće. Ali ono je apsurd za čovjeka koji je formiran da vjeruje samo ono što mu je tjelesnim osjetilima dostupno. Dok upravo takav – kojeg li apsurd! – današnji čovjek bez problema kao stvarnost prihvaća virtualni svijet.

Prvi koji su odlučno zanijekali Isusovo uskrsnuće bili su ondašnji židovski duhovni vođe odnosno glavari svećenički s pismoznancima i starješinama narodnim (usp. Mt 28,11-15). Iako su im stražari posvjedočili da Isusa nema u grobu, da je uskrsnuo, ta im se činjenica nije uklapala u plan i strategiju odnosa s Rimskom vlašću. Ako bi to bilo točno – smatrali su ipak ispravno – ta bi istina potpuno srušila sve njihove dosadašnje pothvate.

Zapravo, to bi im bila optužba za jednu pogrešnu osudu i nepotrebno ubojstvo. Zato su odlučili da snagu argumenata o Isusovu uskrsnuću pokušaju odbaciti prijevarom. Vojnike su podmitili novcima i poučili ih neka kažu da su, dok su oni na straži spavali, Isusa ukrali njegovi učenici. Međutim, laž se na brzo razotkrila, tj. i u tom je slučaju imala *kratke noge*, pa je evanđelist Matej zapisao da se to razglasilo među Židovima – sve do danas (usp. Mt 28,15).

Osim toga, u prilog istini ide još nekoliko činjenica. Prvo, nije uopće bilo moguće da se bilo tko približi mjestu koje su pozorno čuvali strogi rimski vojnici, a da ga oni ne bi primijetili. Dakle, kako bi taj netko, pojedinac ili skupina, uspio otpečatiti grob i odmaknuti teški kamen s njega te sve to izvesti nečujno i nevidljivo?

Drugo, po kojoj logici, odnosno s kojim razlogom bi apostoli uopće išli po mrtvog Isusa,

kad su ga se odrekli živoga? Zar se nisu kratko prije toga razbježali u trenutku kad su trebali za njega posvjedočiti ili ga čak braniti?

Snagu Uskrsnuća, koje jedino može "proizvesti" poslanike nepobjedive nade, potvrđuje i sljedeći događaj. Svećenik-misionar Cesare Colombo (umro u listopadu 1982.) živio je 30 godina među gubavcima. Prije nego se odlučio za misije doktorirao je medicinu i kirurgiju kako bi ljudima tamo bio što korisniji. Zapisao je: *Najljepša uspomena moga života u Burmi bila je moja posljednja sveta misa, koju sam imao za gubavce. Među njima je bilo i nekrštenih ljudi. Bolesnici su sastavili ovu molitvu: Zahvaljujemo Bogu što nas je učinio gubavcima, jer smo kroz gubu upoznali tebe, oče Cesare, a preko tebe Boga, Isusa Krista!*

Uskrsli u našoj svakodnevici

U tjednu Gospodinove muke na poseban smo način proslavili velike tajne sv. Trodnevlja: Večeru Gospodnju na Veliki četvrtak i Muku Gospodnju na Veliki petak, a u vazmenom bdjenju, kroz vrlo znakovite obrede i živu Božju riječ, doživjeli smo Gospodinovo uskrsnuće.

Uskrsnuće! U hrvatskom jeziku zvuči kao – svanuće. Te dvije različite riječi naizgled povezuje samo rima. Ali ima među njima i jača veza. Jeste li ikada razmišljali, kad se kaže Uskrs – što to znači i otkuda dolazi ta riječ?

Uskrsnuće kao pojam općenito se povezuje s kršćanskom baštinom, tj. s Isusovim ustajanjem iz groba treći dan nakon smrti. Otud su i sva njegova prenesena značenja. Ipak, korijen te riječi otkriva njezin izvorni smisao. A on je skriven u slavenskoj riječi krijes odnosno kres (iskra, vatra). U vjeri naših starih predaka, prije pokrštenja, ta je riječ označavala trenutak kad u proljeće *sunce oživljuje*, tj. postaje ljetno. Otud je preuzeto u kršćanstvo uz-kres, u staro-crkvenoslavenskom jeziku dobilo glagole uskrisiti i uskrsnuti, tj. oživjeti, biti živ!

uskrsnuća (Golgota). Ali đavao nam stalno – kao nekakav karikirani i naopako okrenuti "pjesnik" – nudi onaj isti recept kojim je prevario naše Praroditelje – da ćemo "biti bogovi" ako njega poslušamo, odnosno da i bez Isusa ima uskrsnuća te da ćemo bez života po njegovom nauku lakše i ugodnije živjeti.

Realan i razborit kršćanin ne smije se dati zavarati. Kao i davno svojem narodu u Starom zavjetu, Bog i nama danas o Uskrsnuću svoga Sina, nudi samo alternativu: *Uzimam danas za svjedoke protiv vas nebo i zemlju da pred vas stavljam: život i smrt, blagoslov i prokletstvo. Život, dakle, biraj, ljubeći Jahvu, Boga svoga, slušajući njegov glas, prijanjajući uz njega, da živiš ti i tvoje potomstvo* (Pnz 30,19-20).

Također, vrlo su znakovite – i za nas danas – Isusove česte riječi apostolima nakon uskrsnuća: *Ne bojte se!* Ali, došli su i poslanje. Na čelu s Petrom dao im je nalog: *Izvezi na pučinu!* To je poslanje naviještanja Uskrsnuća i cjelovite evanđeoske radosti svemu stvorenju. Međutim, to je zapovijed također svim Isusovim učenicima, dakle i nama.

Zadaća je svakoga od nas da s najvećim optimizmom izvesla na pučinu života te hrabro jedri i kad obzori ne izgledaju bolje nego Isusovim učenicima u trenucima između Golgote i Uskrsnog jutra. Ali, zapravo, i svim ljudima ostaju samo dvije mogućnosti: prihvatiti Isusov Križ kao tajnovito smislen način prevladavanja krize i rješavanja problema ili pak padati u očaj zbog nemoći da promjene ono što ih tišti, tj. utopiti u ovisničkom moru instant-užitaka.

Mi kršćani vjernici imamo veliko i odgovorno poslanje: radosno svjedočiti u svim našim životnim situacijama da se Isusom Kristom uvijek može reći i doživjeti – Sretan Uskrs, aleluja!

Prema: <http://angelo1.blog.hr>

Dakle, za nas kršćane to ima ovo značenje: iz mrtvoga i hladnoga groba, u koji je na Veliki petak bilo položeno Isusovo tijelo, u nedjeljno je jutro bljesnula iskra novoga života. Nebeski je Otac Isusa oživio i On je – nakon što ga je tri dana zaklanjao oblak smrti – nama bljesnuo kao Sunce. Dakle, događajem Isusova uskrsnuća nama je, u duhovnom smislu, svanuo novi dan.

Međutim, posljednji sati Isusova života nisu nagovješćivali nikakav obrat. Osobito onima koji su Isusa cijenili i voljeli, pretvorili su se u više od muke, kao što su i Njemu bili više od agonije. Trenuci poslije Isusove patnje na Golgoti trajali su njegovim učenicima kao vječnost i bili ispunjeni beznađem, očajem, mrakom, smrću, strahom, razočaranjem, bijegom.

Ali pojavljivanjem Uskrsnuloga, u apostolima se, kad su se uvjerali da je doista živ, dogodila prava duhovna preobrazba, temeljna tranzicija! Potpuno su prihvatili Isusove standarde. Nestalo je i želje za "uspostavljanjem kraljevstva" i oslobađanjem od rimskih vlasti.

Također, sjetili su se da Isus čak ni u najkritičnijem trenutku predsmrtno agonije nije podlegao kušnji odustajanja, da ni razapet nije prihvatio *ponudu* i ucjenu svojih tužitelja i onih koji su mu se podrugivali da *siđe s križa pa će mu vjerovati*. Apostoli su razumjeli da je imalo smisla to što je Isus, naizgled beznadan, ostao visjeti na križu.

I baš zato je trećega dana uklonjena sva sigurnost i nada onih koji su na Veliki petak mislili da su našli konačno rješenje problema Isusova trogodišnjeg "ometanja". Isusovi učenicima su shvatili da je čak dobro i spasonosno što su i oni zajedno s Njim bili optuženi za *udruženi zločinački pothvat!*

Ta najveća tajna i temelj kršćanske vjere ima svoje odraze na osobni život svakog Isusova učenika – pojedinačno i zajednički, tj. na osobnoj, obiteljskoj i crkvenoj. I danas se Isusovim učenicima, Crkvi stalno predbacuje da želi upravljati cijelim društvom i svima nametnuti svoje zakone itd.

Zato, prije nego se očitujemo o tome – što je svakako potrebno, jer šutnja može biti grijeh propustom – valja nam promisliti i tako potaknuti druge da promisle: živimo li tako svoj kršćanski život da se po nama u svijetu i danas može čuti i iskusiti Isusova radosna vijest? Kako živimo blagdane, molitvu, u svojim župnim zajednicama: da li su to stvarnosti koji druge stvarno mogu uputiti na Krista? Koliko zbilja zahtijevamo od sebe, pa da možemo zahtijevati i od drugih da nam dopuste živjeti kršćanski u svijetu u kojem živimo: da imamo pravo na kršćanski odgoj, na mjesto u medijima, na etične medije? Ako pak to zahtijevamo, jer želimo živjeti ono što nam je Gospodin Isus svojim uskrsnućem darovao, onda to – na kolike otpore uvijek nailazili – nije zločinački pothvat, nego svjedočanstvo da i sami želimo živjeti svoj Uskrs.

Veliki hrvatski pjesnik Silvije Strahimir Kranjčević poetski je izrazio biblijsku istinu *da ne može nikad biti bez Golgote*

Kako se određuje datum Uskrsa

Prema izvještajima evanđelista, Isus je umro uoči židovske Pashe koja je padala 14. dana mjeseca nisana, a uskrsnuo u nedjelju nakon toga. Nisan je inače sedmi mjesec židovskoga kalendara, a odgovara našem ožujku i travnju, s početkom proljeća, a 14. dana toga mjeseca puni je mjesec, tj. uštap.

U Crkvi se u prvo vrijeme Uskrs nije slavio u svim krajevima podjednako, iako su se svi ravnali prema židovskoj Pashi. Crkve u Maloj Aziji u starini su slavile Uskrs uvijek 14. nisana, bez obzira kojeg je dana u tjednu padao. Ostale Crkve slave Uskrs u nedjelju nakon 14. nisana. No, još od apostolskih vremena kršćani svake nedjelje slave Isusovo uskrsno otajstvo poput "tjednog Uskrsa", a od II. stoljeća počinje se slaviti "godišnji Uskrs", mada se može reći kako su već sami prvi kršćani nedjelju poslije proljetnoga punog mjeseca – u koju su Židovi slavili Pashu – naglašenije slavili od drugih nedjelja u godini.

Koncil u Niceji je – kao što kaže i Katekizam katoličke Crkve u br. 1170 – 325. godine donio opće pravilo za određivanje datuma slavljenja Uskrsa, kako bi svi "u jedan glas i u isti dan mogli uzdići svoje molitve na sveti dan Uskrsa". Otada se Uskrs slavi u nedjelju koja pada nakon punog mjeseca koji prati proljetnu ravnodnevnicu, to jest ekvinocij.

Zato je Uskrs "pomični blagdan" jer se zapravo "pomiče" između 21. ožujka i 25. travnja. Otkad je pak papa Grgur XIII. reformirao kalendar, došlo je do razlike u danu slavljenja Uskrsa između Istočne i Zapadne Crkve, jer se neke istočne Crkve do danas ravnaju po julijanskom kalendaru. Tako ovaj najveći blagdan, bez obzira kojoj Crkvi pripadali, svi kršćani ne slave na isti dan (osim ponekad, kao što je bilo 2004. godine). No, postoji težnja da se dođe do što usklađenijega svjetskog kalendara, pa bi se time mogao postići i zajednički datum slavljenja Uskrsa.

Uskrs na salašu

Stojali smo na salašu. Po'Dunovom. Nikoliko duži iza salaša se prostirala šuma Srebrenica. Isprid salaša doklegod možeš okim dosegnit velika ledina i njive. Čini mi se da su sva doba godine, prvo kod nas stizala. Pogotovu proliće. Naš stari bi izajutra izašo prid salaš, izmolijo Očenaš, digo glavu i meriso prvo prama šume.

– Ala merišu vrbe! – onda bi se okrenijo prama njivama – Merišu oranja i mlada žita! Uskrs je blizu!

Stvarno! Jata tičica su se vraćala u šumu. Garvanovi, vrane i vrapci su po cile dane đalakali. Od ranoga jutra do kasne večeri. Mlada žita su zazelenila po njiva a u špragu procvale trgunjice. Nuz panjeve ljubičice i visibabe.

Vidi kako je nebo čisto i jasno ko tvoje okice! – reko bi mi stari.

A uveče ka'se nebo ospe zvezdama i majka i stari su voljili napolju prid salašom izmolit Pozdravljenje. Svaka petka uveče, nama svima bi rekli:

– Opraščajte!

Izašli bi napolje, čim zvezde izajdu i osamili bi se. Majka je ošla na jednu stranu a stari na drugu. Molili su se svako zase. Izrekli ispovid i zamolili Svevičnjega za oprost. Do ujutru nisu ništa jili ni pili. Kad počme svanjivat, prija neg što izajde sunce, obadvoj bi odrzali koricu kruva i ope ošli napolje malo dalje od salaša.

Gospodine, nisam dostojan da unideš... – pojili bi tu koricu kruva, vratili se doma i nastavljali svagdanje poslove.

Bog dragi je svud i ako ga moliš o'srca, molba će ti bit uslišita, rekla je jedamput majka.

Tako su radili uvik petkom jel je salaš bijo daleko od sela i crkve. Jedino za Uskrs i za Božić dada je prezo konje i svi smo išli na ispovid i pričest u crkvu. Tako smo išli i na Božić na pološnicu i na Uskrs na Svetenje.

Na Uskrs bi se dada i stari podilili. Ujutru rano jedan od nji dvoj bi rano ujutru odno jel majku, jel mater, jel nenu sa košaricom punom uskršnjega jila na Svetenje. Ka' se vratu frustukovali bi i ope jedan od nji je prezo konje i sve nas nosijo na veliku misu.

Jedne godine o Uskrsu nam se oždribila Vrana a Vranac je šanto na livu nogu. Radovali smo se ždribetu al mater je rekla:

E, ve godine nećemo jist blagosivano jilo. Nemožemo u selo. Pišice možemo samo jedamput. Dicama će jako noge bolit. Misu na Uskrs nikako nećemo propušćat! Makar siki-ricice padale!

– Neka se brinit! Već će se dragi Bog nastarat! – rekla je majka.

Moja majka je bila prava mudrika! Mada je mene uvik kazivala da

znam "u tri cara". Znala je utišit, požalit i razveselit.

Osvanijo je Uskrs. Dan je bijo ko izmislit! Sunce. Vedro nebo i zeleno žito su se sjedinjavali u dalji. Mi dica smo se bosu iz kreveta raširili po dvoru i tražili gnjizde i šta nam je dono zec u nji. Po ledine u trave istom bi našli šareno jajce. Bila su našarana travama kakigod ima na ledine. Izmeđ toga smo našli di koju jabuku jel kesicu šareni šećera-jajica. Na dvor je izašla mater i iznela ureditu

košaricu sa jilom za svetenje. Priko njoje je bijo bil ko snig tarak od srvijana sa širokima čipkama. Još je zagrabila kanticu vode iz bunara. Otac je uzo košaricu i kanticu i reko:

Ajte, dice, ite se navuč i obut, pa ćemo it do prvoga mladoga žita.

Potrčali smo za ocim. Tu lipu posvećano ureditu košaricu sa jilom i kanticu sa vodom je metnijo u njivu di je raslo mlado žito. Otkrijo je košaricu do polak. Otac se prikrstijo i reko:

Ostavice mo tude. Bog dragi će već blagosovit!

Vratili smo se u salaš. Stali smo oko astala sa krušnim tarkom. Jedno vrime smo se molili a onda je majka rekla ocu:

– Stipo, dite, sad već možeš pojti za košaricom i svetom vodom. Sad je već spala Božja rosa na nji.

Gledali smo sa praga kako otac žuri do žita. Kad je dono košaricu, bila je sva vlažna. Posvećani tarak je bijo mokar. Pleteni kolač, šunka, jajca, luk i ren su bili orositi. Dragi Bog je blagosovijo naše i jilo i pilo.

Ruža Silađev

Malo uskrsnje dragosti u roditeljskoj starosti

Evo, oped Velika subata! Kad prija! A to je začudo da, kakogod probam da bude prija, sa sijanjem ditelne dočekam baš ovaj dan. Valjda će bit sve gotovo dok ova moja ne tribala ić nosit ilo na svećenje. Dobro što uvijek nosi na ono drugo, koje je u 2 sata, makar je već spremila ranije da bi mogla i na ono prvo stignit. Al tako je naučila i drugačije ne mož.

Dosta se osušilo ovo moje oranje, a Velik četvrtak nije davno bio, a baš sam oma i potanjiro i dvared isparo da se vlaga sačuva. Najbolje bi bilo da se i posijalo taj dan, al kad bać Mijo nije mogo. Mogo je on na Velik petak, al zna da ja, ko fala Bogu još uvijek većina, ne radim onda sa zemljom. Ta di bi? Bilo je i drugi mašina, nije da nije, al kad volim so tom njegovom od kad je u njega. A i volim kako on sije. Biće malo taranava zemlja, jer je moja paraća mala, pa ne rasiťni zemlju tako ko ove nove. Doduše mogo bi ja tu taku veliku dobit od bać Neste, al nju moj traktor ne bi mogo vuć i onda oped ništa nisam uradio. No, meni će morat bit dobro i vako. Sad kad sam danas-sutra sedamdeset, neću cigurno kupovat ni veći traktor, a ni druge kake mašine. Mene će dotrajat. Kad neće onaj ko triba, neću ni ja! I za ovo sam ružen od žene:

- Kom bogu si se toliko latio?! Sad ćemo pod stare dane sijat toliku ditelnu i povećevat josag, misto da smanjivamo. Nama dvoma je dosta i ovo što imamo, ni to nećemo još malo bit vridni poradiť. Kašće Ti kogod fala?!

Ni sam ne znam šta bi joj kazo na to. Al nije ni ona bolja. Kad sam juće vidio šta sve kuva i peće za Uskrs, nisam mogo da je ne podbodem:

- Šta si se sad Ti toliko latila? Nama dvoma bi bilo dosta i manje od ove tu po četvrti šilježeta. A kome je ovo drugo? Po šunke, kuvana divenica, četvrt praseta, boca rena, jaja ni ne znam koliko, a da ne nabrajam kolaće i slade šta će još bit?

Ćuti sad ona, šta će, nadivanio sam je. Oma sam se pokajo. Ono prija, kad sam bio u Kerskoj crkvi, gospodin je divanio da postoji niki blagdanski đavo! Tira čovika na svađu i na gri sad kad smo se, fala Bogu, tako lipo ispovidili na Veliku sridu. Brže je bolje smirim:

- Nek si nakuvala, ako nam i ne dođu, poišće se kad se bude vuklo đubre od nedilje, neće se bacit!

Slabo sam je utižio i sav sam nemiran oćo na put križa. Zadnji je. To je moje, ona iće na Velik četvrtak i ostane na klanjanju. Ne radi se na Velik petak

Bog zna šta ni kod kuće, a šta bi se i teško moglo radiť o to malo suve pogaće i suparne ćorbe, pa onda ićem u crkvu. A i volim ić na ovaj dan, onda je put križa posebno svećan, jer se zna da je to bilo tog dana. Čita se i muka. Kad ćovik ćuje šta je sve Isus pritpio, malo drukćije gleda na svoje nevolje i muke. Mogo bi se ćak i postidiť ćerez ćega sve rondzamo i budemo bisni.

Fala Bogu što nam crkva nije daleko ko kadgod kad smo bili na arendi, pa ćemo moć obadvoje i večeras na uskrsnuće. I na Uskrs – ja do podne, a žena mi posli podne. Osim ako ne dođu baš onda kad tribala krenit na misu. Jedno još i sad nismo naćisto, kad se ide posvetilište: da l' oma posli uskrsnuća il' ko kadgod ujtru? Kogod radi vako, kogod nako. Mi nako kako smo naućili: na uskrsnje jutro. Na astalu bude svega, a kad ustanemo od njega ni ne vidi se da se što god ilo.

Kad gledam taj naš pun astal sitim se mladi dana i to kako smo siroti bili, pogotovo kad smo se uzeli, izašli iz kuće i oćli na arendu. Nikad neću zaboravit naš prvi Uskrs. Te godine nismo ni klali, od moji smo dobili malo šilježjeg, od njezini komad šunke malo veći od šake. Jaje tek-tek koje, jer smo i' ćuvali da prodamo i kupimo petrolin, so i već šta najnužnije triba za kuću. Sricom da je malo dalje od salaša bio posađen velik žbunjen rena, ko zna kad još, pa smo njega imali za dosta. Volili smo i trenicanog, a i onakog ućitavog.

Onda sam prvi put sijo na Veliku subotu, al nije bila ditelna već zob. Poćo ja isprija, al plug bio niki rđav, a moja kobila i bać Entin konjićak nisu baš bili niki burni, pa nikako završit. Nisam smijo više ćekat, jer zob je dobro posijat do Blagovisti, a ovo je već bilo dobrim posli. Sricća da se pokojni bać Josin smilovo i posijo je, makar mu nije bilo drago sijat na taj velik dan.

Onda sam prvi put na uskrsnje jutro išo pod križ sam. Nikolko godina ranije je bila uvedena misa uskrsnuća koja je počimala u ponoć, a na koju smo uvijek išli dok smo bili u kući, makar smo se znali vratit i malo prija tri sata. Dok nje nije bilo, išli smo pod križ. Ustajali smo prija ćetiri i ćutećki krenili za baćom. Zaprićeno nam je da ne smimo divanit dok ne doćemo do križa, no najviše da od tog nije bilo ništa. Zapamtio sam samo da je taj dan bilo lako ustati rano iz kreveta, jer smo svi ćekali ono što iće posli križa – nije se u to vrijeme tako često ilo šunke i divenice. Ujo Vranje su bili blizo crkve, pa su oni u zoru

na Uskrs obavljali u crkvi pobožnost Put križa po zadnji put u toj korizmi.

Oćo sam pod križ, jer se nisam usudio krenit u crkvu i ostavit tako dućo ženu i dite, jer smo bili daleko od nje. Nikad se nisam tako skrušeno molio, ko onda. Prvo je na red doćlo ono što sam naućio od male maloće na tom mistu, Put križa, a posli sve što mi palo napamet. Ni mi bilo svedno, dinar se teško stvaru, a od sve nevolje pronose glas da ćemo ić svi u rezervu, jer se što god zagužvalo u ćehoslovaćkoj. Ako budem moro ić, boćo sam se šta ću sa ženom i ditetom? Ko će ris uradiť, kako ćemo moć arendu dat? Zdravo sam se poplašio, a moro sam bit kuražan da ne bi nju još više uzbunio.

Al koliko god da sam se boćo, moj stra je nestajo kad bi pogledo u kolivku i u moje dite. Zbog njega triba sve izdržat i latit se radiť. Ko zna, ako da Bog pa ostane ždribna kobila, mislio sam, imaću dva svoja konja, moć više zemlje radiť, pa ćemo kakogod po redu i do svog salaša doć. Divanilo se i da će za malo vrijeme svi imat traktore, da će poslat oni cocolišti iz Rusije. E, da mi je uspit doć do traktora, onda će cigurno i on kad naraste lakše ostat na zemlji. Neće valjda, ko što je počela bit moda, oćić u škulu, a za salaš i baću i nanu zaboravit. I sve mi se ostvarilo, osim ovog poslidnjeg.

- Ej, dida, šta si se Ti tako zabedo, daj to sime pa da završimo! Nemoj da nas Uskrs zatekne na njivi! Dobro ti viter naduvo u oći, sve su Ti nike suzne, ko da si plako, trgo me dobro poznat bać Mijin glas.

- Dobro kaćete, baš duva, da posijemo dok nije ovoj moćoj njivi i dušu osužio!

- Mogo si to malo bolje uradiť pod ditelnu i tvoj unuk bi to uradio bolje, prkosio mi.

Nisam mogo da se ne nasmićem, koliko zbog šale, toliko zbog pomisli na mog unuka. E, što taj voli traktor! Zasad, barem...

Dobro je, biće na vrijeme gotovo, malo ću još napravljat kad doćem kući, pa u crkvu. Lip je svetać Uskrs. Samo ne mož se ćovik tako opuštiti ko na Boćić, zbog onog što ide posli njega, a to je poso kojem neće bit kraja do jeseni. Al oped, da koliko briga i nevolja imaš, oćiš niku dragost, ne taku ko prija dok nije tribalo vodit brigu o svemu, al dragost što samo Uskrs donese.

A daće Bog da će ove godine cigurno i oni doć...

Lazar Cvijin

Devetnica sv. Josipu u znaku duhovnih zvanja

Svetkovina sv. Josipa i ove godine svečano je proslavljena u crkvi Sv. Roka u Subotici. Euharistijsko slavlje 19. ožujka predvodio je biskup mons. dr. Ivan Pénzes u zajedništvu s dvanaest svećenika i jednim đakonom.

U prigodnoj propovijedi biskup Pénzes je istaknuo dvije kreposti sv. Josipa – krepost ozbiljnosti i odgovornosti, naglasivši da bi te kreposti trebale resiti i sve članove kršćanskih obitelji a napose očeva. Iz svoga djetinjstva podsjetio se kako ga je otac još kao dijete vodio za ruku svake nedjelje na misu. *Da toga nije bilo, možda danas ne bih bio ovo što jesam*, zaključio je biskup te je pozvao roditelje da, ugledajući se u primjer sv. Josipa, budu brižni u odgoju svoje djece u vjeri, jer će ih tako učiniti spremnima da se odazovu i u duhovno zvanje, ako ih Gospodin pozove. Na kraju mise on je župniku **Andriji Anišiću** čestitao srebrni jubilej svećeništva i okupljene vjernike pozvao da mole za svoje svećenike i za nova duhovna zvanja.

Na misi su riječ Božju čitali i predmolili molitve vjernika najbolji subotički recitatori na hrvatskom jeziku koji nastavljaju natjecanje na pokrajinskoj i republičkoj razini. Na svečanoj sv. misi pjevali su združeni zborovi župe Sv. Roka, Marije Majke Crkve i zbora mladih *Collegium musicum catholicum* s njihovim ravnateljima **s. M. Jasnom Crnković** i **Miroslavom Stantićem**, a za orguljama su bili **mr. Ervin Čeliković** i **mr. Kornelije Vizin**.

Blagdan sv. Josipa, zaštitnika hrvatskog naroda i domovine, na prijedlog Hrvatskog nacionalnog vijeća, kao svoj blagdan slavi i hrvatska zajednica u R. Srbiji. Stoga su se na toj misi okupili

i članovi Hrvatskog nacionalnog vijeća te brojni predstavnici drugih hrvatskih udruga u R. Srbiji. Prije svete mise okupljene je pozdravio i čestitao blagdan predsjednik HNV-a **Branko Horvat**. Poslije mise, u župnoj dvorani predstavljena je knjiga **Josipa Temunovića** *Bilježnica za povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata* u izdanju Hrvatskog akademskog društva i Hrvatske riječi. Knjigu je predstavio glavni urednik *Zvonika* **mr. Mirko Štefković** a o njenom značaju par riječi je rekao i **dr. Slaven Bačić**, predsjednik HAD-a.

Svečanoj proslavi svetkovine sv. Josipa u crkvi Sv. Roka prethodila je devetnica. Svaku večer u 17 sati bio je

nici u devetnici su, kako je objasnio župnik, povezani s njegovim svećeništvom, i dobili su zadaću da osim prikaza o svom štovanju sv. Josipa kažu koju riječ i o povijesti svoga zvanja. Osim toga sudionici devetnice mogli su čuti kako sv. Josipa štiju karmelićani i karmelićanke, franjevci i franjevke. Jedan od najmlađih svećenika Subotičke biskupije **vlač. Marijan Vukov** ispričao povijest svoga zvanja a njegovi roditelji kako su ga pratili na njegovom putu do svećeništva i kako ga sada prate u njegovom svećeništvu. U okviru devetnice, 15. ožujka proslavljen je Dan trudnica. Na slavlju se toga dana osim brojnih vjernika okupilo se 16 trudnica koje su

primile na kraju mise poseban blagoslov kako to predviđa Obrednik *Blagoslovi*. Dan biskupa Lajče Budanovića o 51. obljetnici obilježen je 16. ožujka. Toga dana je **mons. dr. Andrija Kopilović** govorio o duhovnim velikanima bačkih Hrvata – o biskupima Antunoviću, Budanoviću i Zvekanoviću te o Blašku Rajiću. Slavljenu mr. Andrija Anišić je 18. ožujka zahvalio Bogu za 25. godina svoga svećeništva, a na misi je pjevao *VIS Proroci*. U srijedu, 12. ožujka, gosti na devetnici bili su

početak devetnice. Svi ovogodišnji propovjed- križni put, krunica, klanjanje ili neka druga pobožnost a u 17,30 sati sv. misa i prigodna propovijed. Župnik mr. Andrija Anišić, odlučio je da u godini njegovog srebrnog jubileja svećeništva okvirna tema ovogodišnjih propovijedi bude: "Sv. Josip i duhovna zvanja". *Dok zahvaljujem Bogu na velikom daru svećeništva, želio sam u ovoj devetnici i sam ali i u zajedništvu s vama, dati doprinos novim duhovnim zvanjima u Subotičkoj biskupiji i u cijeloj Crkvi*, rekao je župnik štovateljima sv. Josipa na početku devetnice. Svi ovogodišnji propovjed-

poglavlari i sjemeništarci sjemeništa *Paulinum*, a misno slavlje predslavio je rektor sjemeništa **mons. József Miocs**, dok je prigodnu propovijed održao duhovnik sjemeništa **mons. Marko Forgić**.

Najmlađa sestra Kćeri Milosrđa iz Subotičke biskupije, rodnom iz župe Sv. Roka, **s. M. Jasna Crnković** govorila je o povijesti svoga zvanja i kako je bl. Marija Petković štovala sv. Josipa, a **s. M. Eleonora Merković** govorila je o štovanju sv. Josipa u Misijama te o svom životu i djelovanju u Južnoj Americi.

Andrija Anišić

Film i večer posvećena Čuvarima Božjeg groba

Običaj čuvanja Božjeg groba u subotičkim crkva- ma, napose u katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske, dobio je i novu medijsku dimenziju – zabilježen je na dokumentarnom filmu u režiji Rajka Ljubića a po ideji Ivana Ivkovića Ivandekića, Zvonimira Sudarevića i Ma- rinka Piukovića. Večer posvećena ovom svojevrsnom vjerskom fenomenu odr- žana je 30. ožujka u Veli- koj vijećnici Gradske ku-će u organizaciji Kato- ličkog instituta za kul- turu, povijest i duhov- nost "Ivan Antu- nović" u Subotici.

O pobožnom običaju čuvanja Božjeg groba govo- rio je **mons. dr. Andrija Kopilović** i naglasio da je to vrlo star običaj, čija povi- jest seže u srednji vijek, a očuvan je na području bivše Austro-Ugarske monarhije te je podsjetio na početke njegova obnavljanja: *Običaj se održavao sve dok se nije i*

u školi počeo zabranjivati vjeronauk, te je riskantno bilo biti čuvar Božjeg groba. Tada je nastala kriza. Kako sam baš u to vrijeme bio zaređen za svećenika, promatrao sam taj fenomen, i hvala Bogu, uspio sam tada sa svojim vjernicima, najprije sa salašarima, koji nisu ovisili o tadašnjoj vlasti, a potom i ško- larcima, oformiti skupinu od nekoliko čuvara. Kasnije se poja- vila generacija mladih, među kojima i momci obitelji Piuković,

koji su nastavili tradiciju čuvanja Božjeg groba u narodnim bunjevačkim nošnjama.

O svom sudjelovanju u čuvanju Božjeg groba dirljivo su govorili aktualni voditelji **Josip Skenderović** i **Željko Kujundžić**.

Čuvari Božjeg groba danas imaju pedesetak čla- nova te su registrirani kao Zajednica katoličke mladeži u Ministarstvu vjera. Oni imaju još jednu časnu ulo- gu, među sobom biraju ban- daša koji je na Dužijanci predvoditelj najveće mani- festacije Hrvata Bunjevaca.

Ovu su večer poseb- nom učinili nekadašnji "ču- vari" kojima su uručene za- hvalnice te aktualni "čuvari" katedralnog Božjeg groba, odjeveni u bunjevačku no- šnju.

Nekoliko korizmenih napjeva izveo je zbor Colle- gium Musicum Catholicum pod ravnanjem **Miroslava Stantića**.

Veliki broj posjetitelja, među njima generalna konzulica **Ljerka Alajbeg** i konzulica **Mirela Lucić**, dogradonačelnik **Pero Horvacki**, republički zastupnik **Petar Kuntić** i mnogo- brojni predstavnici društvenog života posvjedočili su da je du- hovna dimenzija temelj narodnog bića Hrvata Bunjevaca u Vojvodini. /**K. Čeliković**/

Križni put mladih u Subotici

Na V. korizmenu nedjelju, 29. ožujka, umjesto na subo- tičkoj Kalvariji, Križni put mladih zbog kiše je održan u župnoj crkvi Isusova Uskrsnuća.

Ove godine mladi su molili postaje Križnoga puta objavljenog u prošlom (173.) broju *Zvonika*, autorice **Željke Zelić**. Mladi su se podijelili u čitanju meditacija uz svaku postaju, a djeca koja su pred ol- tarom stajala uz križ uvodila su kratkim zazivima u svaku postaju, držeći u rukama slike postaja križnoga puta. Molitvu je predvodio žup- nik **mons. Bela Stantić**, a kratko razmatranje nakon pobožnosti imao je vlč. **Mirko Štefković**. U svojem obraćanju mladima, zausta- vivši se posebno na petoj i šestoj postaji, tj. na Isusovu susretu sa Ši- munom Cirencem i s Veronikom, Štefković je ustvrdio kako Isus u tim susretima objavljuje veliku činjenicu našeg ljudskoga bića: čovjek je biće u potrebi. *Ta značajka našega bića upućuje nas prije svega na druge, na Boga. Nema onoga čovjeka na svijetu koji bi sam sebi mogao biti dostatan. Zato je važno pažljivo se i strpljivo ophoditi s našim život- nim potrebama bilo da su materijalne, duševne ili duhovne naravi. Po- moći i dopustiti da mi se pomogne, dinamika je rasta u ljubavi, pa tako i sve naše poteškoće i križevi, ukoliko su zaista prepoznate i prihvaćene, mogu pridonijeti tome rastu,* zaključio je Štefković. Na kraju križnoga puta, mons. Stantić je upriličio mali kviz znanja iz vjeronauka za vje- ronaučnu djecu koja su bila na križnome putu.

Osim križnoga puta za mlade, na Kalvariji je također održan i križ- ni put za djecu te križni put za sve: mlade, djecu i odrasle. /**Zv.**/

Proštenje u Deronjama

Na blagdan sv. Josipa, zaručnika Blažene Djevice i glavarava sv. Obitelji, 19. ožujka, već treću godinu za redom svetom misom pro- slavljeno je proštenje u Deronjama.

Kako u tome mjestu ima jako malo katolika, predvođeni svojim župnikom **preč. Marijanom Dejom**, na proštenje hodočaste vjernici iz Selenče. Tako je toga dana u 9 sati bila misa na slovačkom, a u 10 na hrvatskom jeziku. Obje mise predvodio je dekan Dej, a koncelebrirao mjesni župnik vlč. **Josip Štefković**. Na drugoj misi nazočio je i umi- rovljeni mjesni pravoslavni paroh.

Iako su ovu župu napustili gotovo svi vjernici progonom Nijemaca za vrijeme i nakon II. svjet- skog rata, župna crkva Sv. Josipa ponovno je postala upotrebljiva. Potrebno je uraditi još puno toga da ona zablista u svom sjaju, no važno je što se nasto- janjima župnika uspjelo učiniti to da budu odrađene najneophodnije sanacije na krovu, stavljeni prozori koji su nedostajali i naprave nova vrata. Ostaje nam i dalje moliti se sv. Josipu, kako bi i preostali radovi mogli biti učinjeni i time sačuva ta lijepa crkva.

N. N.

Biskupi naše BK zasjedali u Beogradu

Članovi Međunarodne Biskupske Konferencije sv. Ćirila i Metoda, zajedno s apostolskim nuncijem u R. Srbiji mons. Eugeniem Sbarbarom, okupili su se na XXII. redovito plenarno zasjedanje u Beogradu od 30. ožujka do 1. travnja. Upoznavši se s događajima i izazovima od posljednjega zasjedanja (Ohrid, 11.-13. studeni 2008.) suočili su se s mnogim pitanjima u Crkvi, na ekumenskom i međureligijskom području, te u društvu.

Posebnu pozornost biskupi su posvetili katoličkoj obitelji, koja živi u kompleksnom okruženju i suočava se s tolikim radikalnim pitanjima. U ozračju društvenih komunikacija, koje na pravom mjestu ne traže istinu i ljubav, i tolikih zakona koji nisu u suglasnosti s evanđeoskim vrijednostima, katolička obitelj

treba posebnu svestranu i kompetentnu podršku svih članova Crkve. Biskupi su odlučili da i nadalje traže putove podrške obitelji, kako bi ona mogla postati i biti ono što u Božjim planovima jest, te snažno pozivaju sve koji imaju utjecaja, odgovornosti i vlasti, da uvijek budu u službi obitelji, a time i u službi života, kulture i prave civilizacije na europskom kontinentu.

Slušajući neprekidni glas svojih vjernika, klera i redovništva, koji žele susresti Svetoga Oca kao i vjernici drugih susjednih zemalja, te spominjući se tako važnih predstojećih društvenih i vjerskih jubileja na ovim prostorima, biskupi su odlučili ponovno obnoviti svoj poziv svetom ocu Benediktu

XVI. da posjeti naše mjesne Crkve i potakne još veću snagu za svjedočenje evanđeoskoga svjetla. Uvjereni su da je jedinstvo Kristovih učenika najveći dar Europi i čovječanstvu.

U istom duhu biskupi na odgovornost potiču sve članove Crkve, tj. da budu osjetljivi za sve potrebne, osobito u ovo vrijeme krize. U svim župama, dekanatima i biskupijama Caritas treba pronaći nove volontere i osobe velikodušne kreativnosti, koje bi spriječile ponižavajuće oblike siromaštva među

svim stanovnicima zemlje i promovirale što veću solidarnost i supsidijarnost na svim razinama. Biskupi su nadalje predstavili rad Vijeća i Komisija te razgovarali o boljoj efikasnosti svih tijela Biskupske konferencije.

Upriličen je susret s **Emmanuelom Ferrariem**, predsjednikom Svjetske udruge Radio Marija, koji je predstavio rad i pro-

blematiku ovog projekta u Srbiji, i u drugim zemljama naše BK. Biskupi su primili i razmatrali pismo svetog oca Benedikta XVI. upućeno biskupima Katoličke crkve s obzirom na skidanje izopćenja četvorici biskupa koje je posvetio nadbiskup Lefebvre. Odlučeno je da se Svetom ocu uputi pismo s izrazom solidarnosti i podrške njegovim nastojanjima oko jedinstva Crkve.

Euharistijskim slavljem u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Zemunu i u crkvi Sv. Antuna u Beogradu, biskupi su se susreli s vjernicima te određivši program budućih susreta, završili zasjedanje zahvalnom molitvom. /**Priopćenje za javnost**/

Vršenje volje Božje na putu spasenja

Na trećem korizmenom predavanju, u ponedjeljak 16. ožujka u Hrvatskom domu o. Vjenceslav Mihetec je razmatrao izraz Molitve Gospodnje **Budi volja tvoja kako na nebu tako i na zemlji**.

Predavač je molitvu Očenaša nazvao odgovjiteljicom kršćanstva, a povijest nam govori o ostvarenju volje Božje. Često se naša volja ne podudara s voljom nebeskog Oca, a ljudi volju Božju nazivaju sudbinom. Otac Vjenceslav se osvrnuo na život svetoga Josipa, koji ima svoj život, zaručnicu, raduje se, ali volja Božja je drukčija. Poslije razmišljanja odlučuje otići, ali mu anđeo poručuje: *Ne boj se!* i sveti Josip prihvaća volju Božju. *Prihvatiti volju Božju je opasno jer nas Bog vodi kroz klance kušnje, ali nikada ne ostaje daleko od nas*, rekao je predavač, dodajući da prihvaćanjem Očeve volje ostajemo slobodni bez obzira na okolnosti koje nas okružuju. Čovjek nije dužan odreći se svoje volje u susretu s Božjom, već se po Božjemu planu usavršiti, a sadržaj toga je spasonosnost. Prošnja *Budi volja tvoja* cilja na aktivno ponašanje čovjeka koji treba

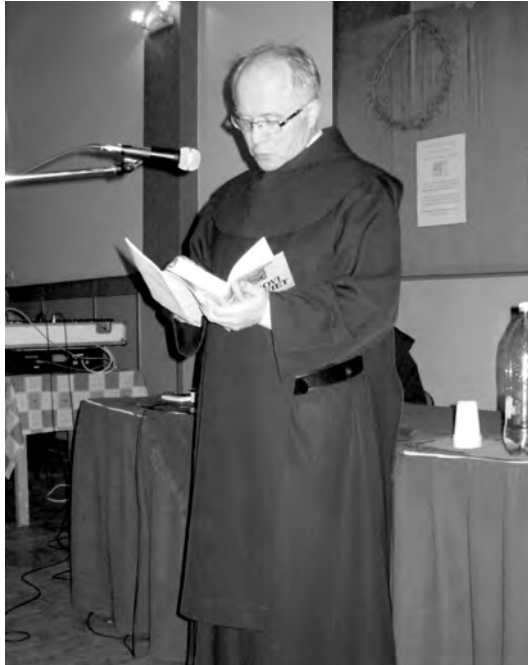
vršiti volju Božju sa svim posljedicama. Najbolji primjer za to je Isus Krist koji je svojim stavom u Getsemaniju i sa cijelim svojim životom potvrdio da je vršio volju Božju, što bi moglo biti i njegovo geslo.

U nastavku razmatranja prošnje, predavač je naveo da nebo nije samo budućnost, već je ono norma vršenja volje Božje na zemlji, koja bi malo po malo trebala postajati nebo. To je dužnost svakog kršćanina ali se javlja problem u neprijateljskim snagama koje dolaze iz slobode ljudskog duha. Bog je u svojoj slobodi čovjeka stvorio slobodnim, stvorio je samo dobro, ali je čovjek izlazeći iz tog dobra otišao u sjenu gdje počinje razgrađivati Kraljevstvo Nebesko, a nebo nam se ukazuje kao uzor, kao slika kako bi trebalo biti na zemlji. *Volja Božja se sastoji u vršenju više pravednosti i ona je viša ljubav, ne radi čovjeka, već radi Boga. Onom tko vrši ovu volju Bog sve okreće na dobro, a najbolji uzor u tome nam je Isus Krist, zaključio je predavač. Daliborka Malenić je i na ovoj tribini odsvirala nekoliko prigodnih pjesama. /Zlatko Gorjanac/*

Kruh za svakog siromaha pod kapom nebeskom

Četvrti korizmeni susret održan 23. ožujka, kojeg organiziraju karmelićani u suradnji sa HKUD "Vladimir Nazor" iz Sombora, započeo je molitvom Očenaša, molitvom koja se razmatra tijekom korizme. U ovom susretu je razmatrana prva od četiri zadnje prošnje "Kruh naš svagdanji daj nam danas", o kojoj je govorio o. Vjenceslav Mihetec.

Kako je govor o kruhu svagdanjem povezan s Presvetim Sakramentom Euharistije, prije samog predavanja o. Zlatko Žuvela je pročitao misao Sluge Božjega oca Gerarda Tome Stantića o Euharistiji. Otac Vjenceslav je naveo da je kruh središnjica čovjekova života. Kada je čovjeku zadano da radom svojih ruku obrađuje zemlju i privređuje svoj kruh, povučena je snažna crta sličnosti između Boga i čovjeka. Čovjek je Bogu sličan po stvaralačkom radu, jer Bog je stvoritelj, on je svijet stvorio ali ga nije dovršio, to je ostavio nama danas, da svojim radom svijet dovršimo, a oni iza nas će nastaviti tamo gdje mi stanemo. Neki tumače da je Bog čovjeka prokleo zadržavajući mu rad, da u znoju lica svoga i u žulju šake svoje privređuje. Ovo je zadano čovjeku ne kao prokletstvo, već je zadržavajući rad i stvaranja Bog čovjeka učinio sličnim sebi. Pater je posebno naglasio kako u molitvi Očenaša molimo "kruh naš", a "ne kruh moj", jer je to molitva zajedništva bez ikakve sebičnosti

nosti i u toj smo molitvi povezani sa svima. Kada se kruh i riječ povezuju nastaje pretvorba, a po svetoj pričesti smo pozvani na pretvorbu svoga života, svoga postojanja. Otac Vjenceslav je razmatrajući riječ "danas" u ovom zazivu, naveo da

dan treba biti čvrsto utemeljen na Bogu, jer ako nije tako on će ostati prazan. Čovjek svakoga dana mora na sebe preuzeti odgovornost za svoju riječ i svoje djelo. Čovjeka ne smije obuzeti briga za sutra jer on živi danas, a sutra će opet biti danas i tu ne smijemo napraviti prazninu. Mihetec se osvrnuo i na problem gladi u svijetu i nepravdne raspodele dobara. Istaknuo je kako Zli jako koristi slobodnu čovjekovu volju. Dok se s jedne strane hrana baca i čovjek ne zna što bi s viškom, s druge strane čovjek umire od gladi. Stoga treba znati da kruh naš svagdanji nije samo za nas, nego za svakoga siromaha pod kapom nebeskom. Imati – guši čovjeka, a to ima nje guši onog na drugoj strani koji nema.

Uslijedila su na kraju pitanja i komentari. Otac Vjenceslav Mihetec

je govorio i o radu i kako je potrebno svakome dopustiti da pošteno radi i da zarađuje svoj kruh. Komentarima u svezi s ovim temom su se priključili i župnik župe Presvetog Trojstva preč. Josip Pekanović, kao i župnik župe Sv. Križa dr. Marinko Stantić.

Z. Gorjanac

Otpustiti da bi nam bilo otpušteno

U ponedjeljak 30. ožujka, u Hrvatskom domu u Somboru je održan peti po redu ovogodišnji korizmeni susret, a predavač je bio o. Jure Zečević iz samostana Majke Božje Remetske u Zagrebu.

Otac Jure je upozorio da smo često hvalisavi i da volimo reći da smo sve što imamo i posjedujemo stekli sa svojih deset prstiju. Tu su lijepo došle riječi sv. Pavla: *Što imaš a da nisi primio?* (1 Kor 4,7) Zaključak je, dakle, da uvijek postoji netko od koga primamo, a to je prije svega dragi Bog. Također postoje oni kojima dugujemo, oni koji nama duguju i svi smo u mreži dugovanja, a dugovi opterećuju. Uzmemo li u obzir da su ovdje dugovi grijesi, tereti koje drugima nismo oprostili, Očenaš je opasna molitva i s opasnošću koju predstavlja je i molitva spasonosne prigode za nas. Stoga je predavač upozorio kako moramo biti svjesni

riječi koje izgovaramo u Isusovoj molitvi. Jer ako mi ne otpustimo dužnicima našim, onda govorimo: "Bože, ne otpusti nam duge naše, jer ni mi ne otpuštamo dužnicima našim." Tu je dakle opasnost molitve Gospodnje, ali to ne znači da je ne treba moliti, već treba oprostiti, pomiriti se. To najbolje kazuju Isusove riječi: *Mjerom kojom mjerite mjerit će vam se* (Mk 4,24). Koliko smo otpustili i oprostili drugima, toliko je i nama otpušteno i oprošteno. Zato su ove riječi Očenaša poput bumeranga, jesmo li oprostili drugima i nama se oprašta, vraća nam se oprost. Stoga je o. Jure Zečević zaključio da je potrebno dobro se zagledati u eshatološku budućnost, progledati kroz prste i otpustiti onima koji su se ogriješili o nas i biti svjestan da sa svojim grijesima nismo izgubljeni ako opraštamo.

Z. Gorjanac

Korizma u Sonti

Milosti je čas Isus zove nas – geslo je ovogodišnjeg korizmenog vremena, koje je bilo napisano na oltaru u župnoj crkvi u Sonti.

Uz tekst, pred oltarom je bila prikazana trnova cesta i cipele različitih životnih dobi (djeca, mladi, odrasli i stari) kao poticaj vjernicima da si posvijeste kako je korizma vrijeme kad Isus zove svakoga da razmišlja nad njegovim trpljenjem i dublje proživljava njegovu muku. I doista, svaki se odazvao pozivu. Djeca su u lijepom broju dolazila i vodila pobožnost križnog puta, zatim su dobivali cvjetice koje su kao znak svoje ljubavi prema Isusu stavljali na trnje pred oltarom. U nedjelju su imali radionice gdje su izrađivali različite uskrsne ukrase. Mladi su vodili nedjeljni križni put i jedna skupina mladih sudjelovala na križnom putu mladih u Subotici.

Za odrasle i starije organizirana su korizmena predavanja na koja su došli različiti predavači: djelatnica Centra za duhovnu pomoć (CDP) iz Zagreba **Katarina Ralbovsky**, sestra Sv. Križa iz Đakova s. **Karmela Dominković** te župnik subotičke župe Sv. Roka **mr. Andrija Anišić** i župnik subotičke župe Marija Majka Crkve, **dr. Andrija Kopilović**. Zahvalni smo Bogu na milostima koje smo primili u danima korizme, iščekujući radost Uskrsa. /*Katehista Kristina*/

Dani A. G. Matoša i dr. Jospia Andrića

U Plavni će se 25. i 26. travnja ove godine prvi puta održati manifestacija **Dani A. G. Matoša i dr. Jospia Andrića**. Odmah nakon najvećeg kršćanskog blagdana Uskrsa, oživjet će neka, skoro već zaboravljena glazbena djela dr. Andrića, a ponovno će se čuti pjesme velikog književnika A. G. Matoša. Ovom značajnom kulturnom događaju prethodilo je nekoliko znakovitih datuma tijekom korizmenog i uskrsnog vremena, a koji su bili temom razmišljanja i razmatranja starijih župljana.

Križni je put pratio dr. Andrića čitav život, a nije zaobišao ni A. G. Matoša. Ove godine 14. ožujka prisjetili smo se 115. obljetnice Andrićeva rođenja, a 17. ožujka 95. obljetnice Matoševе smrti. Bista dr. Andrića, koja je stajala ispred crkve, nezakonito je srušena 26. travnja 1972. godine, ali je na isti dan 2007. godine vraćena na staro mjesto, pa ponovno krase središte sela. U kronologiji treba spomenuti i 22. travnja 2003. kada je umro Antun Đarvari, najveći prijatelj dr. Andrića iz Plavne i jedan od najzaslužnijih osoba za praiz-

vedbu operete *Na vrbi svirala* u Plavni. Treba spomenuti još jedan zanimljiv podatak: prije 240 godina, 20. travnja 1769. godine, Bazilije Ikotić je imenovan prvim svjetovnim župnikom župe Sv. Jakova u Plavni. Do tada su župom upravljali franjevci iz Bača. Spomenut ćemo samo još jedan interesantni datum: 13. ožujka 2008. službeno je registriran HKUPD "Matoš". Predstavnici ovog društva nedavno su nazočili književnoj večeri "Stihom do portreta", u organizaciji udruge građana "Urbani Šokci" i njihove predsjednice **Marije Šeremešić** u Somboru. Tom prigodom upoznali su se slikom i djelom pjesnika Ante Jakšića i Stipana Bešlina. I oni su imali svoje križne putove, ali su ostavili za sobom velike plodove. Nažalost, pripadnici naše zajednice još uvijek ne znaju puno o našim velikanima i njihovim djelima. Nadamo se da će manifestacija *Dani A. G. Matoša i dr. Jospia Andrića* u Plavni unijeti malo više svjetla u našu kulturnu baštinu i ojačati temelje naše kulturne afirmacije. /*Zvonimir Pelajić*/

Palijativna njega

Djelatnici Caritasa Subotičke biskupije, koji se bave brigom i negom starih, sudjelovali su seminaru od 10. do 12. ožujka na trodnevnom na temu **Palijativna njega**. Predavačice su bile dvije mlade stručnjakinje iz Erdelja, **Gabriella Moni** i **Gabriella Gál**.

Posebna tema je bila rad s teško oboljelima i umirućim bolesnicima. Kako se djelatnici na terenu često susreću s ovakvim bolnim problemima, djelatnici Caritasa iz Subotice i Sente velikim angažmanom i pažnjom pratili su predavanja. Puno primjera pomoglo je shvatiti što znači gubitak vitalnih funkcija svakome biću, a tim više i čovjeku. Palijativna njega je humani pristup umirućima. *Ovaj problem nije samo zdravstvene naravi, nego je potrebno raditi i s obitelji i onima koji dolaze u kontakt s bolesnikom. Zdravstveno je potrebno učiniti sve kako bi bolesnik sa što manje bolova proživio svoje posljednje dane*, istaknule su predavačice. Danas već postoje odgovarajući analgetici, koji umanjuju nesnošljive bolove. Međutim, to još nije dovoljno. Takvim bolesnicima je prijeko potrebno okolinu učiniti što više dostojnom čovjeka i pomoći duhovnoj pripremi prihvaćanja neizbježne smrti.

Čovjek teško prihvaća promjene, a još teže ono što je nepromjenjivo kao i stvarnost gubitka. Ovdje je potrebno otvorenom ljubavlju prema bližnjemu podržati obitelj i one koji okružuju bolesnika. Sva pitanja na seminaru su obrađivana po kršćanskoj ljestvici vrednota, te je svatko mogao osjetiti koliko je puno naučio, a nadamo se da će i u praksi uspijevati predano provoditi u djelo, na korist bolesnika, njihove okoline i samih djelatnika.

dr. Tünde Böröcsök

Hodočasnici iz Potisja u Baču

U povodu proslave Godine apostola Pavla, zaštitnika Subotičke biskupije i župne crkve u Baču, 14. ožujka vjernici iz Potiskog arhiepiskopata pohodili su našu crkvu.

Nakon posjeta zidinama stare bačke tvrđave rijeka hodočasnika uputila se prema franjevačkoj crkvi. Davno se u Baču nije vidjelo toliko mnoštvo. U rano popodne u župnoj crkvi je bilo klanjanje, koje je predvodio vlč. **Gábor Baráth**.

Poslije klanjanja u crkvi je uslijedilo predavanje o apostolu Pavlu, koje je imao vlč. **mr. Endre Horváth**. Nakon pauze za odmor i okrjepu, u 16 sati hodočasnici su molili križni put na mjesnoj Kalvariji. Vrhunac dana bila je sveta misa, koju je u koncelebraciji dvadesetak svećenika predslavio mons. **Endre Gyulay**, umirovljeni segedinski biskup.

Misno slavlje svojim pjevanjem uveličao je zbor iz Kanjiže.

Ovom prigodom u Bač je došlo više od 500 hodočasnika. Za tu zgodu uz oltar je bio postavljen krasan veliki kip apostola Pavla, koji je prije više od 25 godina bio na glavnom oltaru. Zahvaljujući nastojanjima našeg župnika, vlč. **Josipa Štefkovića**, kip je nedavno restauriran. Sve te događaje medijski su pratili Radio Marija i lokalna kabelska televizija.

Zbilja su to bili događaji za pamćenje, jer jednom se slavi 2000. obljetnica od rođenja apostola naroda sv. Pavla. Glavni organizatori ovog hodočašća su bili mladi svećenici vlč. **József Szakály**, vlč. **Gábor Baráth** i vlč. **Árpád Verebélyi**, a u realizaciji su im pomogli župnici koji su doveli svoje hodočasnike i domaćini. /s. **Paulina/**

80. obljetnica lista Blagovijest

Na blagdan Navještenja Gospodnjeg, 25. ožujka, list Beogradske nadbiskupije *Blagovest/Blagovijest*, jedan od najstarijih katoličkih listova na Balkanu, svečano je proslavio svoj 80. rođendan. Tom prigodom je u domu Beogradske nadbiskupije upriličen susret katoličkih novinara iz svih naših biskupija.

Pozivu su se odazvali legenda katoličkog novinarstva u Vojvodini vlč. **Roman Miz**, ravnatelj izdavačke kuće *Agape* fra **dr. Károly Harmath**, urednik katoličkog lista *Zvonik* vlč. **mr. Mirko Štefković**, voditeljica informativnog ureda Zrenjaninske biskupije **Szőszill Kovács**, predstavnik Radija Marije koji su ujedno prenosili misno slavlje, dopisnici i prijatelji lista, kao i bivši urednici fra **Leopold Rochmes** i mons. **dr. Marko Čolić**.

Susret je započeo svečanim liturgijskim slavljem u crkvi Krista Kralja u Beogradu, kojeg je predvodio beogradski nadbiskup mons. **Stanislav Hočevar**. Prisutne je na početku pozdravio sadašnji urednik vlč. **Stjepan Barišić**. U propovijedi je nadbiskup, čestitajući jubilej, ohrabrio sve nazočne da se nikada ne umore u moru današnjih medija jasno i hrabro navješćivati spasenje Božje. U prinosu darova suradnici *Blagovijesti* donijeli su prvi i najnoviji broj lista.

Nakon svete mise susret je nastavljen u prostorijama Beogradske nadbiskupije. Nakon uvodnog nadbiskupovog

govora, urednik Barišić je prikazao značaj jednog katoličkog lista u današnjem vremenu i predložio nekoliko inicijativa za bolju suradnju i povezivanje katoličkih novinara. Zatim je s. **Emanuela** predstavila hod lista kroz njegovih 80 godina, a dr. **Milutin Novaković** sažeto je prikazao dokumente Sv. Stolice o uporabi i mjestu medija u Katoličkoj crkvi od Drugog vatikanskog koncila do danas.

Nakon predavanja razvila se rasprava. Svi su se složili da je itekako važna bolja međusobna suradnja i povezanost katoličkih medija na našim

prostorima, iako se naši listovi izdaju na različitim jezicima i različitim područjima. Usprkos brojnim poteškoćama koje nas prate, od kojih su na prvom mjestu financijske poteškoće, zahvaljujući ljudima dobre volje koji se žrtvuju za izlaženje naših listova, ipak uspijevamo više-manje uspješno pronositi poruku Krista i Crkve. Svakako, u buduć-

nosti trebamo nove stručne suradnike, kako ne bismo ostali na marginama medija, osobito onim elektroničkim. Za to nam je opet potrebna intenzivna suradnja i međusobno nadopunjavanje. Ako uspijemo ostvariti barem dio ovoga što smo se dogovorili, onda će i naš "osamdesetogodišnjak", list *Blagovijest*, kao i svi katolički listovi postići svoj svrhu.

s. **Emanuela**

Mnogobrojni eksponati na uskrсноj izložbi

Veliki broj raznobojnih eksponata na temu najvećeg kršćanskog blagdana Uskrsa izložen je na tradicionalnoj uskrсноj izložbi u dvorani Hrvatskoga kulturnog centra "Bunjevačko kolo", koja je otvorena 30. ožujka.

Ovu, 16. po redu uskrсну izložbu, priredili su Slamarska sekcija HKPD "Matija Gubec" i Likovni odjel HKC "Bunjevačko kolo". Posebnost ove izložbe je uključivanje i školske djece koja od prije dvije godine dolaze iz subotičkih osnovnih škola i okolice.

Na otvorenju izložbe govorili su predsjednik Likovnog odjela HKC "Bunjevačko kolo" **Josip Horvat**, te predsjednik Centra **Ivan Stipić**. /Zv/

Savjetovanje o crkvenoj arhivskoj građi

U organizaciji Kršćanskog intelektualnog kruga, 3. travnja je priređeno savjetovanje na temu građe u crkvenim arhivima u kojima je sadržan važan dio povijesti.

U ime organizatora, **József Miskolci** je rekao kako je važno obiman materijal na odgovarajući način obraditi i učiniti ga dostupnim svima kojima je potreban. Stoga je cilj savjetovanja da se čuje iskustvo i mišljenje mjerodavnih i stručnih crkvenih i svjetovnih stručnjaka o problemima očuvanja, obrade, znanstvenog istraživanja i publiciranja povijesno bitnih dokumenata, koji se nalaze u crkvenim arhivima.

Arhivska građa u Subotičkoj biskupiji je velikim dijelom sustavno obrađena i sređena, no, potrebno je učiniti dodatne napore kao bi se dio te arhive učinio dostupnim javnosti kada se za to ispune uvjeti, rekao je tajnik subotičkog biskupa i arhiva Subotičke biskupije **Mirko Štefković**.

Građa iz crkvenih arhiva u svakom slučaju može dopuniti povijesni arhiv Grada Subotice, rekao je ravnatelj subotičkog Povijesnog arhiva **Stevan Mačković**. /**Prema: radio-subotica/**

Koncert zbora Pro musica u subotičkoj katedrali

Prvi u nizu koncerata Komornog zbora *Pro musica* održan je 5. travnja u katedrali Sv. Terezije Avilske.

Izložba fotografija s križevima

U prizemlju Biskupijskog doma u Subotici, 4. travnja je otvorena izložba fotografija s temom "Križevi" na kojoj je izloženo preko 30 fotografija od više članova Foto kluba.

Program otvorenja izložbe uveličali su mladi sjemeništarci otpjevavši nekoliko skladbi, a o fotografijama su govorili ravnateljica galerije "Likovni susret" **Olga Šram** na hrvatskom jeziku te **mons. József Miocs** na mađarskom. /Zv/

Uskrсна izložba u Maloj Bosni

U Domu kulture u Maloj Bosni, 29. ožujka organizirana je uskrсна izložba koju priređuje organizacija žena pod nazivom "Vrijedne ruke".

Na izložbi su svoje radove izložile žene iz Male Bosne, Bajmoka, Subotice i učenici OŠ "Ivan Milutinović". Vrijedno je spomenuti izložbu različitih jaja, od kokošnjih, guščjih, pačjih do morkačinih i mnogih drugih. Izložba je privukla veliki broj posjetitelja. /Zv/

Na programu su bile kompozicije Bacha, Buxtehuda i Mendelsshona kojemu je pored Händela i Haydna posvećena ova godina. Ravnatelj je bio **Zoltan Dević**, član zbora koji je završio Glazbenu akademiju u Budimpešti. Solisti su bili gosti iz Budimpešte, a orkestar su činili članovi Garden Quarteta i Subotičke filharmonije.

Ovo je prvi u nizu koncerata u katedrali Sv. Terezije Avilske, koja će ove godine biti puna glazbenih događanja, istaknuo je regens chori subotičke katedrale i ravnatelj zbora *Pro musica* **mr. Csaba Paskó** pozdravljajući nazočne, nadodavši kako su i ove godine kao i u proteklih pet, za sve ljubitelje glazbe pripremili knjižicu glazbenih događanja koja će ljubiteljima glazbe, i onima koji će to tek postati, osim koncerata ukazati i na značajna liturgijska slavlja. Doći će gosti iz Hrvatske, Mađarske, Švedske i Francuske, koji su se rado odazvali našem pozivu. Zborovi, orkestri, orguljaši, solo pjevači. Neće izostati ni oratorijska djela, mise poznatih skladatelja. Zborovi će pored pripremljenog koncerta nastupati i u liturgijskom slavlju, da bi ukazali i pokazali značaj, mjesto i ulogu crkvenih kompozicija, kako vjernicima, tako i onima koji vole glazbu, zaključio je Paskó. /**Ž. Z./**

Slavlje na Karaburmi

Najmlađa beogradska župa na Karaburmi, ustanovljena 1. siječnja 1972. godine i posvećena svetom Josipu Radniku, ima dva velika slavlja: prvo je takozvano malo slavlje 19. ožujka, za koje se župljani pri-

premaju devetnicom, a drugo veće, slavi se spomendan sv. Josipa Radnika, 1. svibnja. Misno slavlje na blagdan sv. Josipa, 19. ožujka, predslavio je misionar **fra Rafael Franjo Lipovac**, a s njim su suslavili župnik **Ćiril Zajec** te **Janez Jelen**. Zadivljujuće je bilo da su se u maloj crkvi na Karaburmi osim domaćih vjernika okupili i vjernici iz Beograda, koji su hodočastili na taj blagdan svetom Josipu. Prigodnu propovijed održao je fra Rafael, istaknuvši pri tom veličinu skromnoga svetoga Josipa. Poslije svete mise, druženje je nastavljeno zajedničkim čašćenjem. /**Janez Jelen**/

Korizma u Irigu

Već više godina u prvi korizmeni ponedjeljak svećenici Đakovačke i Srijemske biskupije imaju zajedničku duhovnu obnovu. Ovoga puta u isti dan imala ju je i ponovno uspostavljena drevna Srijemska biskupija za svoje svećenike. U utorak, 3. ožujka u Vrdniku je pokopan **Stjepan Zadro** (83), a 6. ožujka nakon križnog puta služena je sveta misa za pok. **Elizabetu Fapal** uz poruku: *ljutnja ili srdžba nam smanjuje pogled na svijet a sveta misa nam širi pogled i srce za Boga i ljude.*

Za duhovna zvanja molili smo posebno 7. ožujka, a na posljednji dan Prolječnih kvatri te blagdan mučenica Perpetue i Felicite, služena je sveta misa za pok. **Ivana Madija**, Irižanina koji je pokopan u D. Miholjcu. Na II. korizmu nedjelju, 8. ožujka, uz evanđeoski događaj Preobraženja, u župi je bio dan euharistijskog klanjanja, a na filijali u Vrdniku sveta misa na tri nakane: za **Ljubicu Kordić**, **Dragana Dujmića** i **Stjepana Zadra**. U utorak 10. ožujka pokopana je u Vrdniku **Ana Božić** (78), a župnik se od nje oprostio riječima H. Hessea: *Bez majke ne možemo ljubiti. Bez majke se ne može umrijeti, nadovaši da bez majke ne možemo živjeti!*

Uz III. korizmu nedjelju, na korizmenom pokorničkom hodočašću Srijemske biskupije u Sarajevo i Međugorje sudjelovalo je osam vjernika naše župe. U Irigu je 17. ožujka pokopan **Franjo Hercog** (79). Naredne subote služena je sveta misa na kojoj se okupio veliki broj vjernika, dok je na IV. korizmu nedjelju 22. ožujka bilo posebno lijepo u Vrdniku na svetoj misi na dvije nakane: za obitelji **Karačić** i **Sušak**.

U utorak, 24. ožujka, u Irigu je pokopana **Rozalija Erlauer** (77), koja je među ostalim puno pomagala u crkvi. Nakon nje pokopan je dugogodišnji tutor crkve u Šatrinčima, **Pavle Birinji** (94), uz riječi zahvale za službu crkvi. Na sam blagdan Blagovijesti, 25. ožujka, služena je sveta misa za pok. **Maricu Martinović**, a sutradan su postavljene nove klupe u našoj crkvi. Misa V. korizmene nedjelje u sva tri mjesta je imala poruku: *Bog zaboravlja – Bog ima nove ideje. Više htjeti – više ljubiti!*

Zadnji dan mjeseca ožujka, u utorak 31. ožujka, održana je sveta uskrsna ispovijed u našoj župi s pokorničkim bogoslužjem. /**f. f.**/

Stogodišnjica crkve Sv. Josipa u Jasenovu

Na blagdan sv. Josipa, 19. ožujka, održana je proslava stogodišnjice crkve u Jasenovu. Svetu misu proštenja, u koncelebraciji vršačkog župnika mons. **László Gyurisa** i preč. **Tibora Király**a, župnika u Beloj Crkvi, predslavio je mjesni biskup mons. **Ladislav Német**.

Vjernici iz Bele Crkve i okolnih sela okupili su se da s vjernicima iz Jasenova proslave ovaj veliki jubilej. Crkva, koju je zub vremena već počeo načinjati, vapi za obnovom u materijalnom smislu, a selo i vjernici za obnovom u duhovnom smislu. U samom Jasenovu ima samo oko 30 rimokatolika, no oni ne žele bježati od odgovornosti svjedočenja evanđelja u svom mjestu. Naravno, za to im pomoć je potrebna pomoć, pa molimo Gospodina da im za to providi.

Votipka Stanislav

Pobožnost križnoga puta u Mužlji

U Mužlji te okolnim mjestima, Belom Blatu i Lukinom selu, u korizmi se u crkvi Imena Marijina kao i u područnoj crkvi Sv. Dominika Savia, svakoga petka održava pobožnost Križnoga puta (Via crucis).

Budući da u krizi nije samo naša zemlja nego cijeli svijet, ova pobožnost pokazuje najprije kako treba podnositi krizu i križ, u povezanosti s Isusom i po uzoru na njega. Jedino Isus daje putokaz za izlazak iz krize: preko Velikog petka muke i smrti do Velike nedjelje uskrsnuća i slave.

Pobožnost križnoga puta nas podsjeća na to da je svijet zapravo zapao u krizu jer je okrenuo leđa Isusu: hoće neograničeno uživanje, vlast i bogatstvo, a ne želi odricanje, samosvladavanje i pomoć bližnjemu. Takav način mišljenja i življenja pak ne samo da je grešan i vodi u vremenitu i vječnu propast, nego je i pravi uzrok krize. Ne može se na zemlji živjeti nekažnjeno, kao da nema Boga i da ne postoji nikakva odgovornost prema Bogu i bližnjemu. Isus nas uči prihvatiti svakidašnje poteškoće pa i svoju vlastitu odgovornost, pa će iz toga i slijediti Božji blagoslov, bez kojega je sve u krizi. /**Janez Jelen**/

Papa će u Svetoj zemlji moliti za mir

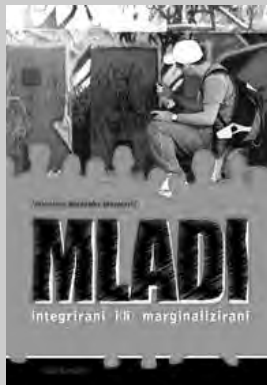
Tiskovni ured Svete Stolice objavio je program putovanja pape Benedikta XVI. u Svetu zemlju, koje će trajati od 8. do 15. svibnja. Papa će posjetiti mjesta posvećena Isusovim zemaljskim prolaskom, kako bi od njega zatražio dragocjeni dar jedinstva i mira za Srednji istok i za cijelo čovječanstvo. Bit će to hodočašće koje će obuhvatiti Jordan, Izrael i palestinske teritorije. /Radio Vatikan, *Križ života*/

Kršćanska literatura

Karol Wojtyła: *Ljubav i odgovornost*

Nakladna kuća *Verbum* objavila je knjigu Karola Wojtyły *Ljubav i odgovornost*. Karol Wojtyła (papa Ivan Pavao II.) u ovom djelu na temu ljudske ljubavi i spolnosti argumentirano i otvoreno progovara o spolnomu nagonu, metafizičkoj ljubavi, užitku, čistoći, stidu, požudi, suzdržljivosti, braku i drugim pitanjima vezanim uz spolnu dimenziju osobnosti. On u ovoj knjizi daje sveobuhvatni pogled na ljudsku ljubav, uzimajući pritom u obzir i neposredna iskustva mnogih ljudi čiji je život izbliza pratio kao dušobrižnik i prijatelj. Ta već desetljećima vrlo čitana i na mnoge jezike prevođena knjiga nesumnjivo je jedno od temeljnih autorskih djela Karola Wojtyły te se smatra osnovom za razumijevanje njegova papinskoga nauka o ljubavi i spolnosti, poznatog kao teologija tijela Ivana Pavla II. (*ika-jh/kj*)

Mladi – integrirani i(li) marginalizirani

Mladi – integrirani i(li) marginalizirani naslov je knjige dr. Valentine Blaženke Mandarić, objavljene u nakladi *Glasa Koncila*, u kojoj iz društvene i crkvene, povijesne i aktualne perspektive analizira, kritički produbljuje i vrednuje fenomen i svijet mladeži. Knjiga se sastoji od tri tematska kruga: "Mladi dvadeset i prvog stoljeća", "Mladi – religija, vrjednote" i "Crkva i mladi.

U prvome dijelu autorica govori o identifikaciji mladih, krizi identiteta mladih te o krizi njihove socijalizacije u današnje postmoderni društvo u kojemu među socijalizacijskim čimbenicima, smatra autorica, sve važnije mjesto zauzimaju mediji. U drugome dijelu knjige govori se o odnosu mladih prema religiji i vrednotama. Kakav je odnos Crkve i mladih? Što je pastoral mladih? Kako se Crkva kroz povijest brinula za mlade? Kakav treba biti sadržaj pastorala mladih? Koje kompetencije i kvalitete treba razvijati odgojitelj/animator mladih? – samo su neka od pitanja kojima se autorica bavi u trećem dijelu knjige. (*ika-gk/kj*)

Medvjedić čita Bibliju

Kršćanska sadašnjost objavila je slikovnicu za najmlađe *Medvjedić čita Bibliju* Sally Lioyd Jones. Pliširane korice svjedok će se djeci, a sadržaj slikovnice iz koje će im roditelji i stariji čitateli najvažnije i najjednostavnije biblijske tekstove i poruke prihvaćati će poput ozbiljne igračke. I ova slikovnica želi biti na tragu Isusove želje da se maleni puste njemu. (*ika-kj*)

Cvjetnica i Svjetski dan mladih u Vatikanu

U središtu pozornosti u tijeku misnog slavlja koje je papa Benedikt XVI. predvodio na Cvjetnicu 5. travnja na Trgu Sv. Petra u Vatikanu bili su mladi. Toga je dana obilježen 24. svjetski dan mladih na biskupijskoj razini.

U propovijedi je Papa istaknuo kako nema uspjelog života bez žrtve. *To vrijedi i za mene*, povjerio je Sveti Otac mladima, i primijetio kako je i njegov život bio pun odricanja. Univerzalnost Crkve, njezino katolištvo, proizlazi i iz odricanja. To pretpostavlja da se svi uzajamno prihvaćamo, odustajući o nečega. Sveti Otac potom se osvrnuo i na Isusovu dramu u Getsemanskom vrtu. *Isus je osjetio potrebu moliti Oca da ga oslobodi straha pred mukom. I mi možemo tako moliti. Možemo se potužiti poput Joba Bogu, predstavljajući mu naše molbe i potrebe pred nepravdama ovog svijeta i našim teškoćama. Pred Bogom se ne smijemo skrivati iza pobožnih riječi. Moliti znači boriti se s Bogom, te mu možemo reći s Jakobom: Neću te pustiti na miru, dok me ne blagosloviš*, zaključio je Papa.

Obilježavanje obljetnice senzibilizacije protiv uporabe nagaznih mina, koju su prije četiri godine uveli Ujedinjeni narodi, potaknulo je Svetog Oca da se prije molitve Anđeoskog pozdravljenja obrati političkim predstavnicima zemalja koje još nisu potpisale konvenciju Ujedinjenih naroda o zabrani upotrebe nagaznih mina kao i upotrebe zračnih zvončića, koje se bacaju u obliku grozdova nad ljude, da što prije to učine. Podupro je i mjere za pružanje pomoći pogođenima tim strašnim oružjem. /IKA/

Papa Africi ostavio poruku nade

Ravnatelj Tiskovnoga ureda Svete Stolice i glavni ravnatelj Radio Vatikana o. Fredrico Lombardi, za Radio Vatikan je govorio o Papinu jedanaestom međunarodnom apostolskom putovanju u Afriku, od 17. do 23. ožujka.

Prvo apostolsko putovanje Benedikta XVI. u Afriku veoma je dobro prihvaćeno u obje države što je Svetoga Oca raspoložilo i ohrabrilo, rekao je Lombardi. Govoreći općenito o pastirskome pohodu, rekao je da je Benedikt XVI. govorio o aktualnim pitanjima za afričku stvarnost: pomirenju, miru, obnovi, izgradnji istinske demokracije, poštovanju ljudskih prava, putovima za razvoj i napredak, međunarodnoj solidarnosti u tržišnim i političkim odnosima čiji je cilj pravedan i pošten razvoj, a ne posebni interesi i korupcija.

Misa zadušnica za papu Ivana Pavla II.

Ivan Pavao II. živi u srcima mladih i odraslih, rekao je Benedikt XVI. koji je 2. travnja predvodio misu zadušnicu u povodu četvrte obljetnice smrti blagopokojnog Pape.

Wojtyline poruke mladima su vrlo plodne, podsjetio je Papa, primijetivši da je današnje vrijeme za mlade vrlo teško jer se često vjeru pogrešno tumači i instrumentalizira. *Budite oprezni*, upozorio je stoga Papa mlade. U sličnim trenucima, u kulturalnom i društvenom kontekstu kao što je današnji, postoji veliki rizik da se kršćansku nadu svede na ideologiju, na skupne lozinke i na vanjštinu. To se suprotstavlja Isusovoj poruci, upozorio je Benedikt XVI., primijetivši kako Isus ne želi da glume, pa bila to i gluma nade. *On želi da budete nada, a to se postiže samo u jedinstvu s Njime. Isus želi da svaki od vas bude mali izvor nade za bližnjega i da svi zajedno postanete oaza nade za cijelo društvo u kojem živite*, zaključio je Benedikt XVI. /IKA, **Križ života**/

Govoreći o općoj ocjeni putovanja, rekao je da mu se čini da je zadovoljstvo obostrano. Papa je rekao: *Došao sam vas ohrabriti i svoju potporu dati vašim problemima, ali vi ste mene ohrabрили svojom ljubavlju, poletom, svojim povjerenjem*. Mislim da se to stvarno dogodilo i u Africi, Papa je neumorno vršio svoju službu, premda je bilo veoma vruće, dao je svoj prinos, a bio je radostan jer je vidio da je to prihvaćeno i da će uroditi plodom, zaključio je Lombardi za Radio Vatikan. /IKA/

Na upit kakvu je poruku Papa ostavio Africi, rekao je da je ostavio poruku nade. *Papa se obratio živim snagama Crkve o kojima ovisi budućnost Crkve, a rekao bih i afričkoga naroda*, istaknuo je Lombardi. U tome su smislu bili značajni posebni susreti i poruke za mlade i žene, rekao je ravnatelj Tiskovnog ureda Svete Stolice, dodajući da je iznimno važna poruka o vrednovanju žene u Crkvi i društvu, priznajući njezinu središnju ulogu u razvoju cijeloga kontinenta.

Na primjedbu kako Papa poziva Afrikance da uzmu u svoje ruke svoju sudbinu, rekao je da je ovih dana razmišljao o tome kako Crkva ima vlastito viđenje ljudskoga i duhovnoga razvoja, a ono se temelji na čvrstom poštovanju i povjerenju u čovjeka, u njegovo dostojanstvo, ljudske sposobnosti; usredotočeno je na vrednovanje osobe, svake osobe, na njezine odgovornosti i sposobnosti. *Polazeći od tih stvarnosti Crkva gradi pravedno društvo, skladno, kadro vrednovati prirodna bogatstva koja su mu dana, svoje tradicije i kulturne prinose. Čini mi se da se ovaj pristup razlikuje od pristupa koji često predlažu strani veliki moćnici, politički i gospodarski, a čiji je cilj ograničavanje rađanja, čak i metodama nedostojnim ljudske naravi, ili od velikih gospodarskih i financijskih zahvata koji domaćim upraviteljima dodjeljuju gomile novca koje se veoma često zagube u kanalima korupcije*, rekao je Lombardi.

Govoreći o općoj ocjeni putovanja, rekao je da mu se čini da je zadovoljstvo obostrano. Papa je rekao: *Došao sam vas ohrabriti i svoju potporu dati vašim problemima, ali vi ste mene ohrabрили svojom ljubavlju, poletom, svojim povjerenjem*. Mislim da se to stvarno dogodilo i u Africi, Papa je neumorno vršio svoju službu, premda je bilo veoma vruće, dao je svoj prinos, a bio je radostan jer je vidio da je to prihvaćeno i da će uroditi plodom, zaključio je Lombardi za Radio Vatikan. /IKA/

Struka potvrdila Papin govor o HIV-u u Africi

Dr. Edward Green potvrdio Papine riječi kako postignuti rezultati dokazuju da, u Africi, prezervativi kao program smanjenja stope zaraze od HIV-a nije učinkovit.

Postignuti rezultati dokazuju da, u Africi, prezervativi kao program smanjenja stope zaraze od HIV-a nije učinkovit, izjavio je to ekskluzivno za informativni bilten Zaklade za supsidijarnost doktor Edward Green i time dao za pravo papi Benediktu XVI. kojeg su zbog slične izjave mnogi osudili i smijali se takvom govoru.

Dr. Green je ravnatelj istraživačkoga projekta za suzbijanje side na učilištu Harvarda za javno zdravstvo i centra za stanovništvo i razvoj. Njegova se riječ cijeni na području medicine, a bogat je iskustvom u borbi protiv side u zemljama u razvoju. On je u spomenutom razgovoru rekao kako je liberalan u odnosu na socijalne teme te da mu je teško priznati kako Papa zaista ima pravo, no rezultati pokazuju da, u Africi, prezervativi kao program smanjenja stope zaraze od HIV-a nije učinkovit. To je bio njegov odgovor na primjedbu kako su Papine izjave o sidi i uporabi prezervativa u središtu oštre rasprave, a mnogi su, od Kouchnera do Zapatera, uključujući Europsku uniju, opisali Papino stajalište kao apstraktno, i dakle opasno. Čak je rekao kako se može dokazati uzročna veza između šire uporabe prezervativa i veće stope zaraze. Uz ostalo, rekao je kako je u borbi protiv side, smanjivanje broja spolnih partnera jedan je od najvažnijih čimbenika. A kao što sam rekao, to je najveći izazov u ovoj borbi, zaključio je Green i potvrdio da je profit pri prodaji prezervativa nerijetko ispred zdravlja ljudi. /KTA/

Papina poruka za Svjetski dan molitve za duhovna zvanja

U poruci za 46. Svjetski dan molitve za duhovna zvanja, koji se obilježava 3. svibnja, papa Benedikt XVI. predložio je temu za razmišljanje: **Pouzdanje u Božji pothvat i ljudski odgovor.**

U Crkvi odzvanja vječna Isusova pobuda učenicima: Molite Gospodara žetve da pošalje poslenike u žetvu svoju. Molite! Uporni Gospodinov poziv ističe kako molitva za zvanja mora biti neprekidna i puna povjerenja. Jedino ako bude nadahnjivana molitvom, kršćanska će zajednica zaista moći imati veću vjeru i nadu u Božju inicijativu, piše Papa. *Poziv u svećeništvo i posvećeni život poseban je dar Božji, koji se uključuje u široki projekt ljubavi i spasenja koji Bog ima za svakoga čovjeka i cijelo čovječanstvo*, piše nadalje Papa. Kao trajni uzor svećenicima, papa Ratzinger ističe lik Isusa Krista. Isus je još jednom primjeran uzor posvemašnjega i pouzdanog prihvaćanje volje Očeve, u njega se svaka posvećena osoba mora ugledati, pojašnjava Papa. Ističe kako se ljudski odgovor na Božji poziv, budući da smo svjesni da Bog pokreće inicijativu i da on upravlja svojim spasonosnim planom, nikada se ne zaodijeva bojažljivim kalkuliranjem lijenoga sluge koji je iz straha zakopao u zemlju povjerene mu talente, nego se očituje u spremnom prihvaćanju Gospodinova poziva.

Radio Vatikan,
Križ života/

26. travnja

Blaženi Stanislav Kubista

(*27. rujna 1898. + 26. travnja 1940.)

- Šumarev sin – peto od devetero djece ● brat redovnice ● radiotelegrafist u ratu ● uspješan ekonom ●
- urednik časopisa ● poznavalac poljske književnosti ● nesuđeni misionar ● odgojitelj budućih svećenika ●
- veliki štovatelj svetoga Josipa ● traženi ispovjednik ● uređivao časopise i kalendare ●
- mučen zimom i glađu ● odnijela ga upala pluća ● okrutno ubijen ●

Stanislav se rodio 27. rujna 1898. godine u mjestu Kostuchna (danas gradska četvrt na jugu grada Kattowice u Poljskoj). Bio je peto dijete **Stanislava i Franciške Kubista**. Njegov otac, šumar, bio je mirne naravi, nepokolebive vjere i dobar prijatelj. Mati Franciška je bila neumorna domaćica, brižno je skrblila za svoje tri kćeri i šest sinova. Iskreno je štovala Gospu. U kući se svaki dan molila krunica. Jedna mu je sestra bila redovnica. Osnovnu i srednju školu završio je na njemačkom jeziku u misijskoj kući verbita u gradu Nysa u Poljskoj. Poljski je znao izvrsno. Stanislav je vrlo mlad odlučio postati misionarom – verbitom. Dvije godine je proveo na zapadnom frontu kao telefonist i brodski radiotelegrafist. Nakon razvojačenja 1920. godine je maturirao, da bi zatim stupio u novicijat kod verbita u Mödlingu kod Beča. Pokazao se kao miran čovjek i pouzdan radnik. U marljivosti je bio ustrajan. Rado je pomagao i volio je red. Izuzetno je dobro poznao poljsku književnost, kao da je bio predoređen za zvanje učitelja.

Filozofiju i bogoslovlje je studirao u Mödlingu, gdje je 26. svibnja 1927. godine primio svećenički red. Nakon ređenja je imenovan ekonomom za misijsku kuću Gorna Grupa. Starao se za 300 subrača, đaka i namještenika. Bio je uspješan ekonom. Zato su mu povjerali istu dužnost i za čitavu regiju. Tako vidimo blaženoga Stanislava kao čovjeka koji je živio svetost i kao sin i kao brat. Junački je ostvarivao kreposti u đačkim i bogosloveskim danima. Njegova je svetost bila tražena i u redovničkoj zajednici; kako su mu se povjeravale sve veće i značajnije dužnosti, Stanislav je u svemu težio savršenosti.

Najuspješnije je uređivao dječji list *Mali misionar* i *Kalender Malog misionara*. Uređivao je i časopis *Obiteljsko blago*, te osnovao *Glasnik svetoga Josipa*. Svoje je uspjehe, nabavku tiskarskih strojeva i proširenje samostana pripisivao pomoći svetoga Josipa. Osim toga, bio je traženi ispovjednik te se posebno starao za sjemeništarce.

Najdraži mu je hobi bila književnost. Već kao đak pisao je za poljske časopise. Napisao je dramu *Križ i sunce* iz povijesti Inka. Njegova je želja bila postati misionar u Kini, na Filipinima ili na Novoj Gvineji. Kad je njegov subrat **P. Drapiewski** otputovao u misije, poglavari su Stanislavu povjerali dužnost rektora u mjestu Bruczeko.

Onda je buknuo rat. Sukobio se Gestapoom zbog isplate poljskim radnicima. Prema policiji je bio otvoren i odlučan. Odnijeli su mu tiskarske strojeve i sav papir, radionice i urede mu razorili. Na koncu su Nijemci 27. listopada 1939. godine uhitili 64 redovnika, a samostan su pretvorili u logor, kamo su doveli još 80 svećenika i sjemeništaraca iz biskupskoga sjemeništa. Zaplijenili su im sve kućne zalihe hrane. Da zatočenici ne bi gladovali, o. Kubista se obratio svetom Josipu, na čiji zagovor je Gestapo dovezao hranu iz župnih domova čiji su župnici bili zatočeni.

Mučeništvo

Svi su zatočenici, pri temperaturi od -28 stupnjeva, 5. veljače 1940. godine, autobusima prebačeni u Gdanjsk. Mučila ih je studen, glad, prljavština te čuvari koji su ih neprestano zlostavljali.

Toga Velikog četvrtka su potajno slavili svetu misu i pričestili se. To je bila posljednja pričest o. Stanislava. Uvijek zdrav, spreman za pomoć i veseo, o. Kubista je iz dana u dan sve više slabio. Od studeni nije mogao ni jesti. Posve iscrpljen i polumrtav morao je zajedno s drugima neprestano odbacivati snijeg s jednog na drugo mjesto. Na putu u Sachsenhausen, 9. travnja 1940. godine, otac Kubista je dobio upalu pluća. U logoru je morao i dalje raditi – bez poštede. Na kraju su o. Stanislava kolege morali pridržavati s obje strane i nositi ga na prozivku. Onda ga je zapovjednik svrstao među one koji su imali umrijeti.

Tri dana i tri noći je ležao s ostalima u praonici na slami. **Pater Dominik** ga je večerom posjećivao kako bi ga pokrio. Bolesnik je to primao s velikom zahvalnošću. Jednom je rekao: *Ovo više neće dugo trajati; jako sam slab. Moj Bože, rado bih se vratio u samostan Gorna Grupa, ali izgleda da ti imaš drukčiji plan. Neka bude tvoja volja.* Ispovjedio se pred patrom Dominikom. "26. travnja 1940. smo ga za prozivku položili pod zid na dasku. Ležao kao mrtvac. Onda je nenajavljeno došao zapovjednik bloka, njemački zatočenik, kriminalac, koji je bio starješina za ostale zatočenike. Za kažnjavanje propisanim mučenjima on je uvijek dodavao i neka svoja. Mrzio je svećenike. Pristupio je o. Stanislavu i zaurlao na njega: *Pope, ti više nećeš živjeti.* Na to mu je jednom nogom stao na vrat, a drugom ga gazio po prsima. Bolesnik je stenjao. Pucale su mu kosti. Tako je mučenik izdahnuo pod nogama mučitelja".

Stanislawa Kubistu, člana Družbe Božje riječi je **papa Ivan Pavao II.** zajedno s još tri njegova subrata misionara: **Grgura Frackowiaka, Alojzija Liguda i Ljudevita Mzyka** 13. lipnja 1999. godine proglasio blaženim. O. Stanislav može biti zaštitnik misionara, sjemeništnih poglavara, ekonoma, profesora, nepravredno zatvorenih, urednika časopisa i novina.

Govori vam sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić

U duhu vremena i mode...

Uređuje i piše: o. Ante Stantić, OCD

U jednom vlastoručnom zapisu o. Gerarda čitamo: "Duh vremena i mode: tko se u njemu snađe blago nađe"¹.

Tragajući za značenjem ovoga navoda sluge Božjega otkrivamo da se smisao "snalaženja u duhu vremena i mode" ne odnosi prvenstveno na promjene struktura, na projekte prilagodbe koje zahtijevaju "nova vremena", nego sve treba početi od načelnog stava vjernosti Bogu i staležu, i u dosljednosti te iz takve vjernosti će se otvoriti putovi autentične prilagodbe "u duhu vremena i mode".

Stoga naš sluga Božji ističe da je polazište u rješavanju konkretnih problema prilagodbe u svakom vremenskom razdoblju, u ljubavi: "Najveća je snaga ljubav vrela"². "Bez vatre gorljivosti pun je svijet opasnosti"³. On zaključuje da kada ljubav i gorljivost izviru iz vjere i nade, čovjek kršćanin se ne da lako zavesti sebeljubljem, koje popušta egoizmu pred izazovima vremena i nije u stanju razlučiti dobro ili manje dobro ili zlo u ponudama "vremena i mode".

Da bi pak kršćanin bio obuhvaćen "ljubavlju vrelom... gorljivošću" potrebno ih je osnažiti Isusovom krvlju: "Svu si, Isuse, krv prolio i tako nas spasio. Stoga treba vlastitu ljubav umočiti u krv Isusovu"⁴.

Umočena u krv Isusovu, kršćaninova ljubav poprima tada snagu Kristove ljubavi. Kršćanin je tada sposoban ponašati se u odnosu s Bogom i s ljudima, stoga i u odnosu na probleme obnove i prilagodbe, onako kako se Isus ponašao: "Što bi Ti, Isuse, to ću ja makar se u bilo kakvoj situaciji, (položaju), nalazio"⁵.

Ovakvom ljubavlju, "umučenoj u Kristovoj krvi", bio je prožet Gerardov osobni život, kao redovnika i svećenika, po vjernosti karizmi svoga reda kojom je proživljavao ljubavlju, i koja je poprimala nadprosječnu, kontemplativnu razinu, koju istom sada uspijevamo otkriti od kako proučavamo njegove vlastoručne zapise. Ivan od Križa, Terezija Avilska i Mala Terezija su mu u tome učitelji.

Nastojao je da mu ljubav prema Bogu i bližnjemu poprimi navlastitosti kontemplativne razine, kao učenika spomenutih učitelja, i tako koristila drugima. Stoga želi ući u "Pete stanove", o kojima govori sv. Terezija u svojoj knjizi *Zamak duše*, o "gusjenici svilca" koji plete čahuru i u nju se zatvara da bi onda izišao iz čahure preobražen u lijepoga leptira, tj. u Isusa Krista. Drži naime da će, kroz takvu preobrazbu, biti sličan Isusu i najbolje povezati ljubav prema Bogu i bližnjemu, i

tako biti, osobito u brizi za bolesnike, učinkovitiji.

On je toliko odlučan ići zacrtanim putem ljubavi, "umučenoj u Isusovu krv", da će među ostalim zapisati: "Isuse, ići ću Tvojim stopama makar se sa mnom igrali kao s loptom"⁶.

Gerard je uvjeren da ako bude rastao u ljubavi prema Bogu i bližnjemu, "Makar se igrali s njim kao s loptom" da će njegovo "Srce biti lampa koja gori na čast Božje prisutnosti i čiji plamen postaje kao Božji glasonoša koji svakome otvara vrata neba"⁷.

Nastojanje oko rasta u ljubavi prema Bogu i bližnjemu ne smije imati prekidanja jer je bližnji (duše): "Kao dragocjeni dragi kamen ali su vrlo krhke i stoga je potrebna velika pažnja i znanje kao i praksa, da im se iziđe u susret"⁸. Stoga ljubav mora biti, u praksi u neprestanom rastu i, kada je riječ o bližnjemu, treba prelaziti granice socijalne pomoći i poprimati oblike velikodušnosti. Nadilaziti i onu ljubav što je imala prva kršćanska zajednica u Jeruzalemu. Zahvaćeni ljubavlju koja ima obilježja Isusove ljubavi, "zamočene u Isusovu krv", otvaraju se putovi pronicljivosti, razumijevanja bližnjega, velikodušnosti u djelima ljubavi, jer samo tako ljubav postaje nesebična i promiče autentični kršćanski hod u životu s onim s kojim dolazi u susret.

Tada, u praksi, ljubav nadilazi čak i ponašanje prve kršćanske zajednice jer dok su: "Prvi su kršćani dijelili vremenita dobra jedan drugome", kršćanin, oplemenjen ljubavlju koju opisuje Gerard, "dijeli i duhovna dobra to jest dijeli: lijepe primjere i sve svoje jedan drugome"⁹.

Kako je to aktualno u današnja vremena sebičnosti koja, primjerice, koče putove autentične raspodjele dobara u suživotu ljudi! Uzrokuju ekonomske krize!

Kada koncilaska Crkva potiče sve staleže kršćana na obnovu, zapravo poziva da najprije "dijelimo duhovna dobra, lijepe primjere i sve svoje jedan drugome", u ova vremena obilježena sebičnošću.

Da je to put i danas, neka nam budu kao potvrda slijedeći navodi iz koncilskih dokumenta. Primjerice, koncilaska Crkva ističe da su laici "Pozvani od Boga da razareni kršćanskim duhom vrše svoj apostolat u svijetu poput kvasca". Redovnici da budu "Svjedoci o vječnim i neprolaznim dobrima"; svećenici: "Da uvijek nastoje oko veće zrelosti po kojoj će iz dana u dan postajati sve podesnije oruđe na službu svemu Božjem narodu".

Koliko je važna danas kvaliteta ljubavi koja je nesebična, koja ima obilježja

Isusove ljubavi, ljubavi svjedočenja, ponašanjem i djelima? Neka nas uvjere poticaji vrhovnih svećenika, koji od II. vaticanskog koncila na ovamo neprestano potiču na takvu ljubav. Navodim ovdje samo misao pape Pavla VI. u pobudnici koja počinje riječima: "Naviještanje Evanđelja" (Evangeli nuntiandi), u kojoj, među ostalim papa piše: "Crkvi je prvo sredstvo evangelizacije svjedočanstvo izvornoga kršćanskoga života predanog Bogu u zajedništvu koje ništa nije kadro uništiti i ujedno, u bezgraničnoj revnosti, predanog bližnjemu. Suvremeni čovjek radije sluša svjedoke negoli učitelje... ili ako sluša učitelje sluša ih zato što su svjedoci"¹⁰.

Mnogi vjerodostojni svjedoci opisuju Gerardovu svjedočku ljubav prema Bogu i bližnjemu. U povodu "srebrnog jubileja" misništva o. Gerarda njegov će poglavar, dok izvješćuje oca generala o slavlju, dodati: "Da će vrlo svečano proslaviti Gerardov srebrni jubilej svećeništva jer je poznat u cijelom bačkom kraju kao revan svećenik". Generalni pohoditelj 1926., u somborskom samostanu, u svom će izvješću vrhovnom poglavaru zapisati: "(Gerard) mnogo moli i mnogo djeluje. Za vrijeme I. svjetskog rata činio je nadljudske napore u pastoralnom pogledu..."

Generalni pohoditelj godine 1937. će dodati: "(Gerard) u narodu uživa ugled svetoga čovjeka a svećenici ga drže sličnim arškom župniku, sv. Ivanu Vianneyu".

Generalni vizitator, koji je pohodio somborski samostan godinu dana prije Gerardove smrti, u svom će izvješću ocu generalu, slugu Božjega nazvati "Dobrim duhom zajednice".

Sam somborski puk je ta izvješća potvrdio kada je posmrtno ostatke sluge Božjega ispratio do somborskog groblja. Sva izvješća u postupku za proglašenje sluge Božjega svetim potvrđuju da je deset tisuća duša sudjelovalo na njegovu pokopu.

Stoga možemo zaključiti da se "u duhu vremena i mode..." Gerard "snašao" i pokazao da je u ljubavi koja svjedoči: "Našao blago..." "Drugima ljubav dijelio" svojim primjermim životom i zauzetim pastoralnim radom.

1. Th. pastoralis, 003360.

2. Ondje, 003064.

3. Blago duše, 008296.

4. Ondje, 003066.

5. Biser mišljenja, 004461.

6. Th. pastoralis, 003064.

7. Ondje, 003332.

8. Ljetopis samostana, siječanj 1925 g.

9. I. lješke na hrvatskom jeziku, 006890.

10. Papa Pavao VI., "Evangeli nuntiandi, 1975, 41.

Liturgijski znakovi sakramenata

Piše: dr. Andrija Kopilović

Sakrament potvrde

U našem zajedničkom upoznavanju sakramenata kao sredstava spasenja koja se događaju u znaku i riječi, nastavljamo tumačenje znakova sakramenata.

U predaji Crkve kao drugi sakrament susrećemo *Potvrdu*. Samo ime dolazi od latinske riječi, a treba je razumijeti kao jačanje, utvrđivanje. U Srednjem vijeku taj se sakrament nazivao i polaganje ruku. Na Istoku se govori o *myronu* kao miropomazanju, a označava "jačanje" ili dovršenje. Poznat je i pod nazivom krizma. Potvrda se mora promatrati u uskoj povezanosti s krštenjem. Pranje vodom uz zazivanje imena Presvetoga Trojstva jest učlanjenje čovjeka u Krista i njegovo Tijelo – Crkvu. Ono se izvršuje Duhom Svetim i daruje Duha Svetoga. U okviru krsnoga čina bilo je i polaganje ruku kao znak punine po kojemu čovjek postaje pomazanik. Tako su krštenje i potvrda iznutra povezani sakramenti.

Kao prvi znak je *polaganje ruku*. To je uvijek znak dara i ovlaštenja. Vatikanski sabor pojačava to značenje zaziva i darivanja Duha Svetoga polaganjem ruku. Poznato je da je polaganje ruku na glavu ili rame druge osobe znak prenošenja ili predanja moći, vlasti i blagoslova. U kršćanstvu je taj znak od početka i nije vlastit samo ovom sakramentu nego u više sakramenata. Najviše kod svećeničkog reda.

Osim polaganja ruku i zaziva Duha Svetoga krizmanik se *pomazuje* posvećenim uljem krizme. Crkva poznaje tri ulja od kojih su dva blagoslovljena, a to su ulje za krštenje (katekumensko) i za podjelu sakramenta pomasti. Sveta krizma se posvećuje i to isključivo vrši biskup na Veliki četvrtak. U to ulje se miješa i miomirisni balzam čime se označuje da je pomazanik tim uljem pozvan činiti djela koja su Bogu ugodna – miomirisna. To se ulje koristi i kod sakramenta svetoga reda i kod posvete crkve, a nekada se koristilo i kod pomazivanja kraljeva. Kada razmišljamo koje značenje ima u sakramentu potvrde, onda nam je jasno da se tim činom potvrđuje kršteni vjernik i postaje Božji Pomazanik – Krist – Mesija. Dakle, označuje Božje pomazanike, izabranike, posvećenike i poslanike. Čitav kršćanski život promatran je kao pros-

tor moguće kušnje, a pomazanje je prizivanje sigurnosti da se Duh Sveti nalazi na njima i s njima da čovjek može biti tom snagom pobjednik. Krizmano pomazanje je ulje zahvale kao svečani čin uvođenja u kršćansku zajednicu i znak kršćanske punoljetnosti.

Potvrđenik ovim pomazanjem prima *biljeg, pečat* Duha Svetoga. Pečat je simbol osobe, znak njezina autoriteta, njezina vlasništva nad određenim predmetom: tako su vojnici bili opečaćeni pečatom svoga vojskovođe i robovi pečatom svoga gospodara; pečat nadalje potvrđuje vjerodostojnost nekog pravnog čina ili neke povelje, što je, u starnovitim uvjetima, čini tajnom. Sam Isus kaže o sebi da ga je Otac opečatio. I kršćani su isto tako opečaćeni: *Bog je onaj koji nas zajedno s vama utvrđuje za Krista; on nas je pomazao, on nas je opečatio i u srca naša dao zalag – Duha* (2 Kor 1,21-22). Taj pečat Duha Svetoga znači potpunu pripadnost Kristu, trajno predanje njegovoj službi, ali jednako tako i obećanje božanske zaštite u veli-koj kušnji posljednjih vremena.

Tako se ovaj sakrament može nazvati i sakrament punine i punoljetnosti. Znakovi su dakle jednostavni ali posvećeni tradicijom ne samo u kršćanstvu nego još ranije u Starom Zavjetu ali i u drugim religijama. Riječi kojima se ovaj sakrament podjeljuje su jednostavne: *Primi pečat dara Duha Svetoga*. U toj jednostavnosti je i sva punina ovog sakramenta. Ono što prati liturgiju ovoga sakramenta je vrlo znakovito. Naime, redoviti djelitelj ovoga sakramenta je biskup. Zašto? Biskup je glava mjesne Crkve. Zajednica okupljena oko biskupa čini pravu: Jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu. Redovitim susretom biskupa sa svakim pojedinim vjernikom (barem jednom u životu) bivaju povezani vezama jedinstva i zajedništva. Tako je biskup – dijeleći ovaj sakrament – doslovno u susretu sa svakim pojedinim vjernikom. Jasno da valjanost sakramenta nije ovisna o biskupskoj službi kao takvoj – jer može taj sakrament dijeliti i svećenik – ali je zajedništvo s biskupom uvjet valjanosti sakramenta. Tako se rađa sveta Crkva kao Mistično tijelo ispunjena Duhom Svetim. Valja dovesti u svijest krizmanika da su krizmanjem sudionici i Kristova poslanja koji je Svećenik, Prorok i Kralj. Tako je trolist krštenje – potvrda

12. 04. 2009.

Uskrs

Dj 10,34a. 37-43
Ps 118,1-2. 16-17. 22-23
Kol 3,1-4 ili 1 Kor 5,6b-8
Iv 20,1-9

ili za popodnevne mise:

Lk 24,13-35

Dok bijaše s njima za stolom, uze kruh, izreče blagoslov, razlomi te im davaše. Uto im se otvore oči te ga prepoznaje.

19. 04. 2009.

2. uskrsna nedjelja

Dj 4,32-35
Ps 118,2-4. 13-15. 22-24
1 Iv 5,1-6
Iv 20,19-31

Isus, stane u sredinu i reče im: "Mir vama!" To rekavši, pokaza im svoje ruke i bok. I obradovao se učenicima vidjevši Gospodina.

26. 04. 2009.

3. uskrsna nedjelja

Dj 3,13-15. 17-19
Ps 4,2. 4. 7-8. 9
1 Iv 2,1-5a
Lk 24,35-48

Okvako je pisano: 'Krist će trpjeti i treći dan ustati od mrtvih, i u njegovu će se ime propovijedati obraćenje i otpuštenje grijeha po svim narodima počevši od Jeruzalema.' Vi ste tomu svjedoci.

3. 05. 2009.

4. uskrsna nedjelja

Dj 4,8-12
Ps 118,1,8-9. 21-23. 26,29
1 Iv 3,1-2
Iv 10,11-18

Ja sam pastir dobri i poznajem svoje i mene poznaju moje, kao što mene poznaje Otac i ja poznajem Oca i život svoj polažem za ovce.

10. 05. 2009.

5. uskrsna nedjelja

Dj 9,26-31
Ps 22,26-27. 28.30. 31-32
1 Iv 3,18-24
Iv 15,1-8

Kao što loza ne može donijeti roda sama od sebe, ako ne oстане na trsu, tako ni vi ako ne ostanete u meni. Ja sam trs, vi loze. Tko ostaje u meni i ja u njemu, taj donosi mnogo roda.

Župa Sv. Josipa Radnika u Đurđinu

Piše: Željka Zelić

U selu Đurđin, udaljenom tridesetak kilometara od centra Subotice, smještena je župa Sv. Josipa Radnika. Odmah uz crkvu nalazi se župni stan iz kojega se pruža pogled na *Etno salaš* koji je vlasništvo ove župe. Sve to čini cjelinu koja je zasigurno "duhovni centar" đurđinskih vjernika. Ako k tomu dodamo i činjenicu da je upravo u Đurđinu rođen naš jedini kandidat za sveca, karmelićanin Sl. Božji o. Gerard Tomo

ličen svečani koncert. Nekoliko godina vjernici su skupljali za unutarnje uređenje crkve. Od toga su kupljeni novi tepisi za svetište, te novo ozvučenje, a ove bi godine htjeli kupiti još jedan tepih za svečane prigode poput vjenčanja. Ove godine bi pleh crkvenog krova trebao biti obojen, a u narednim godinama i cijela crkva iznutra i izvana. *No, sve to ide sporo, jer su nam mogućnosti skromne*, ističe župnik Lazar, nadodavši

sjećujemo i pomažemo jedan drugome. Vjernici iz Đurđina tijekom korizme rado odlaze u Žednik nedjeljom popodne na križni put, jer nemaju svoju kalvariju. I to je jedan od vidova suradnje među župama, ističe župnik. U zajedništvu sa susjednom župom Sv. Marka u Žedniku, u župi se pravi Pastoralni listić *Svjetiljka*. Izlazi jedanput mjesečno, osim u ljetnim mjesecima. U svakom listiću bude jedan temeljni članak, Gerardova misao, obavijesti obiju župa te malo poezije. Listić se tiska u 250 primjeraka, a od čega 100 za župu u Đurđinu. Kako je zbog bolesti bio spriječen ove korizme obavljati pastoralne djelatnosti, župnik je također zahvalan biskupijskom bibliotekaru **vlč. Miroslavu Orčiću**, koji ga je zamjenjivao, te se uopće nije osjetilo da je župnik bio na bolovanju.

Po župnikovim riječima, u župi se sada osjeća smjena generacija, osobito kad se govori o mladima. O tomu svjedoče podaci iz Matice krštenih kojih je u prošloj godini bilo pet, a umrlih čak dvadesetero. U ovo župi tijekom 2008. godine vjenčala su se tri bračna para, prvopričesnika je bilo osam, a krizmanika trideset i devet. Međutim, župnik ističe da su mladi, iako ih na vjeronauku ima tek petnaestak, aktivni i kad je đurđinska Dužijanica u pitanju.

Stantić, možemo zaključiti da 1500 vjernika koliko broji ova župa, ima razloga biti ponosno na svoje korijene. U šezdesetim godinama u župi je bilo čak 4000 vjernika, međutim, taj broj je značajno opao. Župa je odvojena od teritorija žedničke župe i kao vikarija ustanovljena 1935. godine a samostalnom župom je postala 1. siječnja 1956. godine. Crkva je podignuta 1935. godine.

Planovi i život župe

Krajem ove godine, vjernici župe zajedno sa svojim župnikom **vlč. Lazarom Novakovićem** planiraju otvorenje proslave 75. obljetnice od izgradnje župne crkve te proslavu 70. obljetnice od postavljanja orgulja u župnu crkvu. U rujnu, kada je godišnjica, bit će upri-

kako je jako zadovoljan suradnjom sa svojim susjedom, žedničkim župnikom **preč. Željkom Šipekom**. *Rado se po-*

Vlč. Lazar Novaković rođen je u Subotici 28. kolovoza 1958. godine. Nakon završenog malog sjemeništa "Paulinum" upisuje bogosloviju na Kaptolu u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 14. kolovoza 1983. Župni je vikar Sonti, potom upravitelj župe u Prigrevici, te u somborskoj župi Sv. Nikole Tavelića, vikariji Imena Marijina u Somboru i župi Sv. Martina u Gakovu. Župi je vikar u župi Sv. Terezije u Subotici, a od 1991. godine upravitelj župe Presv. Trojstva u Maloj Bosni. Župnik je u Somboru, u župama Sv. Križ i Sv. Nikola Tavelić, od 1998. do 2006., od kada je župnik u Đurđinu. Jedan je od osnivača *Zvonika* i dugogodišnji član Uredničkoga vijeća. U nakladi Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost dosad su mu objavljene tri knjige: sabrane meditacije *Pismo(a) Isusu* (1. izd. 2001., 2. prošireno izd. 2003.) te zbirka meditacija *Sjetim se Ane* (2008.).

Reportaža

Prigodom župne Dužijance u župi bude upriličena književna večer posvećena jednom od naših pjesnika ili pisaca. Župa ima i jednog bogoslova, **Roberta Mađarića**, koji se nalazi na studiju u Rimu /*opširnije o njemu pročitajte u intervjuu na str. 26-28, op. aut.*/. U župi postoji i devetnica – devet srijeda pred župno prošćenje, koju je uveo bivši župnik, pokojni **mr. Lazar Ivan Krmpotić**. Na teritoriju župe je bilo jako puno samoubojstava, pa je devetnica pokrenuta radi suzbijanja toga zla. Otkako se moli ta devetnica, u selu se dogodilo samo jedno samoubojstvo. Devetnica je ujedno i molitva protiv pobačaja. Treću godinu za redom, u župi se tijekom poklada organizira i turnir u stolnom tenisu. Obično bude dvadesetak sudionika, a igra se i u mješovitim parovima. Prve godine je titulu prvaka odnio župnik, dok je druge dvije ona pripala **Nenadu Ćiriću**.

Aktivnosti Pastoralnoga vijeća

Ivan Stipić (1950.), načelnik Pastoralnoga vijeća, ističe kako je rado odmalena dolazio sa sestrom spremati i kititi crkvu. *Onda sam naravno smetao, govori s osmijehom na licu, dodajući ka-*

ko mu je majka oduvijek odgajala cvijeće, ruže, gladiole i drugo, te ih slala po njemu časnim sestrama za crkvu. *Pošto sam bio mlađi, a one već starije, pomagao sam im. Tako sam polagano uspio primijeniti i svoje ideje u aranžiranju. To doživljam kao Božji dar na kojem sam zahvalan,* ističe Ivan. Osim toga, Ivan postavlja "Betlehem" za Božić, i to ne samo u svojoj župnoj crkvi, nego je to često radio i u župi Sv. Petra i Pavla u Bajmoku.

Nikola Marčić (1963.) član je Pastoralnoga vijeća, a dugo godina je zadužen za materijalna pitanja, u smislu fizičkih aktivnosti to jest spremanja oko crkve, košenja trave i drugih radova. U tu svrhu Nikola je osobno poticao svoje sužupljane da se i sami uključe u te aktivnosti. *Uvijek smo se okupljali u lijepom broju. Velečasni je navješćivao akcije, a ja sam onda još telefonom dan prije podsjećao svakoga za koga sam znao da bi se mogao odazvati. Kad se pak sve lijepo uradi i završi, onda mi je sve drago,* posvjedočio nam je

Nikola. U ovu službu ga je uveo stariji rođak, koji je prije njega vršio sličnu službu u Pastoralnom vijeću.

Ivan Dulić (1964.), također član Pastoralnoga vijeća, rado se odaziva na akcije. On je istaknuo kako je zadovoljan suradnjom sa župnikom i drugim članovima Pastoralnoga vijeća. U posljednje vrijeme odrađeno je puno toga na uređivanju i čišćenju crkve, crkvenog tavana i zvonika, župnog doma te okoliša.

Caritativni odjel Pastoralnoga vijeća već odavno ima praksu prikupljanja darova za siromašne u selu. Prije, dok se bolje moglo, za to prikupljanje bio je angažiran kombi, a ono što je prestalo nosilo se u biskupijski Caritas. Međutim, kako su danas prilike drukčije, sada je samo autoprikolica dovoljno velika za prikupljanje priloga. Na naš upit kako dolaze do potrebitih u selu, Ivan Stipić odgovara: *Na teritoriju župe djeluje udruga Amor vincit, a selo je malo pa se uglavnom svi poznajemo, no uz diskreciju to se lako da raspodijeliti.* Župnik ovdje ističe kako se ne vode nikakve posebne evidencije potrebnih, nego se više povode evanđeoskim načelom "Neka ti ne zna lijeva što čini desnica". *Dovoljno je kada se oni kojima odnesemo skromne darove tomu istinski obraduju,* kaže župnik. Još jedna od aktivnosti na kojoj sudjeluju i članovi Pastoralnoga vijeća, jesu župne tribine kojih je do sada bilo preko dvadeset. Na tribine župnik poziva različite predavače svećenike, profesore i druge ljude od struke. On ističe kako je ova tribina vrlo važna, jer u grad ne bi otišlo tridesetero na kakvo predavanje, a ovdje se uvijek skupi barem toliko slušača. Tribine se održavaju mjesečno, s iznimkom ljetnih mjeseci kada ih nema. Donedavno je tribinu vodila **Martina Dulić**, a sada je vodi **Marica Stantić**.

Marga Popović /r. Temunović/, već treću godinu radi kao domaćica u župi. Kako su joj djeca situirana (već ima dvoje unučadi), mogla je prihvatiti ovakav posao. Uz Crkvu je ve-

že mnogo toga, a među ostalim je rođakinja pokojnog preč. Josipa Temunovića, kao i časnih sestara s. Trpimire iz reda Sestara Kćeri Milosrđa trećeg reda sv. Franje, te dominikanki: s. Blaženke i s. Leopoldine.

Ministranti, kantor i katehistica

U župi djeluje skupina od oko petnaest ministranata, čiji predsjednik je **Josip Dulić**, a njegovi zamjenici **Željko Ivković-Ivandekić** i **Srđan Županek**. Oni se pored ministriranja na nedjeljnim i blagdanskim misama, susreću i mjesečno. Na tim susretima župnik im održi kratko predavanje, a potom slijedi igranje nogometa. Đurđinska skupina ministranata je na prošlogodišnjem biskupijskom susretu ministranata hrvatskoga jezičnoga područja osvojila prvo mjesto u turniru u nogometu, a Josip Dulić je osvojio treće mjesto u kvizu znanja. Ministranti njeguju i dobrosusjedske odnose s ministrantima u Žedniku. Predsjednik i njegov zamjenik su istaknuli kako oni i drugi ministranti rado dolaze na susrete, te da su jako zadovoljni suradnjom sa župnikom. U njihovoj župi ministrantom se može postati od trećeg razreda osnovne škole, te ovim putem pozivaju i druge svoje sumještane da im se pridruže.

Tomislav Orčić (1991.), već treću godinu vrši kantorsku službu u župi.

Tomislav pohađa treći razred srednje Tehničke škole, smjer automehaničar, i prvi razred srednje Glazbene škole, smjer harmonika. Kantorsku službu je započeo na poticaj župnika. Za ovu službu pripremao se privatnim satima kod **s. Blaženke Rudić**. Kako sam ističe, drago mu je što je na ovaj način našao svoju aktivnu ulogu u župi i na svetim misama. Kako ide u školu, kantorsku službu vrši samo nedjeljom i blagdanima, na obje mise. Ukoliko u Glazbenoj školi upiše novootvoreni smjer za crkvenu glazbu, namjerava se baviti i vođenjem župnog zbora. Do sada je pratio mali župni zbor na Zlatnoj harfi. U slobodno vrijeme svira u orkestru HKC "Bunjevačko kolo", te kao koprepetitor, to jest prati sve probe i nastupe folklorne sekcije. Planira završiti srednju muzičku školu, te upisati Glazbenu akademiju.

Katehistica **Verica Dulić**, osim katehiziranja u školi, pomaže i župniku na župi, u pripremi djece za blagdane i sakramente. U osnovnoj školi "Vladimir Nazor" ima 60-tak

učenika upisanih na vjeronauk, što smatra malim brojem, jer je velik broj djece upisan na "građansko vaspitanje". Ova porazna činjenica *plod je nedovoljne svijesti kod roditelja o vlastitoj vjerskoj pripadnosti i važnosti vjere u životu*. Budući da se upravo u ovo vrijeme kod upisa u prvi razred bira i upis na vjeronauk, Verica kaže da je *roditelj činom upisa djeteta na vjeronauk posvjedočio svoju vjeru jer dijete samo ne može o tome odlučiti. Stoga je za upis na vjeronauk presudan izbor roditelja i odgoj djeteta u kući, u obitelji*. Ona ističe da je posebno važna veza i dopunjavanje školskog i župnog vjeronauka i kaže da bismo trebali poslušati našeg biskupa Ivana koji kaže da se na župi ipak drži vjeronauk. Nije to veliko opterećenje, kako mnogi misle, važno je htjeti svjedočiti to što jesi. I u školi ona potiče djecu na pobožnosti, primjerice na Križni put u korizmi, ali isto tako i tijekom godine. Motivaciju nalazi u Kristu koji sve nas povezuje. Katehistica Verica se uključila i u rad za *Glasilu o. Gerarda* i kaže: *Kao Gerardova rodna župa, imamo posebnu odgovornost u postupku za njegovo proglašenje blaženim. Pokušavamo se angažirati što više, posjećujemo 24. lipnja, na godišnjicu smrti o. Gerarda, njegov križ od samoga početka, otkad je sagrađen. Bude to vrlo lijepo jer organizirano hodočastimo, skupimo puno djece i onda*

svi sjednu na prikolicu pa se cijelim putem do križa čuje pjesma. Osim toga, Verica smatra da je duhovno štivo važno za vjernike. *Zvonik* redovito čita od prvoga broja. *Jako mi se sviđa Zvonik jer za svakog ima ponešto, a ja prvo pročitam obiteljske stranice, volim biblijsku stranicu gdje je protumačena Riječ Božja, a volim i rubriku Vjernici pitaju. U njemu ima sadržaja za one koji žele nešto saznati ali i naučiti*, ističe Verica, koja je i članica Zajednice neokatekumena koji djeluju u ovoj župi. Pokret neokatekumena u župi vodi mladi braćni par **Zdenko i Jasna Dulić**, i broji 50-tak članova koji se sastaju dva puta tjedno kada imaju službu riječi u župnoj dvorani. Program "Puti" obrađuje biblijske teme a članovi ovdje uče i pjevaju psalme. Jednom godišnje obilaze ih katehisti. Glavno poslanje Zajednice jest da se aktivno uključe u život župe, tko koliko može. Oni koji pjevaju u zajednici uključeni su u misno pjevanje, lektori su čitači na misi, a također spremaju crkvu.

HKPD "Đurđin", čuvar tradicijske kulture

Marija Vidaković, jedna od članica Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva "Đurđin", ističe kako su prije godinu dana obnovili u Društvu sekciju izrade šlinga te slamarsku sekciju, kojoj su se sada priključili i mladi željni očuvanja naše bogate kulturne tradicije, pa ova sekcija sada broji dvadesetak članova. Osim toga, HKUD se bavi i izradom originalne bunjevačke narodne nošnje tj. takozvane "svile", za što im je potreban originalni i kvalitetni materijal koji se većinom nabavlja u inozem-

stvu, a za što su potrebna znatna materijalna sredstva. Marija je upravo završila treću sliku od slame, od ukupno sedam koliko će ih biti, a simbolizirat će sedam svetih sakramenata. Uz to, naša sugovornica ističe vrijednost slika odnosno postaja križnoga puta koje je u tehničarstvu izradila slamarka Mara Ivković Ivandekić i koje se nalaze u crkvi te je po njima ova crkva nadaleko

poznata. Kao i ostali sugovornici, Marija ističe da je aktivna oko većih akcija u župi, osobito u organiziranju župne Dužijance. Osim gore spomenutih, u Društvu djeluje i Literarno-dramska sekcija koju vodi **Tanja Stantić**, a Likovnu sekciju **Sandra Stantić**. Želja im je prednost dati ikavici te postaviti kazališne komade naših autora koji nisu toliko poznati a koji su pisali na ikavici. Iznimno je zadovoljna suradnjom sa župnikom te sve manifestacije i akcije organiziraju zajedničkim zalaganjem. Posebno je ponosna na Župno prelo koje je ove godine održano 14. veljače, a u kojem je sudjelovalo i dosta mladih, od kojih su neki bili odjeveni u narodne nošnje.

U okviru župe postoji i Etno salaš koji je otvoren prije desetak godina zaslugom bivšega župnika **preč. Lazara Krmptića**. Salaš je otvoren tako što su župljani darivali oko 120 eksponata izloženih na salašu, a tiču se života ljudi u tom kraju. Različite skupine povremeno dolaze pogledati salaš. Obično su to školska djeca, a ponekad navratu i pokoja skupina hodočasnika. O salašu skrbe župljani i župljanke, koji ga održavaju i čuvaju. Osobito rado u tomu pomažu starije žene, koje se još živo sjećaju života u takvim uvjetima. Po riječima **Marije Vidaković**, članice HKPD "Đurđin" planiraju za potrebe Etno salaša izradu suvenira koje bi mogli ponuditi posjetiteljima i hodočascima kao uspomenu s ovoga salaša, a neki od njih su već u izradi. Uz čestitke sa šlingom i od slame koje već izrađuju, u planu je izrada malih ukrasnih šlinganih jastuka i lutaka odjevenih u bunjevačku narodnu nošnju. Osim toga, voljeli bi posjetiteljima omogućiti kušanje domaćih bunjevačkih jela, kako se stari recepti ne bi zaboravili.

Molitva, otvorenost za slušanje i odgovor te bratska ljubav, ključ za rast Crkve u našoj sredini!

Razgovarao: mr. Mirko Štefković

Robert Mađarić rođen je u Subotici, 3. svibnja 1987. godine, kao sin jedinac Ferenc i Margarete Mađarić, rođ. Milodanović. Živi i odrastao je u Đurđinu. Nakon završene osmoljetke, pohađa biskupijsku Klasičnu gimnaziju i malo sjemenište "Paulinum" u Subotici (2002.–2006.). U lipnju 2006. god., u želji za nasljeđivanjem Kristova poziva, započinje studij na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu. Nakon završene dvije godine teološko-filozofskog studija, potvrdno odgovara na upit biskupa o mogućem studiju u Rimu. S početkom prvog semestra studijske 2008./2009. godine postaje student na Papinskom sveučilištu Gregoriana i član zajednice Papinskoga kolegija Germanicum et Hungaricum.

Zv.: Župa Sv. Josipa Radnika u Đurđinu spada među manje u našoj Biskupiji, no svoju životnost pokazuje i u tomu što ima bogoslova. Kako ste Vi doživjeli svoj duhovni poziv?

□ **R. M.:** Mislim da bi bilo teško odrediti konkretni trenutak rađanja moga duhovnoga zvanja. Najbolje bi bilo reći kako je riječ o polaganome procesu, čiji su tragovi zamjetljivi još od djetinjstva. Naime, još u predškolskom razdoblju pohađao sam sa svojom obitelji nedjeljno euharistijsko slavlje, a skupa s mojom bakom Marijom, koja me je čuvala, i ono svagdanje. Vjerojatno se u tom razdoblju rađaju neke prve naznake interesa za "događanja na oltaru", što je zasigurno dovelo do toga da sam u trećem razredu osmoljetke postao ministrant u rodnoj mi župi u Đurđinu. Tu sam već počeo shvaćati, napose nakon Prve pričesti, misterij koji se odigravao pred mojim očima. I tako se rodila ta prva, djetinja želja za svećeništvom: biti službenik toga misterija i dijeliti ga drugima. Kroz sve godine osnovnoškolskoga obrazovanja ta je živjela u meni, nekada većim, nekada manjim intenzitetom, sve dok se neposredno pred završetak osnovne škole nisam odlučio poduzeti prve korake, istina još uvijek sitne, ka ostvarenju moga svećeničkog poziva. Uz podršku roditelja i nakon razgovora s našim biskupom mons. Ivanom Péntzesem, započeo sam svoje srednjoškolsko školovanje kao učenik biskupijske Klasične gimnazije "Paulinum", i kao član sjemenišne zajednice. Prva ozbiljnija razmišljanja o ostvarenju svoga poziva poduzeo sam krajem trećega razreda, te sam na kraju odlučio,

uz Božju pomoć, i ako je to njegova volja, nastaviti svoj daljnji put ka svećeništvu kroz studij teologije. Tako sam nakon položene mature s istom željom stupio pred našega biskupa, koji mi je savjetovao da svoju izgradnju nastavim u Đakovu, gdje je već bio jedan lijepi broj naših bogoslova. Godine studija u pitomoj Slavoniji ostat će mi u lijepome sjećanju, naravno, zbog novih poznanstava, ali zbog novih i lijepih iskustava i spoznaja koje mi je sa sobom nosio teološko-filozofski studij. Duhovni poziv se kroz sve ove godine nije pokazao kao nešto monolitno, već kao prilagodljiva i rastuća stvarnost, koja je u svim nadolazećim, novim situacijama i sredinama uspijevala nastavljati svoj rast, ne bez teškoća i čeznuća za starim, ali nikada bez hrabrog pogleda unaprijed, ka novosti drugačijega koja se otvarala preda mno. Međutim, Bogu se svidjelo poslati me još dalje. Pred početak drugoga semestra studijske 2007./2008. godine, biskup mi je postavio pitanje. Ostao sam ispočetka pomalo iznenađen ponudom, ipak, pomislih, nije mala stvar studirati u centru kršćanstva, a vjerojatno nije ni toliko lako. Ipak, kroz razgovor s biskupom, stvari su se već malo iskristalizirale i odlučio sam dati svoj pristanak, pokušati otići dalje nego ikada prije i ispitati svoje osobne granice. Jezični tečajevi i prva iskustva na Gregoriana, sve je to zahtijevalo mnogo truda i žalost malo odmora, ali nakon položenih prvih ispita, mogu reći da se život ponovno vraća u normalu, obogaćen mnogim novim elementima. Duhovni poziv nastavlja živjeti, očvrstnut teškoćama, i sada ulazi u jednu mnogo

mirniju fazu, fazu sitnih i sigurnih koraka. Ali uvijek, kao i do sada, otvoren Božjoj milosti i Njegovoj svetoj volji.

Zv.: Koliki je utjecaj župe kao zajednice na prepoznavanje i prihvaćanje duhovnog poziva?

□ **R. M.:** Smatram da je tu njezina uloga, kao uostalom i u svim drugim područjima kršćanskog života, ključna. Zajednica kao mjesto molitve za zvanja, mjesto prihvaćanja i podrške, kao poveznica s budućom realnošću dušobrižnika, omogućuje duhovnome zvanju idealni prostor za rast i razvoj, kao i vlastito samoprodubljanje. Ostaje, međutim, također velika odgovornost župne zajednice, da gledajući buduće zvanje svećenika, redovnika ili redovnice, ne zaboravi na personalnu razinu i ljudske kvalitete pojedinca.

Na pojedincu ostaje priznati svoj identitet zadobiven službom na koju se spremno odazvao, i u taj prepoznatljivi okvir svoga zvanja unijeti svoju osobu i proživjeti ga na samo sebi svojstven, originalni način.

Zv.: Bili ste i u malom sjemeništu. Kako ste doživjeli to vrijeme formacije?

□ **R. M.:** Malo sjemenište sam doživio, s jedne strane kroz proces osobnoga rasta, odrastanja i prvih životnih odluka, a s druge strane kao razdoblje intenzivnog, življenog zajedništva. S jedne strane, bilo je potrebno vlastiti poziv "staviti na noge" i prijeći sa one čisto emocionalne razine na intelektualnu: razumski potkrijepiti vlastiti odgovor na Božji poziv, iznoseći argumente i protuargumente. Nakon toga, slika je postala jasnija i mogao sam s većom sigurnosti uključiti vlastitu volju u rast svoga poziva, učiniti svoju odluku zbilja svojom, temeljnom za život. S druge pak strane, u malome sjemeništu sam stekao mnoge prijatelje, i ujedno iskustvo da nisam sam na putu svoga poziva, već da ima mnogo sličnih putova, također i znatno različitih, ali da opet svi vode ka istome cilju.

Zv.: Smjela je odluka krenuti putem svećeništva. Gdje nalazite najveću potporu toj svojoj odluci?

□ **R. M.:** Najveću potporu nalazim, svakako, u vlastitoj obitelji. Roditeljska ljubav i prihvaćanje su me dočekali na svakome koraku moga životnoga puta, pa tako i u odabiru moga poziva i na tome sam im beskrajno zahvalan. I velika je stvar znati da će oni sigurno biti uvijek uz me i u budućnosti, makar što me dočekalo na mome životnome putu. Zahvalan sam i svojoj rodbini koja je također s velikom ljubavlju i prihvaćanjem dočekala moj odaziv na Božji poziv. Zbilja veliku i nesebičnu potporu primio sam i od svoga župnika, koji vjerojatno najbolje razumije put koji je preda mnom i koji upravo proživljavam. Zatim, tu je prihvaćenost, potpora i društvo mojih prijatelja i prijateljica, uglavnom studenata teologije, koja mi mnogo pomaže, napose sada, dok se uklapam u jednu posve novu sredinu.

Zv.: Kad se govori o duhovnom zvanju obično se odmah misli na odricanje, na to kako onaj tko se odazove neće moći imati svoju obitelj. Je li po Vama to ispravno mišljenje ili se duhovno zvanje može vidjeti i pozitivno?

□ **R. M.:** Smatram da se duhovno zvanje može i mora pozitivno shvatiti. Nemogućnost osnutka vlastite obitelji je velika i nimalo laka odluka, i odricanje se ne može negirati, ali ne bi ga trebalo stavljati u drugi plan: jer gdje se čini da se zatvaraju određene mogućnosti za životno ostvarenje, zapravo se radi o otvaranju na drugim životnim poljima. Uostalom, svi mi vjernici smo po krštenju dionici onog sveopćeg sveće-

Na upit što bi poručio župnim zajednicama koje iščekuju duhovna zvanja i u svojim redovima, Mađarić poručuje da i dalje ustrajno mole. *Bog, koji dobro zna naše potrebe i mogućnosti, ukoliko ustrajno molimo za duhovna zvanja, darovat će nam ih u pravi čas. Ali također mislim da svi mi, kao Kristovi vjernici, trebamo moliti jedni za druge. Jer samo njegovanje jedne prave kršćanske svijesti može sjemenu Božje riječi, nama danom preko naše subraće u svećeničkom redu, omogućiti rast i djelotvornost,* kaže naš sugovornik. Po njegovim riječima, ono što smo izmolili i od Boga primili kao dar, a to su duhovna zvanja, ima smisao samo ako budemo otvoreni za djelovanje Duha po službenicima Crkve i osobama posvećenoga života. *Molitva, otvorenost za slušanje i odgovor, i bratska ljubav, smatram da je to ključ za rast Crkve u našoj sredini, a samim time i rast broja svećeničkih i redovničkih zvanja, zaključuje Mađarić u razgovoru za Zvonik.*

ništva, koje pak ima jedan poseban oblik svoga ostvarenja kroz institucionalno svećeništvo, ono koje mi obično podrazumijevamo kada se služimo tim izrazom. Veoma je pozitivno što se u posljednje vrijeme naglašava različitost službi u crkvenoj zajednici, koje nosi u sebi ljepotu jedinstva u različitosti, naglašavajući različite oblike svoga ostvarivanja, ali i "životnih stilova" u zajednici. Tako i svaki vjernički, duhovni ili laički poziv nosi u sebi dio onoga što nazivamo prava i dužnosti, koje, uzete skupa daju zvanju osnovni i prepoznatljivi oblik. Na pojedincu ostaje priznati svoj identitet zadobiven službom na koju se spremno odazvao, i u taj prepoznatljivi okvir svoga zvanja unijeti svoju osobu i proživjeti ga na samo sebi svojstven, originalan način.

Zv.: Što biste nam odvojili od tog pozitivnoga što ste sami kao sjemeni-štarac odnosno bogoslov imali prilike doživjeti?

□ **R. M.:** Prije svega osjećaj prihvaćenosti. Često sam nailazio na prihvaćanje i podršku gdje sam najmanje očekivao, što mi je uvijek davalo veliku radost i hrabrost za napredovanjem. Osjetiti jednostavno da prema zvanju koje je, budimo iskreni predmet tolikih predrasuda, ljudi gaje još uvijek nekakvo povjerenje, poštuju odluke mladih ljudi i spremni su im udijeliti toplu riječ podrške, kao što bi to učinili i svakome mome vršnjaku koji je svoj život posvetio nekakvom drugom pozivu. Zanimljivo je da sam neke od najljepših riječi potpore, tople i humane, primio upravo od ljudi koji su se javno deklarirali kao ateisti: oni su mi iskazali potporu kao mladom čovjeku koji se posvećuje ne-

sebičnom i altruističnom radu; k tomu me je znalo dirnuti njihovo poštovanje prema transcendentalmome, božanskom elementu, koji je ključan za sve nas vjernike, i naravno, neophodan za ostvarivanje svećeničke službe.

Zv.: Teološki studij započeli ste u Đakovu, te Vas je biskup nakon završene dvije godine poslao u Rim. Kako ste doživjeli taj premještaj?

□ **R. M.:** Iskreno, nije mi bilo lako. Nakon dvije godine u Đakovu, već sam se "odomaćio", postao zbilja dijelom sjemenišne zajednice, stekao nova poznanstva. Postavši dio jedne sredine, omogućio sam si uvjete za daljnji, mirni duhovni i intelektualni rast. Ipak sam se odlučio krenuti naprijed, zakoračiti u novo i nepoznato, ponijeti sa sobom lijepe uspomene, i koliko je god to moguće, zadržati kontakt sa sredinom u kojoj sam proveo svoje prve bogoslovske i studentske dane.

Studij teologije u Rimu, konkretno, na Papinskome sveučilištu Gregoriana, nije teži od studija na drugim teološkim fakultetima, ali ima jednu golemu prednost: nalaziti se u središtu katoličanstva znači istodobno nalaziti se u stjecištu i mjestu susreta katolika iz svih zemalja svijeta, koji ovdje dolaze sa svojim vlastitim problemima, prioritetima i shvaćanjima.

Zv.: Što Vas je najviše plašilo pri pomisli na odlazak u Vječni grad?

□ **R. M.:** Najviše me plašila pomisao da na jeziku koji sam poznavao samo preko fraza i rečenica poput:

Intervju

"Ciao" i "Buon giorno" trebam već u siječnju polagati ispite, učeći pri tome paralelno njemački, službeni jezik u moje sadašnjemu kolegiju. Shvatio sam od početka da s jezicima nema šale i da moram dati sve od sebe. Ali, sav uloženi trud se isplatio: bilo je teško, i moram priznati, još uvijek je pomalo, ali uopće ne toliko koliko sam ja to sebi predodčavao!

Zv.: Cijeli jedan semestar na Papinskom sveučilištu Gregoriana je iza Vas. Kako doživljavate studij teologije u središtu katoličanstva?

□ R. M.: Studij teologije u Rimu, konkretno, na Papinskom sveučilištu Gregoriana, nije teži od studija na drugim teološkim fakultetima, ali ima jednu golemu prednost: nalaziti se u središtu katoličanstva znači istodobno nalaziti se u stjecištu i mjestu susreta katolika iz svih zemalja svijeta, koji ovdje dolaze sa svojim vlastitim problemima, prioritetima i shvaćanjima. Naše sveučilište, koje okuplja studente sa svih kontinenata, zbilja reflektira u pravom smislu katolicitet, sveopćost Crkve. Iz poznanstava sa studentima iz drugih dijelova svijeta naučio sam mnogo o drugim kulturama i crkvenim tradicijama. Ali ne samo to: mislim da je najvažniji uvid u pluralitet aktualne situacije u Katoličkoj crkvi, postojanje jedne progonjene crkve u Kini, do još uvijek mlade i poletne crkve u Africi, ali također i stvarnost "umornih" ali također i nanovo "probuđenih" crkvenih zajednica Zapadne Europe. Pored toga, oduševila me i mogućnost pristupa aktualnim teološkim i općenito crkvenim manifestacijama i zbivanjima, literaturi i

inicijativama, neposredno, iz prve ruke, što mi omogućava da mnogo lakše budem i ostanem "u toku" sa svom kompleksnošću elemenata koji čine jedan vjerom produbljeni teološki studij.

Zv.: Pitomac ste Papinskog kolegija Germanicum et Hungaricum. Kakav je život u tom kolegiju?

□ R. M.: Papinski kolegij Germanicum et Hungaricum ima mnogo specifičnosti; prije svega ističe se njegova multinacionalnost i multikulturalnost. Kolegij prima kandidate iz svih zemalja koje su se tijekom povijesti nalazile u sklopu Svetog rimskog carstva njemačke narodnosti i, s druge strane, Ugarsko-hrvatske monarhije. Od samog osnutka u XVI. stoljeću, Kolegijem upravljaju isusovci, tako da ignacijanska duhovnost i naglasak na samoodgovornosti i samoizgradnji igraju značajnu ulogu. Veoma je zanimljivo da među članovima kolegija ima i mnogo svećenika i đakona na postdiplomskom studiju. Međutim, svi članovi zajednice imaju jednaka prava, a također i obveze, bez obzira u kojoj su godini svoga studija. Upravo ta kolegijalnost je ono što život u Germanicumu et Hungaricumu čini tako zanimljivim, i utječe pozitivno na stvaranje fleksibilne i multikulturalne, ali istodobno familijarne atmosfere. Kao što sam već napomenuo, samoodgovorno postupanje je važan element isusovačkoga odgoja: stoga u našem kolegiju, s obzirom i na činjenicu da studenti pohađaju različite fakultete, postoji i fleksibilnost u dnevnome redu, koja svakome stavlja kao obvezu da iskoristi i popuni vlastito vrijeme najbolje što može, istodobno otvarajući mo-

gućnost za jednu golemu kreativnost i samozauzimanje, bilo u duhovnom, intelektualnom ili kakvom drugom životnom aspektu.

Samo njegovanje jedne prave kršćanske svijesti može sjemenu Božje riječi, nama danom preko naše subraće u svećeničkom redu, omogućiti rast i djelotvornost. Molitva, otvorenost za slušanje i odgovor, i bratska ljubav – smatram da je to ključ za rast Crkve u našoj sredini, a samim time i rast broja svećeničkih i redovničkih zvanja.

Zv.: Nekada je važno da je svećenička formacija jedna od najtežih. Smatrate li da je to i danas još uvijek tako?

□ R. M.: Svećeničku formaciju ne smatram teškom: jednostavno, sve ovisi od toga koliko je čovjek predan svojim idealima i ciljevima i koliko je spreman uložiti u njihovo dostizanje. Tako svećenička formacija iako jest i ostaje specifična, također i traje malo duže od ostalih, daje mogućnost polaganog i homogenog razvitka na duhovnom i intelektualnom planu, što daje cijelomu procesu formacije nutarnju lakoću i živost.

Zv.: Uza sve obveze studija i života u zajednici, nalazite li vremena za kakav hobi?

□ R. M.: Moram priznati da mi neporni dani prilagođavanja i promjena nisu ostavljali puno vremena za bavljenje nekim hobijem, ali u svakom slučaju mogu reći da svoje slobodno vrijeme popunjavam upoznavanjem bogate civilizacijske baštine grada Rima, što mi predstavlja veliko zadovoljstvo.

Zv.: Rim i uopće cijela Italija, za nas katolike su vrlo zanimljivi zbog toliko znamenitosti, svetaca koji su tamo živjeli pa čak i krv svoju proljevali za Krista. Što za Vas znači posjećivati takva mjesta?

□ R. M.: Prisutnost tolikoga broja svetaca i mučenika iz različitih razdoblja priziva u meni jedan jak osjećaj pripadnosti. Pripadnosti jednoj tradiciji, koja preko apostolskih prvaka Petra i Pavla, ranokršćanskih mučenika, zatim preko svetaca srednjega vijeka, katoličke obnove i napokon modernoga razdoblja, doseže i obuhvaća i mene kršćanina i vjernika XXI. stoljeća. Posvijestiti si ovu stvarnost i na taj način zbilja osjetiti prisutnost jednoga neprekinutoga lanca između mene, prvih apostola i na kraju Isusa, zbilja je izvanredni osjećaj.

Trgovina ili darivanje ljudskih organa

Piše: mr. Andrija Anišić

Ovih dana bili smo zagledani u jedno ljudsko tijelo – u tijelo Krista Gospodina. Promatrali smo izmučeno i izmrcvareno tijelo i konačno mrtvo tijelo raspetoga Krista. U uskrsno vrijeme, pak, promatramo to isto tijelo, ali proslavljeno, novo, drukčije od bilo kojeg ljudskog "ovozemaljskog" tijela. Nuka me to da u ovom broju *Zvonika* napišem nešto o trgovini, odnosno darivanju ljudskih organa.

U proteklom razdoblju slušali smo na našim medijima strašne priče o trgovini ljudskim organima. Trgovina ljudskim organima može biti kriminalni i teroristički čin, ali može biti i dragovoljni čin. Klikom na tražilicu na internetu pod naslovom "trgovina ljudskim organima" ili "kupujem – prodajem bubrege", saznat ćemo mnoštvo informacija o ponudi i potražnji ljudskih organa. Takva ponuda i potražnja može se pronaći čak i na javnim oglasima. No, osim "biznisa" i kriminala u trgovini ljudskim organima, postoji i darivanje ljudskih organa, što je nešto sasvim drugo i može biti humani i krjeposni čin.

Crkvena prosudba darivanja organa

Promotrimo crkvenu prosudbu darivanja ljudskih organa. Najprije donosim stav Katoličke crkve izražen u njezinom katekizmu: *Presađivanje organa moralno je neprihvatljivo ako davalac ili njegovi koji na to imaju pravo nisu dali svoj izričit pristanak. Presađivanje organa u skladu je s čudoređem i može biti zaslužno ako su štete te tjelesne i duševne opasnosti kojima se davalac izlaže razmjerne dobru za kojim se u primaocu ide. Moralno je neprihvatljivo izravno izazvati onesposobljujuće osakaćenje ili smrt ljudskoga bića, makar to bilo za odgodu smrti drugih osoba* (Katekizam katoličke Crkve, br. 2296).

Značajne misli o ovoj problematici izrekao je papa Ivan Pavao II. prigodom 18. svjetskoga transplantacijskog kongresa 2000. godine u Rimu. Papa je osobno prisustvovao tom znanstvenom skupu. Uputio je tada svijetu dvije važne poruke. Ustvrdio je najprije da je smrt mozga, u skladu s katoličkim moralnim naukama, prekid ljudskoga života a potom je potaknuo na presađivanje or-

gana od klinički mrtvih osoba kako bi se pomoglo neizlječivim bolesnicima.

Još je jedna misao pape Ivana Pavla II. ostala vrlo zapažena i nalazi se na službenoj stranici *Hrvatske donorske mreže*: *Sve što može poslužiti živomu, grijeh je pokopati!* Papa tu vidi veliku etičku vrijednost jer darivanjem vlastitoga tijela, darujemo dio sebe. To je ujedno i najveća Isusova zapovijed: ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe. Smatra se da je glavni razlog maloga broja donatora organa u skladu s osobnim religijskim vjerovanjem. Odgovori na ta pitanja leže u činjenici kako danas gotovo sve religije podržavaju i dozvoljavaju presađivanje i doniranje organa. Uz pozitivan stav, time žele upozoriti i na ljubav prema bližnjemu pa čak i žrtvovanje za druge. Katolička Crkva odobrava homotransplantaciju držeći se nekih pravila koja ne krše ljudska prava a glavni razlozi su solidarnost s bolesnicima – što naglašava Papinsko vijeće za pastoral zdravlja (1995), ali, time se darivanje organa ne izjednačava s dužnošću. Ističe se da je transplantacija kao oblik služenja ljudskoj obitelji i sredstvo promicanja dobara čovjeka, kao i altruizam. (Usp. *Glas Koncila*, 51/1591, 19. 12. 2004).

Potrebe organa su velike a donatora malo

Pogledao sam podatke za Hrvatsku i Srbiju. U Hrvatskoj je mreža donatora ljudskih organa bolje razvijena, pa ipak su potrebne puno veće. *U Hrvatskoj danas živi oko 3.800 osoba s presađenim organima. Oko 600 osoba je na listi čekanja za transplantaciju, a na dijalizi je oko 2.700 osoba*", ističe Tanja Watz kojoj je presađen bubrege.

Kako ističe Tanja Watz, *od prošle godine Hrvatska je punopravna članica Eurotransplanta, međunarodne organizacije za transplantaciju organa, čime su se značajno povećali izgledi za dobivanje organa bolesnicima koji su dugo na listi čekanja, osobito djeci. Prema evidenciji, u Hrvatskoj na presađivanje organa čeka oko 1.000 bolesnika, a godišnje se transplantira manje od 200 organa. Oko 30 posto bolesnika umre ne dočekavši organ koji mu je potreban, a mnogi ostaju godinama na listi čekanja* (usp.

Moralni kutak

Glas Koncila, broj 13/1762, 30. 3. 2008).

U R. Srbiji ima oko 20.000 donora. Taj je broj ipak premali, jer *Srbija je po broju kadaveričnih transplantacija i dalje na posljednjem mestu u Europi*. Na listi čekanja za transplantaciju bubrega u Srbiji nalazi se oko 1.500 bubrežnih bolesnika, dok je teško odrediti koliko ljudi čeka na novo srce ili jetru. (usp. www.vesti.rs/exit/Donorske-kartice-treba-da-ima-80-odsto-gradjana.html).

Možda je proslava ovogodišnjeg Uskrsa prigoda da postanemo dobrovoljni donatori svojih organa i tako unaprijed osiguramo da ćemo i neposredno poslije smrti učiniti neko dobro djelo.

Informacije za dobivanje donorske kartice mogu se dobiti u svim većim medicinskim centrima.

Hrvatske katoličke internetske stranice (83.)

Subotička katedrala

Najpoznatija i najveća subotička crkva – današnja subotička katedrala, izgrađena je od 1773. do 1779. godine. Nakon što je Papa Pavao VI. na području dotadašnje Bačke apostolske administrature 1968. ustanovio novu samostalnu Subotičku biskupiju, subotička stolna crkva je 1974. dobila naslov katedrale – bazilike, ili: stolna bazilika Svete Terezije. Ona odnedavno ima i svoju internetsku adresu:

<http://www.suboticka-katedrala.info>

Nakon odabira jezika (hrvatski ili mađarski) na naslovnici, na njoj se, poput drugih župnih stranica, nalaze najvažnije informacije glede župnoga života. One se mogu naći pod izbornicima: raspored misa (mjesečni), župni ured, kontakt i sl., a na početnoj se stranici nalaze i aktualne vijesti, poput rasporeda vjeronauka, obavijesti o zaručničome tečaju, krštenjima i sl. No, osim ovih dinamičkih dijelova, na stranici ima i statičnih dijelova, poput povijesti same katedrale, katedralne župe (i pukotine na samoj katedrali), o župniku, molitve, adresar župa, te linkovi na neke druge katoličke stranice.

Postavljanje ove župske internetske stranice jest značajan događaj u životu Subotičke biskupije, jer relativno mali broj župa ima svoje stranice, za razliku od župa u susjednoj Hrvatskoj i Mađarskoj, te je za nadati se da će primjer biti poticajan i za druge župe.

s.b.

Pčele vjesnice Uskrsa

Marljiv kao pčela... Kažemo to za onoga koji svojim samozatajnim i ustrajnim radom čini velika djela. Ta malena, vrijedna životinja opjevana je čak i u veličanstvenom vazmenom hvalospjevu *Exultet*, koji odjekuje u uskrсноj noći. Plodovi njezina marljiva rada (med i vosak) u antičkom svijetu smatrani su darom neba – božanskom hranom, koju čovjek sâm ne može proizvesti. Tako i svijeća, izrađena od voska, te "darovane tvari", postaje znak božanskog darivanja svjetla, znak Isusa Krista.

Uskrсно nas vrijeme potiče na promišljanje da malenost i neznatnost našega življenja i djelovanja nisu razlog malodušju. Naprotiv, marljivošću i upornošću jedne pčele i mi možemo postati dar i svjetlo bližnjima. Sljedeće crtice iz naše sjemenišne kronike progovorit će o našem svakodnevnom životu, ali "zaslađenom" i "rasvijetljenom" pojedinim događajima koji su nam snaga za ustrajan i marljiv rad i napredak.

Posjet župi Sv. Križa

Na poziv župnika **dr. Oskara Čizmara** posjetili smo crkvu i župu Sv. Križa koja je u obnovi. Župnik nas je dočekaо i ukratko ispričao razlog zbog kojeg je bilo poželjno renovirati crkvu i župni stan. Pokazao nam je i kriptu, u kojoj se privremeno drže mise dok traju radovi. Ispričao nam je i povijest obitelji koja je sagradila ovu crkvu i pokazao nekoliko znamenitih umjetnina koje se tamo nalaze. Zahvalili smo župniku i u povratku pogledali Starokatoličku Crkvu, koja je na groblju blizu Dudove šume.

Svim našim
čitateljima
i dobročiniteljima
želimo sretan i
blagoslovljen Uskrs,
Felix Alleluia!

Svetkovina sv. Josipa - rektorov imendan

Sveti Josip bio je zemaljski otac gospodina našega Isusa Krista i zaručnik Blažene Djevice Marije. Crkva ga se spominje 19. ožujka i slavi ovaj dan kao svetkovinu. Ove godine, u srijedu navečer uoči svetkovine, priredili smo prigodni program i čestitali imendan našem rektoru **mons. Josipu Mioču** i zahvalili mu za sve što čini za nas. U ime sjemeništaraca čestitke su uputili **Marijan Škabl** i **Robert Zahorijanski** te uručili simbolični dar. Sutradan smo svečanom svetom misom proslavili svetkovinu sv. Josipa.

Proletne radosti

Primjetljivo je kako u ove proletne dane sav živi svijet buja i budi se iz svojeg zimskog mira. Blago i toplo Sunce razgalilo je i naša srca te smo odlučili napraviti jednu dulju šetnju. Tako smo se u subotu, 28. ožujka, nakon nastave uputili prema Paliću. Odmah po dolasku uočili smo rektorov bijeli Golf 4 koji nas je čekao s raznim namirnicama za okrjepu. Povrativši dah nakon duga puta, pošli smo u akciju. Trebalo se okušati u pedalinama na vodi, skakanju na trambolinama, biciklima za dvoje, nogometu itd. Oni koji nisu za egzotične sportove, jednostavno su uživali u šetnji i ugodnom razgovoru. U kasno popodne zaputili smo se natrag gradskim prijevozom, osim nekolicine hrabrih koji su se vratili pješice.

Posjet učeničkom internatu

Na poziv naše profesorice tjelesnog odgoja **Te-reze Lazarević** posjetili smo Dom učenička u Subotici. Dočekaо nas je gosp. **Robert Gyivánovity Robert**, direktor internata i sa svojim odgojiteljima nas je proveo kroz dom i pokazao svaki kutak zgrade. Dobri odnosi između naše dvije ustanove ovim su susretom još više ojačali. Tako smo imali prigodu upoznati se s načinom života tamošnjih učenika kojih ima više od 350. Na koncu, direktor i njegovo osoblje priredilo nam je malo čašćenje te smo se zahvalni i radosni razišli obogaćeni novim iskustvima.

Upišite u školi vjeronauk!

Drage katehete, sretan Uskrs! Našim učenicima, i djeci i mladima, ovo je nerijetko vrlo nepoznata, teško razumljiva tema. Koji puta se maleni zbilja iskreno začude kada im kažemo da će i oni, da ćemo svi uskrsnuti – kao Isus! Oni "stariji" pak, imaju brojna pitanja o svemu, ali taj Uskrs im je ipak nekako dalek... Što je veća teškoća za razumjeti ga, to mora biti jači naš žar dok o Uskrsu govorimo!

Također, žara nam ne smije ponestati ni ovih dana, dok je u tijeku upis novih prvšaća u osnovne škole. Jako je važno izboriti se u svakoj školi za naše predstavljanje vjeronauka, jer –

neka se istina napiše! – često smo baš mi, vjernici i vjeroučitelji (i pravoslavni i katolici!) žrtve diskriminacije, narušenih prava da svoju braću kršćane pozovemo da upišu svoju djecu (ili sami sebe, ako su srednjoškolci) na vjeronauk, jer nam nije javljeno ili dozvoljeno biti na roditeljskim sastancima gdje se uspješno "reklamira" građanski odgoj, a elegantno preskače – opis, sadržaj i vrijednost vjeronauka! Kada budete na takvom roditeljskom, duboko udahnite i, ponosni što ste kršćani, dignite glavu! Nasmiješite se svima s ljubavlju, jer Uskrsli mir svoj daruje! S vama smo i mi! Želite li nam poslati izvješće o susretu, aktivnosti ili proslavi Uskrsa s vjeroučenicima, sastavak o Uskrsu ili Vašu katehezu, učinite to e-mailom na:

huska@suonline.net ili na adresu Uredništva.

upoznajmo katehete naše biskupije

Zorica Svirčev – S Isusom može sve!

1. *Zovem se...* Zorica Svirčev (rođena Lukač, od mame Marije i tate Marka, rasla i kršćanski odgojena sa sestrom Anom i braćom Perom i Gabrijelom; živi u sretnom braku sa Srđanom, imaju trogodišnjeg sina Filipa).

2. *Rođena sam...* 23. 04. 1978. u Subotici, na bikovačkom salašu "bilom".

3. *Živim i radim...* u subotičkim osnovnim školama "Kizur Ištvan", "Miloš Crnjanski" i "J. J. Zmaj" od rujna 2007.

4. *Moj životni – vjeroučiteljski moto:* Vršiti volju Oca Nebeskog, biti svet i povesti braću i sestre u Očev zagrljaj!

5. *Omiljena pjesma, slika, priča...* o Isusu: pjesme *Glasnik Velikoga Kralja, Kakav prijatelj je Isus, Tvoja krv*, slika Isus u Getsemanskom vrtu; priče *Francuski spisi iz 1632., Taj me Isus provocira...* i još mnoge.

6. *Najljepši trenutak u vjeroučiteljskom radu...* Kad u očima vjeroučenika vidim da Duh Sveti djeluje u njihovoj nutрини, a ja sam "kriva" za to.

7. *Najteži trenutak u vjeroučiteljskom radu...* Kada vidim da usprkos svim mojih naporima oko sjemena Božje riječi koje sam bacila u dječja srca, ostane samo moja malenkost pred njihovom slobodnom voljom... Ali i tada se divim Ocu Stvoritelju koji nam je darovao baš tu slobodnu volju i svoju bezuvjetnu ljubav i strpljenje s nama.

8. *Vjeroučitelj ne može živjeti bez...* intimne povezanosti s Presvetim Trojstvom – molitva, iščitavanja Božje Riječi – Lectio Divina, svoje zajednice, praktičnog življenja vjere, djela ljubavi, educiranja koja ga čine boljim oruđem u Božjim rukama i jasno vedrine – osmijeha, koji nas čine pristupačnim za druge ljude.

9. *Postala sam vjeroučiteljica jer...* Želim (i željela sam) nositi Radosnu vijest svakom čovjeku, jer ljubav koju mi je

Bog darovao želim dijeliti s drugima, a trenutak neba koji sam doživjela želim prenijeti svima koji su spremni otvoriti svoje srce Božjoj ljubavi.

10. *Moja poruka vjeroučenicima:* Ako želiš biti popularan/na, tvoja "karta" na tom putu je

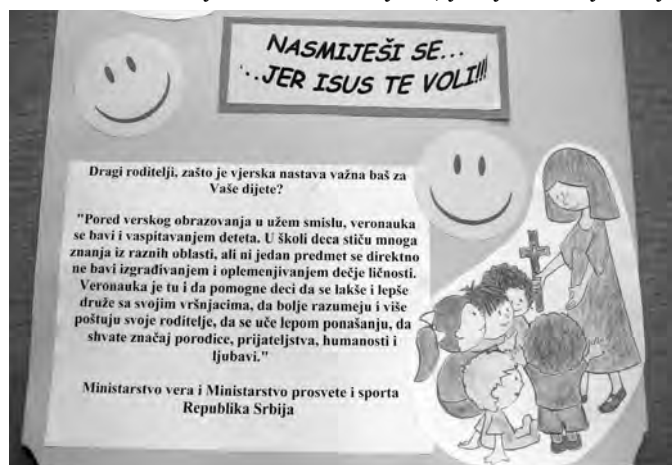
Isus, ako želiš biti uspješan/na, tvoj učitelj je Isus, ako želiš biti sretan/na, tvoj prijatelj je Isus, ako želiš biti "IN" i "EXTRA" živjeti, pitaj "stručnjaka" za život – Isusa, ako želiš biti "high" (osjećati se "gore", kao "urađeno"), On ti to pruža bez posljedica, ako misliš da sam pretjerala, imaj hrabrosti ("petlje") i dokaži da griješim, ako misliš da vrijedi pokušati, što te spriječava? Nađi osobu (vjeroučitelja, svećenika) koja će ti pokazati pravog Isusa, Isusa Krista koji je hodao zemljom kao i ti, a dao nam pravi "recept" za sreću.

11. *Moja poruka roditeljima:* Ljubite svoju djecu i darujte im sebe, a ne materijalna dobra. Sigurna sam da volite svoje dijete, ali neki put nam je potreban savjet osoba koje možda nemaju osobno iskustvo obiteljskog života (svećenici, redovnici i redovnice), ali imaju "antenu" koja čini sigurnom vezu s Bogom, koji ipak jedini zna sve i može sve. Na svu sreću, postoje i osobe koje imaju svoju obitelj, te mogu po kojim savjetom, a još više primjerom pridonijeti Vašoj sreći. Roditelji, imajte hrabrosti prihvatiti izazove koje Vam život nudi ili nameće, jer s Isusom kao prijateljem, možemo sve!

12. *Moja poruka katehetama:* Budite dostojni poziva kojeg nosite.

13. *Moja poruka čitateljima Zvonika...* Sretni ste jer imate ovaj list. Samim tim što ga čitate pokazujete želju za prakticanjem vjere. "Samo hrabro, ne bojte se..." – riječi su našeg brata Isusa, koje nije rekao radi "štosa", nego kako bismo bili sigurni da nas na životnom putu prati On – ako mu dopustimo – gdje god krenuli. Iako je bio i čovjek, On nikada nije slagao. Stoga, hajdemo vidjeti recept za sretan život koji nam On nudi! Bog Otac Vas blagoslovio na Vašem životnom putu!

Vjeroučiteljici Zorici i njenom suprugu Srđanu želimo puno Božjega blagoslova – za još bolji nastavak lijepoga braka i obitelji! Rastite u ljubavi i – katehizirajte životom!

Kršćanska molitva (4)

Karizmatske molitve

Piše: *mr. o. Mato Miloš, OCD*

Živimo u vremenu novih karizmatičkih pokreta, koji donose novu svježinu duhovnoga života u Crkvi. To nije ništa novo. Rekli smo da Duh Sveti vodi Crkvu od samog njezinog nastanka sve do svršetka ovozemnog putovanja prema vječnosti. Kada u Crkvi, odnosno u kršćanskim zajednicama ponestane toga laganog "lahora", sam Duh Sveti dolazi nam u susret i ponovno pokreće pojedince i zajednice kršćanskih vjernika, kako bi više bili svjesni prisutnosti Duha Svetoga, te da se njegovo djelovanje još više osjeća kao nadahnuće kršćanskog života, rada i molitve. U principu, svaka molitva je "karizmatična" iako se izravno ne osjeća prisutnost Duha Svetoga. Bog i njegovo djelovanje su nevidljivi, no najsigurniji znak Duha Svetoga je kada je molitva nadahnuta ljubavlju. Zato mnogi danas kritiziraju karizmatske zajednice, jer se u njima ne živi duh bratske ljubavi. Tamo gdje su podjele, gdje se pojedinci nameću drugima, gdje nedostaje bratske ljubavi, ne može se govoriti da su to karizmatske zajednice ma koliko one to željele biti.

Smijemo li se moliti svecima?

Ako je Krist jedini posrednik između Oca i ljudi, zašto se onda trebamo moliti svecima? Krist kojemu upućujemo naše molitve, vječni je Krist, koji u svome otajstvenom Tijelu objedinjuje sve. Moleći po Kristu i s Kristom, ujedinjeni smo sa svima onima koji su njegovi udovi. Naša se molitva uzdiže prema nebu i mi također možemo "zajedno" ići prema nebu, a sami se spuštamo u pakao. Stoga naše molitve završavaju riječima: to Te molimo po Kristu Sinu tvome, u jedinstvu Duha Svetoga, skupa s presvetom Djevicom Marijom, s anđelima i svima svetima. Sveci snažno surađuju s Duhom Svetim, pa je onda još snažnija i njihova molitva za sve nas.

Čuvati se praznovjerja u molitvi svecima

Naši su pojedinačni ljudski odnosi utkani u božanski život i time nisu uništeni. Na jedan određeni način, oni su pred očima Božjim. Ti si pojedinac, čovjek, na otajstven si način povezan s pojedinim svecima, tvojim posebnim zaštitnicima. Stoga se možeš slobodno obratiti jednom određenom svecu, zaštitniku župe ili mjesta. Isto tako, molitva je razgovor. Preko razgovora stvaraju se posebni odnosi na zemlji. Zašto onda ne bismo imali žive odnose također i sa svecima na nebu? Ako

se obraćamo jednom određenom svecu, to ne činimo tako da se odvajamo od drugih svetaca. Ipak, za čašćenje pojedinih svetaca potrebno je stvarati ozračje obiteljske topline u našim pobožnostima. Sveta Terezija Avilska pripovijeda iz svoga iskustva kako se molila sv. Josipu svome omiljenom svecu i zaštitniku: *Nikad nisam voljela pobožnosti, što ih obavljaju neki, pogotovo žene. Vršile su nekakve obrede, kojih ja nisam mogla podnijeti, a njih su poticale na pobožnost. Kasnije se doznalo da te pobožnosti nisu dolikovale, jer su bile praznovjerne. A ja uzeh za odvjetnika i gospodina slavnoga sv. Josipa te mu se stadoh uvelike preporučivati. Vidjeh jasno, da me ovaj moj otac i gospodin izbavio iz one nevolje, pa i iz drugih većih nedaća, što su se ticale moje časti i duševnoga spasenja, te mi je pribavio i više dobra, nego sam ga znala moliti. Ne sjećam se da sam ga do sada za što zamolila, što mi ne bi bio učinio. Za čudo je kakve mi je goleme milosti udijelio Bog posredovanjem ovoga blaženog sveca, od kakvih me je tjelesnih i duševnih pogibli izbavio. Drugim je svecima, čini se, Gospodin dao milost da pomažu u jednoj nevolji; a ja upoznah da ovaj slavni svetac pomaže u svima. Čini se Gospodin hoće da nam pokaže kao što mu je bio podlozan na zemlji, jer mu je bio hranitelj, a zvao ga je ocem, tako da mi može zapovijedati i na nebu, neka učini, što god zamoli. To su iskusili neki drugi koje sam savjetovala, jer su ponovno iskusili ovu istinu. Ja sam nastojala njegov blagdan svetkovati, što sam mogla svečanije. Ali sam bila punija taštine nego duha, pa sam željela da se sve obavlja što sjajnije. Nakana mi je bila dakako čista. Ali je bilo zlo da mi je u dobru, za koje mi je Gospodin davao milosti, bilo puno nesavršenosti s mnogo pogrešaka. A u zlu sam, u gizdavosti i taštini bila veoma vješta i marljiva. Neka mi Gospodin oprost. Rado bih nagovoriti svakoga, neka bude pobožan prema ovome slavnom svecu, jer znam iz velikoga iskustva da mnogo dobra dobiva od Boga. Nisam poznala nikoga tko bi bio prema njemu zaista pobožan i posebice mu služio, da ne bih opazila u njega veliki napredak u kreposti; jer on pomaže i te kako dušama koje mu se preporučuju. Ima, mislim, već nekoliko godina, da svaki put na njegov blagdan zaištem što od njega, a vazda vidim, da mi to izvrši. Ako je prošnja u čemu nepodesna, on je ispravi za veće moje dobro. (Život, pogl. 6., br. 6 i 7).* Ovo je tipičan primjer kako se u Crkvi iskreno i ispravno štuje svece. Zato kršćani vole zazivati svece, zaštitnike kojih nose ime,

anđela čuvara i druge zaštitnike mjesta u kojemu žive.

Možemo li se moliti našim pokojnima?

U našem hrvatskom narodu veoma se štuje sveti Antun Padovanski. Njemu se utječemo za izgubljene stvari. To su pobožni običaji koje ne treba kuditi. Ne smijemo zaboraviti da svaka naša molitva po zagovoru sveca dolazi do Boga Oca, darivatelja svakog dobra, kako to malo gore, opisuje sveta Terezija Avilska u svome štovanju svetog Josipa. U ovom kontekstu, pitamo se možemo li se moliti našim pokojnim roditeljima i osobama koje nisu od Crkve službeno proglašene blaženima i svetima? Mi se obično molimo svecima koje je Crkva službeno proglasila blaženima i svetima. No, privatno se možemo molitvom utjecati svima onima za koje vjerujemo da žive s Kristom i koji su mu blizu, pa tako i našim roditeljima. Što je s dušama u čistilištu? Možemo li i njima uputiti naše molitve? Da. Mi molimo za naše pokojne u čistilištu i oni mole za nas. Kod svakog euharistijskog slavlja svete mise, posebno molimo za našu pokojnu braću i sestre i sve koji u tvojoj ljubavi prijeđoše s ovoga svijeta, dobrostivo primi u svoje kraljevstvo, gdje se i mi nadamo zajedno s njima vječno uživati u tvojoj slavi, po Kristu našem Gospodinu, po kojemu sva dobra svijetu daješ (3. euharistijska molitva).

Molimo često najstariju marijansku molitvu

Među svim svetima, najviše štujemo presvetu Bogorodicu Djevicu Mariju. Snažna molitve odgovara snazi milosti Duha Svetoga. Presveta Djevica Marija je puna milosti, sjedinjena s Duhom Svetim na povlaštenu način. Stoga, kršćanski narod gaji veliku nadu i povjerenje u njezinu majčinsku molitvu. Štujući njezinog Sina Isusa Krista, ne možemo ne štovati njegovu Majku i njoj se utjecati u pomoć u svakoj našoj potrebi. Stoga je pohvalno često puta na našim usnama tokom dana i noći, ponavljati najstariju marijansku molitvu, koja potječe iz IV. stoljeća: *Pod obranu se tvoju utječemo sveta Bogorodice, ne odbij nam molbe u potrebama našim, nego nas od svijui pogibelji uvijek oslobodi, Djevice slavna i blagoslovljena, posrednice naša, zagovornice naša, svojemu nas Sinu preporučiti, svojemu nas Sinu izruči.*

Sve ljudsko prosvijetliti evanđeljem

Uredila: s. Blaženka Rudić

Nakon dužeg vremena ponovno se javljamo iz Rusije, iz grada Taganroga na Azovskom moru, iz male i žive katoličke župe, u kojoj djelujemo. Htjele bismo s vama podijeliti nedavni radosni događaj, kršćansko slavljenje Dana žena.

Dan žena – značajni dan i za naše katolike

U Rusiji se 8. ožujka slavi navetno. Tržnice su prepune mimoza i tulipana, neradna su dva-tri dana, telefoni aktivni. Ispočetka nismo znale kako ljudi doživljavaju taj praznik, no, kako je bio neradni dan, jednostavno smo ih pozvali na molitvu za sve žene: majke, sestre, bake, za sve – žive i pokojne. Na naše iznenađenje, odazvalo se mnogo ljudi. Sljedeće godine pripremimo i zanimljive sadržaje, katehezu kroz igru, s obiteljskim temama, s druženjem uz tradicionalni ruski čaj, i gotovo cijela župa se uključila u događaj.

Prigoda za dobre razgovore u obiteljskoj atmosferi

U Godini sv. Pavla, za proslavu Dana žena odabrali smo temu "Kršćanski poziv". Mladi su na početku izveli mali simpatični igrokaz iz svakodnevnog života – kako to izgleda kad nas netko pozove, na primjer u kino. Slijedio je i drugi igrokaz, gdje Isus nas sve poziva da idemo za njim, kad nam obećava doći u nebo, u radost, u zanimljivo društvo Boga i svih dobrih ljudi.

Iako nas Isus poziva sve k istom cilju, svakomu je odredio ići određenim putem – svakomu je dao vlastiti poziv i zadaću: za većinu ljudi je to brak, nekima je to svećenički ili redovnički poziv, a i za udovice, koje su se našle u takvoj situaciji, Bog ima svoj plan, poziva k sebi, i daje određenu zadaću.

U tri skupine smo čitali i razgovarali o tomu što Biblija, sv. Pavao i drugi o tomu pišu. Svi su se složili kako je u životu važno donositi drugima radost,

da nam ljudi oko nas budu važniji od bilo čega materijalnoga, da je molitva i povezanost s Bogom izvor snage. Kad su na kraju svi naljepili na plakat svoje zaključke (napisane na stope, koje se nižu na putu k Bogu), vidjeli smo da je sadržaj svakog zvanja – ljubav, a da se sve ono loše, što nas ne vodi k Bogu, može svesti na sebičnost. Znači, Bog nas sve poziva na ljubav.

To je došlo do izražaja u čestitkama koje je podijelio župnik: unutra je bio Hvalospjev ljubavi sv. Pavla (1 Kor 13,4-8), samo je umjesto riječi *ljubav* stajala prazna crta, na koju je svatko trebao napisati svoje ime i pogledati k čemu ga Bog poziva: Bog želi da budemo strpljivi, dobrotivni, da ne zavidimo. I Vi možete otvoriti Prvu poslanicu Korinćanima, i pogledati to isto.

Najljepši dar

Da je toga dana bilo nešto neobično, vidjelo se i na sv. Misi, jer su muškarci (koji su u župi manjina) čitali sva čitanja, i na kraju pjevali pjesmu Majci Božjoj. Kad je jedan mladi gospodin čuo da jedan dio pjevaju samo muški glasovi, brzo je uzeo u ruke pjesmaricu, i uključio se u pjevanje. Svi oko njega smo se iznenadili – jer on se ne voli ni u što uključivati, a

njegova se žena sva sretna smijevala, zadržavajući suze u očima. Sestra Augustina mu je poslije rekla: "Znaš li kakav je najljepši dar danas dobila tvoja žena? Kad si ti pjevao, ona je bila presretna!" Na njegovu licu, koje u posljednje vrijeme odražava brigu i probleme, pojavio se ponos i radost: "Da, ja to znam, i ja sam to svjesno učinio, da ona bude sretna!"

Unositi u svijet svjetlo evanđelja

Dok su se ovih dana čule različite teorije o porijeklu i značenju Dana žena, mi mu nastojimo u našoj župi dati kršćansko obilježje. Sveta misa i molitva jednih za druge, kateheza i razgovor, mali znakovi pažnje, druženje uz čaj i kekse, obiteljska atmosfera, radost zajedništva bez upotrebe alkohola – to je svjedočanstvo da je Bog stvorio ljude i da prihvaća njihove radosti, i da nas kroz sve to – i u vrijeme korizme zove k sebi, na vječni blagdan.

s. M. Augustina i s. Mirjam

Mudrost ovog svijeta i Božja ludost

Prva poslanica Sv. Pavla apostola Korinćanima

Piše: mr. Endre Horváth

Uvod

Naviještanje evanđelja uvijek je povezano uz snagu svjedočanstva žive riječi, možda je to razlog tomu što Pavao u svojem navještanju Božje riječi relativno kasno primjenjuje oblik pisane riječi. Kada, međutim, počinje pisati, onda pisma namijenjena pojedinim zajednicama ujedno piše za sve generacije. Cilj njegovih pisama je da barem djelomice zamijene prisustvo apostola u crkvama žednim uputa. Nama kasnim potomcima su ova pisma također ostala. Nije lako prikazati jedno po jedno pismo koje potiče iz pera apostola Pavla, jer ono zbori prema potrebama date zajednice, povremeno diskutirajući o najrazličitijim problemima. Zato je možda korisnije jednostavno dati predokus iz Apostolovih pisama odnosno poslanica.

Ovdje prikazujemo Prvu poslanicu sv. Pavla napisanu crkvi u Korintu, iz koje ćemo izdvojiti jednu možda manje poznatu temu o svjetskoj mudrosti i Božjoj ludosti. Ovo tema nam ujedno rasvjetljuje veliki duh apostola Pavla.

Sumnje korinćanskih kršćana

Za vrijeme svoga naviještanja, apostol Pavao se nikada nije zadovoljavao time da jednostavno samo ispriča radosnu vijest Evanđelja. Za njega je propovijedanje značilo stupanje u zajednicu s njegovim slušateljima, koje nije želio istrgnuti iz njihova svijeta, nego ih takve kakvi su bili obratiti Kristu, izvesti na Kristov put. "Svima bijah sve da pošto-poto neke spasim" (9,22). Ovo stupanje u zajednicu i suosjećanje često je značilo i to da je bio spreman voditi teške polemike s onima koji su mu bili povjereni ako u njihovom životu i shvaćanju Isus Krist nije bio stavljen iznad svega. U jednu ovakvu polemiku, vezanu za grčku filozofiju, umiješao se apostol Pavao s vjernicima koji su živjeli u Korintu.

Bit grčkog duha izražena je na području filozofije i retorike, te su zato

ove dvije stvari Grci poštivali preko svake mjere. No, baš one postaju preprekom za propovijedanje Evanđelja. Korinćanski kršćani, nakon iščeznuća prvog oduševljenja obraćenja počinju mjerilima svoje kulture odnosno filozofijom mjeriti apostola Pavla i samoga Krista. Imaju dojam da je baš Križ protivnik svakoj mudrosti, da je sablazan, jer je besmislen. Sam pak apostol, usprkos svom silnom znanju, nije im sposoban propovijedati Evanđelje po zahtjevima grčke retorike. Tako oni stavljaju pod upitnik kako propovjednika, tako i već prihvaćeno Evanđelje.

Apostol Pavao odmah prepoznaje kolika opasnost prijeti vjeri zajednice i spreman je odmah reagirati. Veličinu svoga duha pokazuje vladanjem, tj. kako odgovara na sumnje korinćanskih kršćana: ne odgovara odozgo, koristeći svoj ugled, nego se spušta na njihov stupanj. Uzima njihov križ te s gledišta grčke filozofije stupa u bitku na bojišnicu koju neprijatelj bira.

Sablazan križa i Božja "ludost"

Mjerite križ Isusa Krista mjerom mudrosti i on vam se čini sablaznim, dapače, ludošću – kaže im. U pravu ste, križ je ludost, ali samo za one koji se izgube, jer oni koji se spašavaju u Kristovom križu mogu iskusiti Božju snagu! Jer što vrijedi ta mudrost koja je samo mudrovanje, ali ne utječe na moj život, ne ispunja me preko njega Božja snaga? O ovom uzaludnom mudrovanju Pavao izjavljuje: "Zar ne ljudi Bog mudrost svijeta" (1, 20).

Zbog čega ove teške riječi na ustima apostola naroda? Apostol Pavao je, prema svjedočenjima njegovih pisama, poznavao i cijenio grčku filozofiju. Zašto, dakle, ovaj napadački stav u njegovom pismu? Budući da Pavao "Zbog spoznanja Isusa Krista sve otpadom smatra" (Fil 3,8), čak i one privilegije koje izabranu Božji narod posjeduje u baštinu, koliko će više osuditi mudrosti knezova ovog svijeta (usp. 2,6). Sve što bi spriječilo čovjeka da stigne do Isusa Krista, makar samo

po sebi ma koliko bilo dobro, Pavao smatra za prepreku i bezvrijednim.

Iako je mudrost po sebi dobra, ipak može postati preprekom na putu ka Bogu. Filozofi su, naime, bili toliko ponosni na svoje mudrovanje da nisu željeli primijetiti same *izvore mudrosti*, zatvorili bi oči da ne vide odakle izviri život i mudrost. Je li moguće to drugačije nazivati nego ludošću? Zato se svjedočilo Bogu, nastavlja Pavao, poniziti mudrace i jednom "bezumnom" propovijedu spasiti vjernike (usp. 1,21). Da, križ je sablazan i besmislenost. Židovi traže znakove, traže očitovanje sile i moći, a tko bi povjervovao da je Božja snaga prisutna u Kristu raspetom na križu. Grci pak hoće mudrost, ali tko bi bio sposoban otkriti vječnu Mudrost u Isusovoj nerazumnoj smrti na križu? Je li moguće, dakle, naviještati jednog ovakvog Boga koji je proturječan svakom ljudskom očekivanju? Moguće je, jer jedino Bog je izvor snage i mudrosti, pa makar nam se pokazivao u bilo kakvom obliku. Bog je i onda snaga i mudrost, kada nam se na križu pokazuje u slabosti i sablazni, čak štoviše: "Jer ludo Božje mudrije je od ljudi i slabo Božje jače je od ljudi!" (1,25).

Znači li to da nema potrebe za mudrošću, jer se Bog predstavio u ludosti križa? Nikako nije tako, kaže Pavao. Mi također naviještamo mudrost, ali ova mudrost je podrijetlom od Boga, mudrost višeg reda. Ta mi kršćani smo na dar dobili Duha Isusa Krista, a "Duh sve pronađe, i dubine Božje" (2,10). On je pravi izvor mudrosti, nosilac je kozmosa i uzdiže nas u život životvornoga Boga. Jedna je mudrost, koju jedino možemo dobiti preko raspetog Krista, a on je ljubav sama: Božja snaga i mudrost.

Nasuprot svjetske mudrosti, Bog je sablazan smrti na križu pokazao kao svoju mudrost. Ovom svojom izjavom Pavao ne odbacuje samo mudrovanje, nego ukazuje na izvor mudrosti, na Božju ljubav koja nadilazi svako ljudsko mudrovanje, koja nam se približila po raspetom Kristu.

Kriza i uloga u njoj kršćanina

Piše: Dujo Runje

Da živimo u krizi i kriznim vremenima nije potrebno dokazivati. Mi smo sudionici tog i takvog vremena. Konstanta današnjeg čovjeka i čovječanstva je kriza. Najviše se govori o ekonomskoj krizi i recesiji. To su pojmovi koje svakodnevno gledamo i slušamo na TV ekranima. Sve nas je itekako iznenadilo. Zamišljali smo da je to razdoblje daleko iza nas. Kršćani nisu tu nikakav izuzetak. Nije ova kriza slučajna i sigurno ima svoje uzroke. Potrebno je samo malo pozornosti kako bismo ih i shvatili.

Žitelja na planetu je sve više, hrane nedovoljno, milijuni ljudi gladuju, nezaposlenost se širi, raspodjela dobara je nepravedna, a trka za naoružanjem, naftom, vodom i rudom raste. Čovjek živi u bezdušnom kolopletu. Period hominizacije je odavna završen, a što se tiče humanizacije tu se nalazimo u embrionalnom periodu. Svijet je dehumaniziran. U svijetu vlada vučja borba za profitom. Etičnost je relikv prošlosti, a moralna odgovornost je zakržljala. Sve je u današnjem svijetu podređeno problemima: industrije, osvajanja tržišta. Neposredni uspjeh opravdava sva sredstva i najpodlije izdaje. Nije važno koliko čovjek zna nego koliko proizvodi. Važno je IMATI, a ne BITI. I kriza je bila neminovna. Dapače, sve je davno s krizom započeto.

U težnji za demokratizacijom i popularizacijom kulture podkultura je ustvari, a i koješta drugo, poplavila mass-medije. Pseudokultura je prevladala mnogim prostorima. To s jedne strane istiskuje pravu kulturu, a s druge strane čini nas neosjetljivima, inertnima i nekritičnima. Terorizmi i atentati malo koga brinu i uzbuđuju. Toliko ih je i toliko su bezrazložni da postaju odveć banalni i obični. Bezbroy je "bezrazložnih čina". Ipak, i oni imaju svoje korijenje. U čovjeku! U duhu i mentalitetu ovoga vremena ove naše civilizacije i kulture! To nije trenutačni hir, to je odrednica našega vremena, vremena integracije i globalizacije, razdoblja novog vrijednosnog sustava. Prenaglašena je materijalna dimenzija, a potcijenjena duhovna. Porušeni su "stari" temelji etosa, duha i humaniteta. Potkopali smo temelje na kojima bi naš bolji svijet trebao počivati. Čovjek postaje sve više igračkicom vremena jer je postao emocionalno neosjet-

ljiv. Duh je u krizi, a kada je on u krizi, čovjeku je nemoguće živjeti bez kriza. Sjeme današnje krize je posijano po-davno. Danas je njegovo korijenje duboko i jako. Duhovne vrednote podređene su materijalnim. Ljestvica vrednovanja se mijenja, kako kome u određenom času treba i odgovora. Na sceni prevladava čarobni štapić i mitiziranje povijesti. Ovaj naš svijet, i pored svih uspjeha koje nitko ne može zanijekati, kao da se vraća tragičnome i tragediji. To je taj rezultat suvremenih antagonizama, ratova, terora i mržnje. Ljudi koji žive u zatvorenim obzorjima su rezignirani i bespomoćni. Živimo u vremenu starih odgovora na nove izazove. Pribivamo sutonu mnogih svjetonazora i ideologija. Raskorak koji vapi za usklađivanjem što bolje i što prije. Moralno etičke norme su značajno napuštene. Preobrazba svijeta zahvatila je sve dijelove života. Na sceni je nekršćansko kršćanstvo ili praktični ateizam. Ivo Andrić dobro napisao: *On /Bog/ tako dobro šuti, da se već pomišlja da ga nema*. Mnoga pitanja ne rješavamo kako bi trebalo, pa ni ondje gdje bi ih trebalo. Vrijeme obmana i mitomanstva, moralno plutajuća vremena su naša svakodnevna vremena. Naša sadašnjost ide u blato mržnje, netolerancije i isključivosti. Našem naraštaju kao da topovi začepiše uši za sva vremena. Ideološke magle i predrasude prekršiše i zatomiše našu savjest. S dezintegracijom svijeta i sam se čovjek dezintegrirao. Kultura je duhovni lik čovjekova bivstvovanja.

Kada znamo dijagnozu, možemo se zapitati što nam je činiti kako ne bismo ostali "zdravo bolesni". Svaka obnova treba početi iznutra, od savjesti i svijesti. Svijest o duhovnoj krizi je presudna za povratak pravim vrijednostima. Ono što je bilo vjekovima čvrsto i nepromijenjeno, razumljivo i shvatljivo, prihvatljivo i jasno, odjedanput je postalo uzdrmano, nestabilno, promjenljivo i nejasno. Na raskršću dobra i zla savjest je putokaz i svjetionik. Dakako, doživljena savjest poprima različite oblike, od suptilne i nježne do otupjele savjesti. Kontinuitet negdašnjeg nasljeđivanja reda i vrednota opasno je diskontinuiran. Novac i stroj ugušiše srce i dušu. Einstein reče: *Problem broj jedan čovječanstva nije atomska bomba,*

nego čovjekovo srce. Naravno, bilo bi ipak pogrešno reći da današnji svijet ne interesira budućnost i da ne vidi bit današnje krize. Bez duhovne obnove, bez vraćanja pravih vrijednosti u vrijednosni sustav ne ćemo izaći iz začaranog kruga. Raskorak između duhovne i materijalne sfere mora se što prije popraviti. Mladi to moraju vidjeti i shvatiti, a stariji pokazati i dokazati. Traže se primjeri. Etičnost je posve jasna i jednostavna stvar, sastavljena od nekoliko najjednostavnijih pravila koje važe svuda i za svakoga. Mnogo se sanjalo, previše se očekivalo od novog vremena. Bilo je više nade nego razloga za nju. Što se od toga ostvarilo, može se iskreno reći, malo ili puno manje od očekivanog. Val oduševljenja je splasnio. Mnoge velike riječi nisu bile domišljene. Strah, apatija i bezdušnost se prenosi s koljena na koljeno, a oni nimalo nisu kršćanski i optimistični. Tragedija i pesimizam nisu odlike kršćanina ni kršćanstva. Isus nije uskrsnuo da bismo bili očajni i tragični. Ako želimo mijenjati ovo stanje, počnimo od sebe, sada i ovdje. Os sebe i svoje obitelji. Obitelj je taj nukleus od čega sve ovisi. Odgoj je ono od čega se polazi. Ulaganje u mlade mora biti veće, a vrijednosti moraju biti prepoznatljive. Sreća i nesreća polazi od obitelji. Ona mora biti netaknuta oaza mira i ozračje sreće i povjerenja, molitve i rada. Obrazovanje i upoznavanje s vrijednosnim sustavom mora biti od prvorazrednog značaja. Budućnost se ne može graditi na lažnim vrijednostima i varkama. Bez zdravog društva nema zdravog čovjeka, a bez zdravog čovjeka nema zdravog kršćanina. Početak svake obnove mora biti autentično i življeno kršćanstvo. Uspostavljanje pravednijeg i boljeg svijeta je i zadatak kršćanina. Za bolesno društvo nema brzog lijeka, ali to ne znači da ne treba početi s terapijom. Put je dug i dalek, ali drugog puta nema. Zalaganje za bolje i pravednije društvo traži i od kršćanina žrtve. I mi trebamo mijenjati "optiku" gledanja. Uzor u svemu nam može biti Isus. Moralni zakoni i ljudska sloboda nisu ničim omeđeni i ograničeni, osim veze s vječnošću. Još davno Marko Aurelije napisao: *Radi ono što je dobro, bez obzira na uspjeh*. Za vjerovati je da će nam povijest biti učiteljica.

Dijalog između Crkve i države

Crkve i vjerske zajednice i organizacije građanskog društva osjećaju potrebu i smatraju da imaju pravo javno djelovati i aktivno i ravnopravno sudjelovati u institucionalnom dijalogu pri rješavanju aktualnih problema u Srbiji, jedan je od osnovnih zaključaka trodnevne konferencije „Crkve i vjerske zajednice i građansko društvo za osnaživanje ljudskih prava i demokratije u Srbiji“, održane od 25. do 28. ožujka u Vrnjačkoj Banji, a na kojoj je sudjelovalo sedamdesetak predstavnika crkava i vjerskih zajednica među kojima su bili i predstavnici iz Subotice.

Skup na kojemu je naglašena potreba da se u Srbiji razvija kooperativni odnos crkava i vjerskih zajednica i države, o čemu se u Europi govori kao o modelu budućnosti, otvorili su episkop braničevski **Ignatije**, nadbiskup beogradski **Stanislav Hočevar**, muftija **Rešad ef. Plojović**, zaštitnik građana Republike Srbije **Saša Janković** i **Tomas Njoki**, iz Izaslanstva Europske komisije u Srbiji. U radu skupa sudjelovali su predstavnici crkava i vjerskih zajednica, sveučilišni profesori, predstavnici medija, političkih stranka, državnih i lokalnih vlasti i nevladinih organizacija, koji su zaključili da u Srbiji bez odgađanja treba stručno i javno razmotriti položaj religije u sferi privatnog, javnog i državnog, u procesima modernizacije i odnosima s medijima.

Balkan je prepoznat kao prostor višestoljetnog susretanja tri objavljene religije u kojemu treba budno bdjeti nad opasnostima i rizicima koje sa sobom nosi, ali i iskristiti potencijale koje pruža. Neophodan je dijalog relevantnih i kompetentnih predstavnika svih struktura s ciljem da se pitanja i problemi razrješavaju na opće dobro. Pokrenuta je inicijativa formiranja međureligijskoga tijela koje bi u ime crkava i vjerskih zajednica lakše komuniciralo s javnosti, nevladinim sektorom i vlastima na svim razinama.

Sudionici ukazuju na potrebu izjednačavanja vjerske nastave i statusa predavača sa drugim predmetima i predavačima u obrazovnom sustavu. Konferencija se založila da se svećenima i vjerskim službenicima u skladu sa zakonom omogući djelovanje u javnim institucijama, zdravstvu, obrazovanju, vojsci, policiji i zatvorima.

Crkve i vjerske zajednice, angažirane u rješavanju problema galopirajućeg siromaštva, neadekvatnosti socijalne i zdravstvene skrbi, palijativnog zbrinjavanja terminalno oboljelih osoba, bolesti ovisnosti i problema osoba koje žive s HIV-om, očekuju veću pomoć države.

Mediji se pozivaju da pokažu posebnu osjetljivost, profesionalizam i odgovornost pri izvještavanju o crkvama i vjerskim zajednicama bez senzacionalizma.

Konferencija koju su organizirali Centar za istraživanja religije Beogradske otvorene škole i Hrišćanski kulturni centar, uz podršku Izaslanstva Europske komisije u Srbiji, očekuje od vlasti da ima ravnopravan odnos prema svim crkvama i vjerskim i etničkim zajednicama i da im omogući jednake šanse, kroz adekvatan zakonski okvir.

Rad Konferencije odvijao se u tri skupine, a prvu skupinu koja je obradila temu *Crkve i vjerske zajednice i javne vlasti - prožimanje, konfrontacija ili partnerstvo?* moderirala je **Marija Vranešević**. Druga skupina koju je animirao protorej stavorfor **dr. Radovan Bigović**, obrađivala je temu *Crkve i vjerske zajednice u društvenom i političkom životu*, dok je treća skupina koju je predvodio **mons. dr. Andrija Kopilović** obrađivala temu *Religija i etnički identitet – univerzalno i partikularno u realnom svijetu*.

Na konferenciji su osim dr. Kopilovića koji je kako je već spomenuto bio jedan od moderatora, sudjelovali i članovi Uredništva *Zvonika*: **mr. Mirko Štefković**, **mr. Andrija Anišić**, **mr. Ervin Čeliković**, **Katarina Čeliković** i **Željka Zelić**, u ime Teološko-katehetskoga instituta „Ivan Antunović“: **Csaba Kovács** i **Vjekoslav Šarčević**, u ime Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov** te **preč. Jakob Pfeifer** iz RKT Odžaci. U skupini koju je predvodio dr. Kopilović, prvoga dana rada Konferencije uvodničari u temu bili su: Štefković, Žigmanov i Pfeifer.

Sudionici Konferencije su zadnji dan posjetili manastir Ljubostinju, sagrađen krajem 14. i početkom 15. stoljeća kao zadužbina kneginje Milice. Bilo je ovo pravo duhovno osvjetljenje i susret s poviješću u prirodnom ambijentu.

Budući da su kao plod Konferencije doneseni određeni zaključci koji analogno tomu obvezuju sve sudionike na promptno djelovanje, vjerujemo da je ovo samo dobar početak jednoga dugoga procesa pred kojim se nalazi Republika Srbija, a u kojemu zasigurno trebaju aktivno participirati i predstavnici svih crkava i vjerskih zajednica.

Stoga bi možda kao najbolji zaključak mogla poslužiti misao jednoga od sudionika koji je po završetku Konferencije ustvrdio kako je zajedništvo unatoč "različitostima" bilo moguće jer *postoji jedno osjećanje koje premašuje sve razlike, koje će postojati kada svega drugog ne bude bilo, a o kojemu svjedoči i apostol Pavao, koji govori da kada sve nestane, samo će Ljubav ostati... A ona je takva, ne mjeri se vremenom i prostorom nego snagom, intenzitetom i onima koji je nose ništa nije nemoguće i sve im je moguće*.

Ž. Z.

Narav vjerskog identiteta na Balkanu *

Odmah moramo upozoriti na složenost fenomena koji tematiziramo. Teškoće se, naime, javljaju ne samo zbog dvije dvostrukosti: identitet u svojem dvojstvu, te vjera kao fenomen koja se naslanja na religioznost, već i zbog toga što se on ima ocijeniti – odrediti narav – kroz zemljopisno usadrženje.

Naznaka o biti identiteta

Pojmom *identitet* imenuju se dvije različite pojave. Prvo, iskazuje se istovjetnost nečega s nečim drugim (A=B), a u drugom odnosu po kojem je nešto jednako sa samim sobom (A=A). Principi uspostave identiteta su razlika i sličnost, pri čemu mora postojati neki Drugi, kao konstituent sebstva. Individualni identitet se odnosi na različitost – ja sam neponovljiva jedinka koja se od svih drugih razlikuje, a kolektivni na sličnost – imam jedan broj karakteristika koji su zajedničkim drugim ljudima. Stoga je pluralnost bit identiteta!

Identitet je uvijek relacijski – spram drugoga se ne samo uspostavlja nego i svjedoči, te da čovjeku nije dan, već je zadan! Aspekti se jedinstvenog identiteta konstituiraju, i to postupno, u procesu ljudske socijalizacije. Počivajući na slobodi – *Hoću biti to i to!* – ovaj nalog određuje individualni aspekt! No, identitet se konstituirava uvijek i u nečemu – kulturni milje je temeljni kontekst: kulturni kodovi i vrijednosni sustavi, religija, ideologija, svjetonazor... primarno ga određuju. Pruža odgovor na temeljno pitanje u ravnini pojedinačnog – *tko sam ja?*, a u ravnini kolektivnog kažu *gdje pripadam?*

O naravi vjerskog identiteta

Antropološko tumačenje nastanka religioznosti situira se u činjenicu neutažive ljudske potrebe da se pronađe Netko u pokušaju da se, uz svijest o ograničenosti, da *konačan* odgovor na smisao života. Sociolozi kazuju kako je ona područje višedimenzionalnog doživljaja Svetog, koje je bremenito mistrijem, snagom i veličanstvenošću.

Postoje *objektivni* trenuci religioznosti – sveti spisi, predaja, rituali, simboli, učenje, navike i praksa, te *subjektivni*: vjera, osjećaji, iskustvo, stavovi, motivacije, mišljenje. Pri tomu, to nije uniformni svijet: toliko raznolikih izražaja religioznosti, odnosa prema Svetome, toliko ideja, misli, obreda, vjerovanja... nema ni u jednom drugom po-

dručju čovjekova svijeta.

No, postoje samo tri objavljene religije – judaizam, kršćanstvo i islam. I tu je važna sljedeća distinkcija – postoje religiozni ljudi koji ne moraju biti ujedno i vjernici, ali nema vjernika koji nije religiozan. *Vjerovati*, naime, znači opredijeliti se za to da u najdubljim pitanjima ljudske egzistencije stoji Netko tko nema veze s vidljivim svijetom, nego s „nevidljivom Istinom“! Za vjernika je tako religija odgovor od kojeg ovisi život: u njemu se život konstituirava polazeći od božanskog te je kao takvo primarno i fundirajuće za život u cjelini.

U objavljenim religijama, Bog se neposredno očituje ljudima s pozivom za osobni susret, a kada se čovjek odazove, onda se kaže da je *povjerovao* – postao je *vjernikom*. Od tada, nastoji živjeti po njezinim načelima: *vjera* je odluka da se živi prema poruci koju čovjek prima preko, od Boga objavljenih, sadržaja u svetim knjigama. Drugim riječima, onaj tko vjeruje mora u praksi usadržavati cijeli normativni okvir onoga u što vjeruje. I to je postulat kada je u pitanju narav vjerskoga identiteta koje se zaoštava u ili/ili odnosu: jesi li vjernik ili nisi!

Slika Balkana

Neće se puno pogriješiti ukoliko se, po vjerskoj pluralnosti, područje Balkana uspoređi s azijskim Bliskim istokom. Na ovome su *europskome bliskom istoku* sve tri objavljene religije povijesno prisutne višestoljetno, što nije slučaj ni s jednim drugim dijelom Europe. To znači da je Balkan prostor njihovog živog susretanja. No, ono nije uvijek bilo i plodonosno, u smislu da se, pod temeljnim nalogom – *zadaćom djelotvornog mirotvorstva*, putem dijaloga i suradnje izgrađuju u vlastitom vjerskom poslanju. Štoviše, kao učestaliji i obimniji, znani su procesi nesporazuma, napetosti i tragičnih sučeljavanja. Izostajalo je svjedočenje dobrohotnoga odnosa preko granica onoga što je vlastito!

Je li tomu pridonosi i iskustvo *rubu*, ne znamo točno. No, važno je osvjestiti činjenicu da sve tri religije, a napose islam te katoličko i pravoslavno kršćanstvo, jesu na rubu svojih prostora. Iskustvo rubu ne mora biti po sebi hendikep, pa ipak, ovi se rubovi sabiru i u vlastitij zakašnjelosti i zaostalosti, kadrovskim deficitima, mesijanskim ulogama i fobičnostima! Možda u tome treba nalaziti razloge slabo iskorištenih pozitivnih po-

tencijala susretanja, te za očitovan *zaoštavajući* činitelj religija u odnosima među ljudima, narodima, državama...

O naravi vjerskog identiteta na Balkanu

Po srijedi je riječ o nekakvom *iznevjeravanju* temeljnih religijskih vrijednosti. One imaju snažan humanistički i univerzalistički naboj, a *iskrivljenja* se događaju uslijed svođenja onoga univerzalnoga na partikularno, zatim grubog funkcionalnog razumijevanja te njihova takva istovrsna prakticanja. To može biti kako u ravnini individualnoga tako i u ravnini kolektivnih, organizacijsko-institucionalnih, aspekta religioznosti.

Želi li se danas učiniti napor ka nadiženju takve prakse među religijama na Balkanu, dakako da se *ekumenizam* nadaje nužnim. No, valja ukazati i na njegovu etimologiju – izvorno označava *cijelu naseljenu zemlju*. Stoga se *ekumena* nadaje i kao *svijest* koja uvijek misli kroz činjenicu *globalne* isprepletenosti s drugim kulturama i religijama vlastite religije te na temelju toga izvodi svoje djelovanje k općem dobru. Drugim riječima, moraju se stalno činiti napore za pozitivan prihvata drugoga, čemu treba prethoditi demontiranje vlastitih jednostranosti!

Imajući na umu spomenute prijepore iz povijesti, ali i sadašnjosti, jedan će teolog ustvrditi kako *ekumenska* nastojanja moraju započinjati uz svijest o vlastitim nedostacima i ograničenostima. Zanimljivo je nebitne razlike među sobom, te uz svijest o biti vlastite religijske misije, ekumensko susretanje mora skraćivati ne samo u međusobnom približavanju i vođenju dijaloga, nego, bez nedobrohotnih odnošenja prema drugima, u zajedničkim aktivnostima. Preciznije rečeno, za ekumenu je potrebna kritičnost prema vlastitoj prošlosti, odsustvo religijskog fatalizma, izbjegavanje vjerskog fanatizma, kao i koncenzus o zajedničkim vrijednostima koje mora pratiti djelatno zauzimanje za zajedničko opće dobro. Ni ništa jednostavnije, no ni ništa teže...

Tomislav Žigmanov

* (dio uvodnog predavanja na Konferenciji „Vjerska i ljudska prava za jačanje demokracije u Srbiji“, održane u Vrnjačkoj Banji, 26–28. ožujka 2009.)

Uredila: *Katarina Čeliković*

Poljubite i slavite križ

Korizma i Uskrs nam u ruke češće nego inače stavljaju KRIŽ. Tko od nas ne voli križ, tko ga s ljubavlju ne drži u ruci? Tako su nam dragi zlatni križići na lančićima i ponosno ih stavljamo kao ukrase. I vjerujem da rijetko tko od nas pomisli da je takav jedan križ, ali mnogo veći i teži na ovoj našoj zemlji nosio Bog – Isus Krist! Zamislite, onaj koji je stvorio čovjeka i cijeli svijet, bio je prisiljen nositi za kaznu križ! Ljudi su ga kaznili! Boga su kaznili! A on kao pravi Bog, samo je rekao: Neka, znam ja što radim, volim onoga koga sam stvorio. Meni je on vrijedan. I želim ga spasiti od njegove zloće i smrti. Isus je učinio ono što je odlučio – išao je do kraja u svojoj ljubavi prema nama – ljudima.

Koliko mu mi moramo biti zahvalni! S koliko bismo poljubaca trebali obasuti svaki dan križ koji je uz nas! Sjetite se, već smo jednom donijeli odluku da ćemo na početku svakoga dana poljubiti prvo križ i tek onda s Božjom pomoću ići iz kuće. Križ koji imamo treba slaviti zbog Isusove ljubavi prema nama, zbog one muke koju je podnio.

Čestitam vam svima na korizmenim žrtvicama ljubavi, na onome što ste činili kako bi vam Uskrs bio blagdan slavljenja.

Slavimo podignutih ruku i ljubimo križ ŽIVOTA!

Vaša Zvončica

"Sjaj Isusa uskrslog"

Marko Orovec, 2. razred

Biseri Očeva milosrđa u Novskoj

Novska (u R. Hrvatskoj) je 21. ožujka bila domaćin susreta djece koja se u svojim župama okupljaju u skupine pod nazivom Biseri Očeva milosrđa. To je prvi susret ovakve vrste na prostoru sjeverne Hrvatske, a okupio je i djecu iz Bosne i Hercegovine, te Vojvodine.

Bisere Očeva milosrđa počele su okupljati sestre Kćeri Milosrđa prvo u Zagrebu – na Trešnjevci, a zatim i u drugim župama gdje sestre djeluju. Okupljaju se pod zaštitom bl. Marije Petković da bi upoznajući njen život i slijedeći njen duh učili pomagati drugima i biti osjetljivi za potrebe ljudi oko nas.

Susret u Novskoj je okupio desetogodišnju djecu iz Zagreba, kao i one mlađe iz Novske, Valpova, Osijeka, Šikare kod Tuzle i Subotice. Iz Subotice je sa **s. M. Jasnóm Crnković** pošlo pet članica Biseri Očeva milosrđa: dvije **Marije**, **Martina**, **Sanja** i **Ines**. Djeca su, njih oko stotinjak, imala priliku upoznati se, družiti, ali i, razmišljajući o Isusovoj priči o bogatašu i siromašnom Lazaru, obnoviti i učvrstiti svoje opredjeljenje za Krista. U radu u skupinama razmišljali su o našem odnosu prema vanjskom i unutarnjem bogatstvu, o pravim

vrijednostima u životu, o primjerima življenja tih vrijednosti (sv. Franjo, bl. Marija Petković). Svih šest skupina su se predstavile pjesmom, skečom ili igrokazom. Skupina djece iz Osijeka je podijelila svoju tugu sa svim Biserima jer je jedna

njihova članica koja je taj dan trebala biti s njima, nekoliko dana prije umrla.

Svakako da nije izostalo ni zabave. U igri dodavanja "bombona" za vrijeme glazbe otkrivali su se razni zadaci koje je trebalo izvršiti sve dok se "bombon" nije odmotao i posljednji igrač dobio njegov sadržaj.

Vrhunac susreta je bila sv. misa koju je predslavio **vlač. Milan Vidaković**, župnik župe Sv. Luke Evanđelista u Novskoj gdje sestre Kćeri Milosrđa djeluju. U zajedničkoj pjesmi i molitvi djeca i sestre koje su ih dovele završili su ovaj susret.

Susretu su jednim dijelom nazočili mjesni župnik, **vlač. Milan Vidaković**, te provincijalka sestara Kćeri Milosrđa, **s. M. Domagoja Marić**. Teret organizacije susreta su podnijele sestre u Novskoj (**s. M. Miljenka**, **s. M. Vlatka**, **s. M. Vinka** i novakinja **s. M. Marijana**) kao i **s. M. Angelina Tokić** iz Zagreba koja je vodila susret.

s. M. Jasna Crnković

Čokoladna jaja za Korizmene planere

Djeca subotičke župe Sv. Marije ove su godine na prijedlog *Zvončice* redovito vodila svoje Korizmene planere i poslala ih u Uredništvo *Zvonika*. Za ovu lijepu korizmenu akciju *Zvončica* ih nagrađuje čokoladnim jajima koja stižu za Uskrs, ali nagradu će primiti i s. **Hermina** koja ih je vodila u ovoj korisnoj akciji pa je bilo puno više zvijezdica nego trnja.

Korizmene planere poslali su:

Sanja Zubelić (3. raz.), **Martina Orčić** (1. raz.),
Vladimir Bunford (2. raz.), **Anđela Ištvančić** (1. raz.),
Marija Šinko (6. raz.), **Davor Rapić** (4. raz.),
Edina Buču (2. raz.), **Danijela Galfi** (2. raz.),
Mihaela Karamatić (3. raz.), **Martina Karamatić** (2. raz.)
Martina Kujundžić (1. raz.), **Nemanja Balažević** (2. raz.)
Elena Vuković (1. raz.), /K. Č./

KORIZMEMI PLANER									
✦ 25	✦ 26	✦ 27	✦ 28	✦ 29					
✦ 30	✦ 31	✦ 32	✦ 33	✦ 34					
✦ 35	✦ 36	✦ 37	✦ 38	✦ 39					
✦ 40	✦ 41	✦ 42	✦ 43	✦ 44					
✦ 45	✦ 46	✦ 47	✦ 48	✦ 49					
✦ 50	✦ 51	✦ 52	✦ 53	✦ 54					
✦ 55	✦ 56	✦ 57	✦ 58	✦ 59					
✦ 60	✦ 61	✦ 62	✦ 63	✦ 64					
✦ 65	✦ 66	✦ 67	✦ 68	✦ 69					
✦ 70	✦ 71	✦ 72	✦ 73	✦ 74					
✦ 75	✦ 76	✦ 77	✦ 78	✦ 79					
✦ 80	✦ 81	✦ 82	✦ 83	✦ 84					
✦ 85	✦ 86	✦ 87	✦ 88	✦ 89					
✦ 90	✦ 91	✦ 92	✦ 93	✦ 94					
✦ 95	✦ 96	✦ 97	✦ 98	✦ 99					
✦ 100									

Kutak Sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića

Tko moli – Boga voli

Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić puno je zapisivao svoje duhovne misli i razgovore s Isusom. Jedna od posebno lijepih misli može svima nama koristiti, a glasi:

Tko moli, Boga voli, dušu izdovolji, jer je ona za Boga stvorena.

Naš o. Gerard je napisao Isusu:

To si u nama lijepo zeleno žito koje u nama želi rasti.

Pamtite i ponavljajte ove lijepe misli o. Gerarda jer su slikovite i pomažu svima nama u duhovnom životu.

I molite molitvu za uslišanje po zagovoru o. Gerarda, jer je on sada blizu Isusu i može mu malo prišapnuti neku dobru preporuku za nas!

Tko primi kakvu milost na zagovor o. Gerarda Tome Stantića može to priopćiti na adresu:

Karmelićanski samostan, 25000 Sombor

Put križa za djecu

Ove je godine križni put za djecu, 27. ožujka, na subotičkoj Kalvariji okupio velik broj djece, njihovih roditelja i onih koji rado dolaze na ovu pobožnost. Lijepo vrijeme je svakako bio glavni razlog velikog broja hodočasnika. Kalva-

rija privlači svojom uređenošću, svojom prirodom ali ponajviše lijepim postajama. Put križa predmolila su djeca, lijepo i pobožno, predvođena župnikom župe Isusovo Uskrsnuće, **mons. Belom Stantićem**, a od postaje do postaje i ove su godine s njima bili njihovi župnici.

Mnogi su željeli nositi križ, kojih je bilo desetak, djevojčice su nosile simbole, a svi su pjevali korizmene pjesme. Župnik Bela je i ove godine djeci uputio riječi poticaja za život s Isusom koji je podnio tešku muku za spas čovjeka, a onda ih malo i "propitao". Na postavljena pitanja javljali su se predstavnici župa i evo onih najboljih kojima su darovane i lijepe nagrade: **Gordana Cvijin** – 1. mjesto; **Melita Bašić Palković** – 2. mjesto; **Una Tonković** – 3. mjesto i **Anja Abadžić** – 4. mjesto.

Čestitamo na znanju vjeronauka, pokazali ste kako treba poznavati ono što jesi – Isusovo dijete!

K. Č.

Kakvo smo mi zrno?

Evo priče o jednom zrnu koje nije htjelo da bilo tko raspolaze njim:

"Želim živjeti svojim životom, za sebe a ne za druge. Kada je gospodar htio zagrabiti pšenicu kako bi je posijao, zrno se zavuklo u raspuklinu te se samodopadno naslađivalo mišlju kako je pametnije od drugih i kako je mudro postupilo sakrivši se. No, veselju je ubrzo došao kraj. Odněkud se nečujno dovukao crv. Zagrizao je zrno baš na onom mjestu gdje bi klica potjerala korijen i stabljika se dizala visoko prema suncu. Crv se vidljivo debljao, a zrno sušilo. Jedva je znalo za sebe kad je ponovno došao gospodar. S metlom u ruci brižno je počistio sve raspukline u škrinji. Zrno je palo u lopaticu za smeće, odneseno je iz ostave te zajedno s ostalim smećem bačeno na smetlište." (Iz propovijedi jednog svećenika)

Na dan Uskrsa, najvećeg blagdana kršćanstva, uvijek iznova uviđamo stvarnost Isusovih riječi: *Zaista, zaista, kažem vam: ako pšenično zrno, paviši na zemlju, ne umre, ostaje samo, ako li umre, donosi obilat rod* (usp. Iv 12, 24).

Često mislimo da je jedno zrno pšenice sićušno i "zanemarivo". Ali, je li stvarno zanemarivo? Kada Isus priča o pšeničnom zrnu, spominje i zrno

koje pade u dobru zemlju, *nikne i urodi stostrukim plodom* (usp. Lk 8,8). Zamislite da žrtvujete jedan sebi dragi predmet, a zauzvrat dobijete stotinu istih. Je li to zanemarivo? Naravno da ne! Isto tako je i s tim pšeničnim zrnom, s tim da nam ono rađa hranu. A Isus? Koliki je On plod donio čovječanstvu svojom žrtvom? Otkupio je svakog čovjeka, svima nam je omogućio spasenje!

Smisao našega života nije živjeti za nas same, nego za druge. Ukoliko živimo sebično i svojeglavo, *ostajemo sami*. No, otkuda nam pravo zadržati sebe samo za sebe? *On, trajni lik Božji, nije se kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom* (usp. Fil 2,6). Isus nam je dao primjer kako trebamo živjeti i iz ljubavi prema nama, podnio je konačnu žrtvu. Usudujemo li se zanemariti to?

Dragi mladi, na dan Uskrsa, Isus nas pita kakvo smo mi zrno... Jesmo li spremni žrtvovati se za druge, za svoje bližnje, ili smo sebični i gledamo samo sebe? Upitajmo se i mi sami, pratimo li primjer koji nam je dao Isus, slijedimo li Njegov put ljubavi?

U nadi da ćemo svi postati poslušno i plodonošno zrno, **SRETAN VAM I BLAGOSLOVLJEN USKRS!**

Vladimir

Hodočasnički križni put

Tradicionalni Hodočasnički križni put mladih održan je 28. ožujka. Nakon sv. Mise i prve postaje u crkvi Sv. Jurja, skupina od oko 150 hodočasnika uputila se prema Bunariću, te nastavila svoj put prema Bikovu. U crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije na Bikovu, župnik **Julije Bašić** pojasnio nam je simboliku oltara i pojedinih ukrasa u crkvi. Pauza za ručak je bila na obližnjem salašu **Gрге i Gabrijele Tikvicki** gdje su se svi sudionici odmorili i fino počastili. S obzirom na to da je Godina sv. Pavla, ove godine je čitan "Križni put u nauku apostola Pavla" kojega je napisao **mons. dr. Andrija Kopilović**. Križni put je završen u župi Sv. Roka nakon 28 prijeđenih kilometara. Sudionici ovog križnog puta bili su predvođeni svećenicima **vč. Franjom Ivankovićem** i **vč. Markom Forgićem**. Svojom molitvom kraj križeva krajputaša i pjesmom, mladi su svjedočili Krista svijetu i svojim vršnjacima.

Svi sudionici ove pobožnosti se od srca zahvaljuju organizatorima i dobročiniteljima ovogodišnjeg Hodočasničkog križnog puta.

V. L.

Bdjenje mladih u Paulinumu

Tradicionalno bdjenje mladih uoči Cvjetnice održano je 4. travnja u sjemeništu "Paulinum" u Subotici. U organizaciji nekolicine mladih, predstavljena je i obrađena poruka pape Benedikta XVI. za 24. svjetski dan mladih s naslovom *Pouzdamo se u Boga živoga*. Skupini od oko 50 mladih obratili su se ravnatelj sjemeništa **mons. József Miocs**, potom **mons. dr. Andrija Kopilović**, a na kraju je svoj pozdrav i blagoslov mladima uputio i subotički biskup, **mons. dr. Ivan Péntes**. Zahvaljujemo domaćinima što su nas ugostili, neka ih prati Božji blagoslov u daljem radu.

V. L.

Ja sam već dovoljno promijenio svijet

Svako novo jutro donosi sa sobom, prije svega, novi dan. Doista, treba napraviti mnoštvo koraka. Dan pun iščekivanja, novih pobjeda i poraza... Kao mladim ljudima, željnima novih saznanja i inovacija, sve ono neopipljivo čini nam se vrlo privlačnim. Moraš jednostavno sebi dokučiti – zašto? Ako si čovjek koji razmišlja, vrlo vjerojatno ćeš potražiti odgovor na mnoga pitanja.

Svakako, svjedoci smo i brojnih promjena koje se događaju oko nas. Svjedoci smo konstantnih apsurdna. Na jednoj strani ceste su oni zadovoljni – puni sebe, kojima sve odgovara, jer im je ugodno, nemaju se čemu protiviti. S druge strane su oni kojima ništa nije dobro. Svemu se protive, sve im teško pada, ni s čim se ne slažu, pesimisti su do te mjere da im ništa ne unosi ni tračak radosti u život. Pitanje je na kojoj strani ceste smo mi?

Vratimo se na ono jutro... Mladi smo ljudi. Pogađaju nas realne činjenice. Konstantno se govori o bijedi, siromaštvu, o tomu kako netko nije dobio plaću na vrijeme. Toliko je gladnih. Toliko je njih bez krova nad glavom. Toliko u tom danu susrećemo prosjaka, pijanaca, ostavljenih, usamljenih. Susrećemo ljude u kolicima, majke s bolesnom djecom. Gotovo da svaki dan izbije neki novi rat. Neka nova revolucija...

A mi? Itekako smo spremni na bune. Tako nam je lako osuđivati druge. Tek toliko lakše, da vidimo koliko je trulog i pokvarenog oko nas. Nevjerojatno koliko toga bismo željeli promijeniti. Ogromna borba koju bismo željeli voditi, a nismo je niti svjesni. Tako olako ćemo otići na protest, tako lako ćemo se boriti za svoja prava. Na svašta smo spremni, ali da zavirimo u svoju nutrinu – ne pada nam na pamet. Nitko da se prisjeti da je možda u njemu problem? Ma ne, ne vjerujem. Teško nam je gledati i slušati, ali nekako koračamo dalje. Stvarnost se nekako akumulira u nama. Navikli smo živjeti s tim.

Konačno, dolazi i do našeg poraza, ali ovoga puta "nepravednog". Nepravednog, jer se to baš nama dogodilo? Bila je to kap koja je prelila čašu. Kako nas to samo boli. Strpljenja nemamo, razboritosti još manje, vjera nam posustaje, puni smo bijesa i nameću nam se mnoga pitanja.

Zašto Bože?! Zašto je toliko nepravde, toliko pohlepe, toliko proždrljivosti? Zašto je nehumanost vrednota? Zašto su moralni kriteriji na tako niskoj razini. Koliko ljudi još mora propatiti zbog tuđih pogrešaka? Koliko još suza mora biti proliveno? Čemu sve ovo vodi? Ima li kraja ovoj agoniji?

Postoji li uopće ljubav? Zašto dragi Bože ne promijeniš ovaj svijet? "Svi su krivi, svi i sve...."

Jednog jutra Bog odgovara:

Dijete moje, ja sam već dovoljno promijenio ovaj svijet – stvorio sam tebe!

Iz najveće si ljubavi stvoren, za ljubav predodređen, ljubavlju otkupljen!

Zašto ne širiš ljubav koju sam ti pružio? Zašto ostalim ljudima ne navješćuješ moju radosnu vijest?

Zašto se ne obratiš? Zašto ti nisi taj, koji će pomoći? Zašto nisi taj koji će gladnoga nahraniti, gola obući, razalošćenoga utješiti? Zašto nisi taj, a tolikima si potreban?

Vrlo rijetko se prisjetimo da smo mi divni ljudi, stvoreni na sliku Božju. U svojoj nutrinu jedinstveni, nezamjenljivi, neponovljivi. U vijeke vjekova neće biti ljudi poput nas.

Zašto onda toliku ljubav koja nam je darovana, nismo u stanju preobraziti u komadić raja na zemlji?

Ne očekujmo previše od drugih. Budimo mi oni koji će načiniti prvi korak da ovaj život uljepšamo, nama i drugima. Ocean je ogroman, no, i on se sastoji samo od mnoštva pojedinih kapljica, i svaka je jednako bitna i daje jednak

"doprinos".

Vlado Kovač

"Jedino ljubavlju možemo promijeniti svijet na bolje!"

Rascvjetan Križ

Rastrane ruke, od kraja do kraja ravne zemaljske ploče, rasporen bok, milosrdan, tako nemilosrdno.

Slika prolaznosti i očaja – bezizlaza.

Uzmi i ovo propadljivo, ljudsko "ja",

u trenutku neka se rasprsnje,

s Tvojom smrću, nek nestanem!

Jer čemu besmisao?

Križ, Tvoj križ – bez tvog tijela.

Iz gradinarsko crvene rupe pupoljak niče.

Majčine suze i toplota usred tmine

poput najnježnije rose otvaraju mi oči.

Pogledaj! Cvijet niče, niče!

I takvom brzinom obavija grede upijajući krv,

lale, zumbuli, kukurijeci.

U podnožju blatom za zemlju zalijepljena samo gledam proljeće Tvoga križa.

Usmjerio se na mene kukurijek, ne skreće pogled!

Svjetlo na licu, oslobođeni prsti, dah!

Sjaj kukurijeka i ja! Život u venama.

Podiže me, milosrdno rastapa zemaljski jad.

Procvjetao križ, Uskrsli Spasitelj i ja!

Nevena Mlinko

Rob vremena (3)

Nastavljamo proučavati "vremenske bombe" koje se javljaju u našim životima uslijed našeg užurbanoga načina života.

Vremenska bomba br. 4:

"RASTEZLJIVI" POSLOVI

Dovršavate li stalno svoje poslove u zadnji tren, na samom kraju roka? Ukoliko ste potvrdno odgovorili, onda ste žrtva ove bombe. Čudno je kako ljudi dopuštaju da im poslovi potroše sve vrijeme koje su im namijenili, čak i ako je to više nego što je potrebno za njihovo obavljanje. Ova se navika često počinje javljati još tijekom školovanja.

Na primjer, kad pišete neki seminarski rad. Za njega imate mjesec dana. Prvih par dana ćete malo raditi, a poslije toga ćete uvijek govoriti "ima vremena", tako do posljednja 3-4 dana, kada ćete sjesti i uraditi pod svaku cijenu, pa makar i ne spavali. Ova vremenska bomba je podmukla i lukava.

Kako spriječiti ovu bombu? Pokušajte gledati ovako: ukoliko ste srednjoškolac ili student, uzmite kao da je svaki dan posljednji dan za učenje. Naime, tu tehniku ne treba primjenjivati čitavoga života, nego samo za vrijeme studija i ispitnih rokova. Dok za starije važi drugo pravilo; ako ste svjesni da je uvjet za odlazak na godišnji odmor dovršavanje nekih poslova do određenoga roka, odgađanje će brzo nestati, jer ćete uvijek naći načina za obaviti ono što imate. Stoga ovako: pravite se kao da idete na godišnji odmor odmah nakon ručka i prisilite se obaviti do popodneva sve što ste planirali toga dana. I nemojte to učiniti samo danas, nego svaki dan. No, rezultat ćete vidjeti kad budete imali puno više slobodnoga vremena!

Vremenska bomba br. 5

NEPOTREBNI RAZGOVORI

Izbjegavajte isprazne razgovore koji troše vrijeme. Sada dolazimo do najučestalije pojave i vremenske bombe: ispraznoga govora. Promislite koliko vremena potrošimo u neplaniranim i ispraznim razgovorima. Na ovo se ne odnose oni razgovori koje ljubazno upućujemo prolazniku. Nasuprot tomu, osoba koja je toliko zaposlena da ne može stati ni na pet minuta razgovarati s nekim, zasigurno nije u skladu s kršćanskim normama.

Ovdje svakako ne spadaju oni razgovori sa svojim starima, od kojih ćete možda i sami znati bolje ispričati priču, s obzirom na to koliko ste je puta čuli. Ne, ovdje spadaju one isprazne priče ogovaranja, razgovori o sapunicama, zadirkivanje i još mnogo toga. Možda nam se čini da je vrijeme potrošeno na ovakve razgovore beznačajno, čak zanemarivo. Neki čak vide malo opuštanja u njima kako bi razbili svakodnevnu monotoniju. Ali, razmislimo iskreno o njima: mnogima od nas oni znače nekoliko sati tjedno. A zamislite kako ste to vrijeme mogli pametno iskoristiti.

Ponekad naši razgovori znaju krenuti s određenim ciljem, međutim tijekom razgovora se skrene s teme i zaluta na stranputice. Statistike su pokazale da ljudi koji su sami u uredu urade puno više od onih koji ga dijele s drugim kolegama. Isto se pokazalo za rad u skupinama s mladima: ukoliko se skrene s teme i ne vrati se na prvobitnu temu, onda će to vrijeme biti pogrešno upotrijebljeno, jer je radu u skupini prethodila priprema.

Vremenska bomba br. 6

NEDOVRŠENI POSLOVI

Završite započete poslove. Možda nedovršene poslove smatrate više rezultatom rasipanja vremena negoli vremenskom bombom koja pridonosi takvom rasipanju vremena – ali to jest vremenska bomba, i to opasna!

Možda niste dovršili neki posao, i dalje vam ostaje problem zbog kojega ste ga i započeli – samo što je sada još teži, jer ste potrošili sredstva, novac, energiju, a povrh svega treba opet početi raditi. Svi se poslovi sastoje iz istih koraka: KONCIPIRANJE (teorijsko promišljanje), PLANIRANJE i IMPLEMENTIRANJE (provedba).

Stvorite jasnu predodžbu o tomu što treba učiniti! To je način identificiranja problema i pronalazjenja njegova rješenja. Na primjer: kod kuće vam je neuredno dvorište. Trebate naći rješenje planiranja dvorišta.

Isplanirajte provedbu ovih zamisli! Nakon što ste ih koncipirali, potrebno je razmisliti kako ih provesti. Na primjer: koje će elemente uključivati novi izgled dvorišta?

Implementirajte svoj plan! Sad iskoristite rezultate dvaju prvih koraka. Vadite radne rukavice i počinjete kopati i saditi po dvorištu.

Isus navodi prisposobu o čovjeku koji postavi temelj, ali nije u stanju dovršiti kulu: *Svi koji to vide počeli ga ismijavati riječima: „Ovaj čovjek počeo graditi, a ne može dovršiti!“* (Lk 14,30). On ovdje govori o temeljnom projektu tvoga života: tvom pozivu na svetost. Nema veće tragedije u životu, doli ostaviti ovaj projekt nedovršenim.

Nastavit će se...

Petar Gaković

Izbor zvanja – poziv na upis

Novi obrazovni profil u srednjoj Muzičkoj školi u Subotici

Od rujna prošle godine otvoren je novi Odsjek za crkvenu glazbu u subotičkoj srednjoj Muzičkoj školi. Trenutačno ga pohađa dvoje učenika, **Emina Tikvički** iz Subotice i **Paul David** iz Bačke Topole. Pored općih glazbenih predmeta solfeđa, teorije glazbe, klavira i drugih, stručni predmeti ovog smjera su gregorijanski koral, repertoar crkvene glazbe, latinski jezik, liturgika, orgulje i drugi.

Profesori magistri koji predaju stručne predmete su **vlč. Csaba Paskó** i **Kornelije Vizin**, koji su svoje glazbeno obrazovanje stekli i u Mađarskoj i Austriji. Za funkcioniranje ovog smjera škola posjeduje orgulje koje su, uz pomoć pokrajinskog Tajništva za obrazovanje, nedavno kupljene s ciljem potpore novootvorenom odsjeku. Pored toga što do mature osposobljava za obavljanje kantorske službe u crkvi, ovaj smjer omogućuje nastavak studija na Akademiji umjetnosti u Novom Sadu na odsjeku orgulje ili dirigiranje, kao i studij crkvene glazbe u Zagrebu ili Budimpešti, odnosno studij po želji na mnogim učilištima.

Kako su naše crkve potrebne kantora, velika je mogućnost dobivanja radnog mjesta već nakon završetka srednje škole. Pohađanjem ovog Odsjeka u glazbenoj školi za učenike postoji velika mogućnost sudjelovanja u bogatom glazbenom životu grada Subotice osobnim angažmanom u renomiranim zborovima odnosno orkestrima, kao i posjetima koncerata, izletima-usavršavanja u školama u zemlji i inozemstvu.

Uvjeti za upis na ovaj Odsjek su: završena osnovna škola, osnovno poznavanje klavira i teorije glazbe (završena niža glazbena škola ili stečeno znanje putem privatnih satova), položen prijamni ispit iz oba predmeta. Na

odsjek se mogu upisati osobe do navršene osamnaeste godine života.

Sve potrebne informacije u svezi upisa i Odsjeka općenito možete dobiti u Muzičkoj školi, Strossmayerova 3 ili na telefon 024/525-672, te od profesora Csabe Paskóa u Harambašičevoj 7 ili na telefon 060/09-75-425.

Ne smijemo zaboraviti kako je crkvena glazba uopće za vrijeme društvenog uređenja proteklih nekoliko desetljeća doživjela veliku degradaciju. Otvorenjem Odsjeka za crkvenu glazbu i školovanjem novih generacija želimo oživjeti dvotisućljetnu europsku kršćansku tradiciju na našim prostorima i postaviti osnove za bogatiji i plodniji glazbeni razvitak. Profesionalno njegovanje crkvene glazbe, samo je jedan od putova kojim joj se može vratiti pravo značenje. Crkvena glazba ima i treba imati svoje ispravno mjesto i ulogu u svijesti ovdašnjeg čovjeka. Ona zapravo svojim bogatstvom oplemenjuje dušu i na uzvišen način daje slavu Bogu.

Csaba Paskó

In memoriam

Vlč. Ivan Sabatkai

(1947. – 2009.)

Ivan Sabatkai je rođen u Vajskoj 17. listopada 1947. god. Teološki studij završio je u Zagrebu i za svećenika je zaređen u Vajskoj 2. srpnja 1972. godine. Službu župnog vikara obavljao je u Bajmoku (1972. – 1973.), u Bačkom Monoštoru (1973. – 1974.), u Bačkom Bregu (1974.). Bio je članom liturgijskog vijeća, odbora za crkvenu umjetnost, te povjerenik za pastoral obitelji. Od 1986. godine župnik je u Bačkom Monoštoru sve do 2004. godine kada odlazi u mirovinu. Od 2005. do 2008. godine upravitelj je župe u Maloj Bosni. Nakon duže bolesti preminuo je u nedjelju 22. ožujka 2009. u svećeničkom domu "Josephinum" u Subotici.

Sprovodnu misu 24. ožujka, služio je subotički biskup mons. Ivan Péntzes, a obrede ukopa na groblju predvodio je mjesni župnik vlč. Josip Kujundžić. U svojoj propovijedi u okviru sprovodne mise vlč. Kujundžić je govorio o uzvišenosti duhovnoga zvanja, kojoj je zacijelo težio i pokojnik. On

je na temelju evanđelja o blaženstvima na vrlo slikovit način ukazao na poveznice između radosti i križa, između blaženstva i trpljenja. *Velika je radost kada nas Gospodin uzme pod svoje, kad On po nama dje-luje, po našim rukama i riječima – istaknuo je propovjednik, te zaključio – a kada to tako doživljavamo, onda nam niti jedan križ neće biti pretežak. Kada smo svjesni dara i milosti da sam Gospodin po nama djeluje i susreće druge ljude, onda nas nikakva tama poteškoća i naših slabosti ne može zasjeniti, jer tada smo svjesni da je za takvu milost potrebno Gospodinu pripasti u potpunosti, pa čak i onda kada to za nas znači trpljenje.*

Pokojni vlč. Ivan Sabatkai je pokopan u obiteljsku grobnicu na mjesnom groblju u Vajskoj. Od pokojnog vlč. Ivana oprostili su se brojni svećenici, rodbina, prijatelji, župljani župa u kojima je pokojnik vršio svoju svećeničku službu, te mještani Vajske. Nakon sprovoda mjesni župnik je na agape primio biskupa, svećenike i pokojnikove najbliže rođake i prijatelje.

Dragan Muharem, đakon

Novi početak

Dragi čitatelji! Je li i vama proljeće najdraže godišnje doba? Premda podjednako uživam i u jeseni i u zimi, ima nešto prekrasno u prvom mirisu proljeća. Nije to miris ni cvijeća ni drveća, već miris onih prvih jutara bez mraza, dok sunce tek budi još snene i lomne od zimskog sna... Tko ga zna, ne trebam mu objašnjavati, a tko ne – neka moli za Božju milost osjetiti ga, jer taj miris zbilja oživljava. Mislim da je Bog taj miris i boje proljeća stvorio kako bi nam srce i dušu pripremio za Uskrs, koji slavimo svake godine i onaj koji ćemo živjeti do vijeka. Sretan Uskrs!

Gubitak posla? Nije smak svijeta!

Mjesecima se već govori o dolasku svjetske ekonomske krize. Zabrinutost i strepnja posvuda su prisutni čak i među onima koji još uvijek imaju dovoljno, pa i više nego što im je potrebno. Ako ste ipak dio one manjine koja je na svojoj koži osjetila gubitak posla, ne klonite duhom, imamo za Vas nekoliko savjeta.

Iako Vam trenutačno sve izgleda kao propast, ne mora biti tako strašno. U gubitku posla trebate gledati i priliku za novi početak. Dajemo vam nekoliko preporuka:

Razgovarajte o tome – prvo sa svojim najbližima, a potom i s prijateljima, susjedima, rodbinom, znancima. Razgovarajte i razglasite svima koji vam mogu pomoći utjehom, idejom, savjetom kako dalje.

Informirajte se o svojim pravima tijekom neuposlenosti. Prijavite se službi i agencijama za zapošljavanje. Saznat ćete koja prava možete ostvariti dok ste neuposleni, kakva je ponuda poslova, koje su mogućnosti za doobučavanje, dobivanje financijske pomoći za zapošljavanje ili pokretanje nekog svog posla.

Napravite popis svih poslova koje biste mogli raditi i podijelite ih u tri grupe. U prvoj neka budu "najprivlačniji" – oni koje biste najviše voljeli obavljati, u drugoj oni manje privlačni, ali za koje ste stručni i koje biste mogli dobro raditi, a u trećoj – oni najmanje privlačni, koje biste radili samo ako ne bude drugog izbora.

Napravite svoju "strategiju" traženja posla. Neka u njoj bude mjesta za informiranje o ponudama – oglasima za posao, reklamama novih poslodavaca i proizvoda (možda trebaju i radnike), putem radija, televizije, interneta... Saznajte od svojih bližnjih zapošljavaju li njihovi poslodavci nove ljude i bi li Vas htjeli preporučiti.

Najzad, **napravite plan** što je ono što morate hitno poduzeti dok ne nađete novi posao – kojih se navika u obitelji morate hitno odreći, na kojim stvarima uštedjeti, koje privremene poslove prihvatiti. Uvijek postoje potrebe za čuvanjem djece, njegovom starih i bolesnih, spremanjem kuća i stanova, održavanjem vrtova...

Ukoliko ništa od posla ne možete pronaći, **nemojte se stidjeti zatražiti pomoć.** Rođaci i prijatelji zato i postoje, a nikad se ne zna kada će pomoć njima zatrebati. Tada ste Vi na potezu!

Ne zaboravite: možda je gubitak posla vama pružena prilika da potražite ljepši, bolji, dostojniji – baš po Vašoj mjeri...

Ljiljana Kujundžić Ivanković

Molitva vjernika za bračne parove

(napisana za Svjetski dan braka)

Predslavitelj: Pomolimo se za sve bračne parove, znajući da Bog čuje sve naše molitve, uputimo mu poziv:

Odziv: Gospodine, daj da naša odluka bude ljubav.

Muž: Da muževi imaju mudrosti i hrabrosti pomoći svojim ženama da rastu i razviju svoje talente da postanu sve što Bog želi da budu. Molimo te.

Žena: Da sve supruge među nama imaju znanja i volje ohrabriti svoje muževe da rastu i ostvare svo bogatstvo potencijala koji leži u njima. Molimo te.

Muž: Da primimo darove strpljenja, mašte i razumijevanja u odnosima s našom djecom u vremenu promjena. Molimo te.

Žena: Da svi parovi budu oslobođeni opasnosti dosade i rutine koji mogu nagristi i najdublje ljubavne odnose. Molimo te.

Muž: Za hrabrost da prevladamo strah i otkrijemo jedno drugo, otvorenije i iskrenije kroz više intimne komunikacije. Molimo te.

Žena: Da svi naši rođaci, prijatelji i susjedi imaju iskustvo radosti obiteljske ljubavi. Molimo te.

Muž: Da sve obitelji na zemlji imaju dovoljno za ostvarenje sretnog, zdravog i molitvom ispunjenog života. Molimo te.

Žena: Svima koji su na životnom putu ostali bez svog partnera daj utjehu, snagu i vjeru u ponovni susret u Tvome kraljevstvu. Molimo te.

Predslavitelj: Oče, toliko nas voliš da si nam dao svog jedinog sina. Daj da svi koji su u bračnoj zajednici budu odraz Tvoje ljubavi i da je svjedoče u svijetu. To te molimo po Gospodinu našem Isusu Kristu. Amen.

Dva brata

Dva brata, jedan oženjen, drugi neoženjen, posjedovali su farmu čije je plodno tlo davalo obilnu ljetinu. Pola je žita pripadalo jednom bratu, a druga polovica drugom. Na početku je sve bilo dobro. Potom bi se oženjeni brat noću povremeno budio od sna i mislio: *To nije pravo. Moj brat nije oženjen i dobiva polovicu uroda s farme. Sa mnom je žena i petero djece i tako sam osiguran za svoju starost. Ali, tko će se brinuti za mog brata kad ostari? On mora mnogo više staviti na stranu za budućnost nego li što to čini sada i stoga je on potrebniji od mene.* S tim je mislima ustao, prikrao bi se kući svoga brata i istresao bi vreću žita u bratovu žitnicu.

Neoženjenog brata počele su salijetati iste takve misli. Povremeno bi se budio od sna i govorio bi: *Ovo jednostavno nije pošteno. Moj brat ima ženu i petero djece, a dobio je polovicu uroda sa zemlje. Ja ne moram nikoga prehranjivati osim sebe. I je li stoga pravedno da moj brat, čije su potrebe očito veće od mojih, dobije točno toliko koliko ja?* Tada bi ustao iz kreveta i odnio bi punu vreću žita u žitnicu svoga brata.

Jedne noći obojica su ustala iz kreveta u isto vrijeme i naišli su jedan na drugoga s vrećom žita na leđima. Mnogo godina nakon njihove smrti pročula se ta vijest. I kad su ljudi u tom kraju htjeli podići kapelicu, izabrali su mjesto na kojem su se dva brata susrela, jer u mjestu nisu mogli naći svetije mjesto od toga.

/autor nepoznat/

Sjetiti se propovijedi

Jedne je nedjelje neka mlada domaćica pripremala salatu u kuhinji. Njezin muž uđe i, da se malo našali, upita:

– Znaš li mi reći o čemu je župnik jutros propovijedao?

– Ne sjećam se više, odvratila žena.

– Zašto ideš u crkvu slušati propovijedi kad ništa ne zapamtiš?

– Vidiš li, dragi, ovu vodu kojom ispiram salatu? Voda teče i otječe ne ostajući u zdjeli, ali salata će ipak biti oprana.

Nije najvažnije zapamtiti sve pojedinosti. Važno je dopustiti da te riječ Božja "opere".

/Bruno Ferrero Priče iz pustinje/

za život: Čemu sve ako ne budemo imali za koga?

Možda država još nije dovoljno zabrinuta, možda nema snage uhvatiti se u koštac sa ovako ozbiljnim problemom, ali lider kakav je Metalac ne smije biti bez odgovora. Čemu sve, ako ne budemo imali za koga? Očekujemo da nas i drugi slijede – kaže Petrašin Jakovljević, predsjednik Fonda Metalac.

Jedno od najuspješnijih srpskih poduzeća danas – Metalac AD iz Gornjeg Milanovca – pored očekivanog uspjeha u poslovanju, ima se još nečim pohvaliti. Osnovani su Fond Metalac u cilju stimuliranja radnika za rađanje djece. Samo u prvoj polovici prošle godine rođeno je 25 beba, što je čitav jedan školski odjel. Od 157 rođenih beba u Gornjem Milanovcu, 25 su bebe njihovih radnika. Za bebe rođene u prvoj polovici prošle godine iz fonda je izdvojena 21.000 eura, što je roditeljima uručeno na već tradicionalnoj, petoj po redu svečanosti. Prema pravilniku Fonda Metalac, svakoj prvorodenoj bebi pripada kuverta s 500 eura, drugorođena beba u obitelji njihovih radnika dobija 1.000 eura, trećerođeno dijete 2000 eura, četvrto i svako naredno 4000 eura iz Fonda.

Svi pozitivni pokazatelji o poslovanju kompanije nam mnogo znače, ali ne toliko ako ne znamo za koga radimo i kome ćemo ostaviti ovo u što danas ulažemo i što stvaramo. Kao ozbiljna tvrtka, shvatili smo da su upravo ove bebe naša budućnost, a stimuliranje radnika na rađanje djece je naša strateška politika razvoja na duže staze, koja daje i veće rezultate nego što smo se nadali i svakako bi moglo poslužiti kao dobar primjer za cijelu Srbiju, kaže Petrašin Jakovljević, generalni direktor kompanije Metalac, koja je 2009. godinu proglasila za Godinu nataliteta. On je najavio da će svaka majka koja se u 2009. godini porodi u bolnici u Gornjem Milanovcu dobiti specijalne nagrade: *Svako prvorodeno dijete u ovom rodilištu dobit će krevet i potrebnu opremu, a svako sljedeće dijete u obitelji koje se rodi u gradskoj bolnici dobit će ček u vrijednosti od 10.000 dinara, bez obzira na to odakle je majka,* kazao je Jakovljević. On je najavio da će 4. travnja, kada Kompanija Metalac obilježava 50 godina rada, svaka majka koja se porodi u Gornjem Milanovcu dobiti ček vrijedan 1.000 eura i pozvao sve firme da u godini krize pomognu obiteljima koje dobivaju bebe.

Od formiranja Fonda Metalac protekle su dvije godine i za to vrijeme rođeno je 97 djece, za što je iz Fonda, na ime poticaja rađanja, izdvojeno oko 100.000 eura. (www.bebac.com)

protiv života: Izrabljivanje djece radom

* 218 milijuna djece od 5 do 7 godina u svijetu radi, a od toga više od polovice radi na opasnim mjestima kao što su rudnici i slično

* 132 milijuna djece od 5 do 14 godina prisiljeno je svakoga dana obrađivati zemlju, često u uvjetima štetnim za zdravlje i opasnim po život

* 22.000 njih svake godine umire u nesrećama ili bolestima zbog poljoprivrednog rada

* 5,7 milijuna djece uključeno je u razne oblike ropstva: prostituciju i pornografiju (1,8 milijuna), sudjelovanje u oružanim sukobima (0,3 milijuna), te druge nedopuštene aktivnosti (0,6 milijuna)

* 2,5 milijuna djece radi u industrijaliziranim, te tranzicijskim državama

/Podaci UNICEF-a/

Dva franjevačka župnika u Somboru

Piše: *Stjepan Beretić*

Franjevac **Mijo Radnić** nije djelovao samo u Somboru, već je djelovao diljem Bačke. Nije djelovao jedino u Subotici i Segedinu. Fra Mijo Radnić je djelovao u Baču, Bukinu, Bunjevcu, Somboru i Baji. **Josip Temunović**, na 123. stranici svoje *Bilježnice za povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata* iznosi mišljenje da župa Bunjevac nije ni postojala, već da je **Šimun Matković** 1622. godine tražio dopuštenje da djeluje među Bunjevcima, pa je, prema tome, i Radnić djelovao i među bunjevačkih Hrvatima. Bački su vjernici bili nezadovoljni Mijom Radnićem, pa su 1668. godine uputili pismo pisano bosančicom Svetoj Stolici. U pismu se tuže na fra Miju Radnića zbog njegove neodgovornosti. Navodno su se pred njim vjenčavali rastavljeni muževi i žene, što je bio razlog velikoj sablazni u narodu. O tome piše **Josip Butorac** na 118. stranici svoga djela *Povijest Katoličke Crkve u Slavoniji* (Zagreb, 1970.).

Mijo Radnić je štokavskom ikavicom pisao, kako bilježi **Ante Sekulić** na 171. stranici svoga djela *Bački Hrvati*, koje je izdano u Zagrebu 1991. godine. Na 167. stranici spomenutoga djela bilježi Ante Sekulić: *Govor bačkih Bunjevaca je štokavsko-ikavski i značajan je za prepoznavanje njihova podrijetla, te je obilježje njihove narodnosti. O tom govoru ima članaka i rasprava od XVIII. do sredine XX. stoljeća. Najprije su franjevački pisci rješavali jezikoslovna pitanja jednostavno, jer Mihovil Radnić piše da mu nije moguće objasniti „kako se piše latinskim slovima, a izgovara u našem jeziku“, nego da će čitatelja to „većma viština štijući uvižbati“.* Na 56. stranici spomenute Sekulićeve knjige čitamo: *Za svoje sunarodnjake Radnić je napisao dvije knjige njihovim i svojim jezikom i objelodanio ih 1683., što mu je pribavilo zaslugu i priznanje pisca prvih knjiga bačkih Bunjevaca. Jedno mu djelo nosi naslov „Razmišljanja pribogomiona od ljubavi Božje“ (Sekulić, 56. stranica navedenog djela).*

U tom djelu Radnić svoj jezik naziva slovinski bosanski. U latinskim tekstovima kaže da piše *illirico idomate*, tj. *iliričkim jezikom*. O tome piše dr. Ante Sekulić na 37. stranici stranici knjige *Bački Hrvati*. Bez obzira, zvali pisci i puk svoj jezik *Bosanski* ili *ilirički*, radi se bez

sumnje o hrvatskom jeziku, što se vidi iz djela *Proričja i narečenija* Somborca **Ivana Ambrozovića** iz 1808. godine, koja su, kako sam piše: *sa srbskog jezika na iliriski prevedena*.

Drugo Radnićevo djelo nosi naslov *Kristijada*, što je zapravo prijepis istominog djela hrvatskoga pisca **Junija Palmotića**. *Kristijada* je ostala u rukopisu.

Djelo *Pogrđenje ispraznosti od svijeta* je objavljeno u Rimu 1683. godine. Premda nema sumnje da je Mijo Radnić djelovao diljem Bačke, pa tako i u Somboru, nema dokaza da je i službeno bio imenovan upraviteljem župe ili župnikom. Franjevci su pastoralno djelovali u Somboru, gdje su imali svoju kuću, ali o tome tko je upravljao župom jednako tako nema povijesnih dokumenata. Prvi poznati somborski župnik franjevac je bio **fra Luka Đurčević** iz Velike, a spominje se 1718. godine.

Je li postojao franjevački preporod?

Teške su bile gospodarske, narodne i kulturne prilike u tim prvim godinama poslije oslobođenja od Turaka. O

tom vremenu piše Josip Temunović na 129. stranici svoje, već spomenute, u Subotici 2009. godine objavljene knjige *Bilježnica za povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata*. On polazi od pretpostavke da narodni preporod, koji su započeli franjevci, traje i danas te da su preporodno djelovanje franjevaca nastavili svećenici sve do biskupa **Lajče Budanovića**, a da bi zatim preporod prešao u ruke svjetovnjaka intelektualaca. *Oslobođenjem od Turaka, nakon Karlovačkog mira 1699. godine, većina bunjevačko-šokačkih Hrvata našla se na području velike Kalačko-Bačke nadbiskupije... Kalačko-Bačka nadbiskupija započinje pastoralnu i duhovnu obnovu svoga područja. Hijerarhijska struktura Kalačko-Bačke nadbiskupije je za vrijeme Turaka bila uništena, a pastoralno-radna struktura se našla u rukama preostalih franjevaca Bosne Srebrene. Trebalo je puno godina da se upravna i administrativna struktura nadbiskupije obnovi.*

Tu prazninu su popunjavali franjevci preko niza svojih samostana i župa koje su pripadale pojedinim samostanima. To se može zvati franjevačka obnova, ali isto tako i franjevački preporod. Na njihov rad oslonit će se kasnije preporod Ivana Antunovića, a na oba prethodna (i) preporod biskupa Lajče Budanovića. Tako su bunjevačko-šokački Hrvati od 1700. pa do 1940. godine imali tri preporoda crkvene provenijencije. To je ustvari jedan preporod u tri faze, a vodili su ga i organizirali franjevci, odnosno svećenici. Četvrti preporod odnosno faza počeo će nakon Drugog svjetskog rata, koji će voditi svjetovnjaci intelektualci, koje je za tu službu osposobila i organizirala Crkva preko svećenika Ilije i Paje Kujundžića, a najviše je tome pridonio biskup Lajčo Budanović... O ovdje nastanjenim bunjevačko-šokačkim Hrvatima su skrblili franjevci velike redodržave pod imenom Bosna Srebrena. Franjevci su svoje samostane gradili diljem od Turaka okupiranih prostranstava mađarskog kraljevstva i hrvatskih ali i srpskih zemalja. Ne stoji Temunovićeva tvrdnja o tome da se većina bunjevačkih i šokačkih Hrvata nastanilo u Kalačko-Bačkoj nadbiskupiji. Jer je velika većina Šokaca u i Bunjevaca u Hrvatskoj a ne u Kalačko-Bačkoj nadbiskupiji.

Glas zastupnika kršćanina

Odgovara: dr. Andrija Kopilović

Čitajući vaš odgovor u prošlom broju *Zvonika*, postavilo mi se pitanje kako treba reagirati zastupnik u Skupštini koji je vjernik, u slučaju da se izglasava zakon suprotan načelima učenja njegove Crkve ili vjerske zajednice. Ovaj puta načelima morala Katoličke crkve. Ako se postavi suprotno načelima svoje vjere, griješi li i koje su posljedice?

V. Š., Subotica

Priznajem vam da je u prošlom broju izostao jedan dio odgovora, bitan za razumijevanje problema, a to je uloga savjesti u donošenju odluka. Naime, sloboda savjesti i vjere tiče se čovjeka uzeta pojedinačno i društveno. Pravo na vjersku slobodu mora se priznati u pravednome poretku i biti sankcionirano kao građansko pravo. Pravedne granice ostvarivanju vjerske slobode moraju se odrediti za svaku društvenu prigodu političkom razboritošću, prema zahtjevima općega dobra, te ratificirati od civilne vlasti preko pravnih norma koje su u skladu s objektivnim moralnim redom. Građanin u savjesti nije obavezan slijediti propise građanskih vlasti ako su protivne zahtjevima moralnog reda, temeljnim pravima osoba ili naučavanjima Evanđelja. Nepravedni zakoni moralno ispravne ljude stavljaju pred dramatične probleme savjesti: kada su pozvani sudjelovati u zlim moralnim činima, dužnost im je odbiti. Osim toga,

Sukob zapravo nastaje kada ne postoji prava demokracija i kada je pojedinac, pa makar i vjernik, utopljen u grupaciju i nema pravo vlastitoga mišljenja, a pogotovo očitovanja glasa vlastite savjesti. Međutim, ta okolnost ga ne ispričava kao vjernika od odgovornosti, a onda i krivice ako svoj glas da protiv vječnog Božjeg zakona i naravnog zakona upisanog u savjest. Suzdržanost je najblaži oblik izražavanja svojega neslaganja.

što je moralna obveza, to odbijanje ujedno je i osnovno ljudsko pravo koje – upravo zato što je tako – mora priznati i štiti sam građanski zakon: tko se poziva na prigovor savjesti, mora biti za-

štićen ne samo od kaznenih mjera nego od bilo koje štete na zakonskom, disciplinskom, ekonomskom i stručnom planu. Teška je obveza savjesti ne pristati na suradnju, pa niti formalno, u onim djelima koja su u suprotnosti Božjem zakonu, premda ih građansko zakonodavstvo dopušta. Naime, ta suradnja nikada ne može biti opravdana, niti pozivajući na poštovanje slobode drugoga, niti se upirući o činjenicu da je građanski zakon predviđa i zahtijeva. Nitko se nikada ne može ukloniti od moralne odgovornosti za učinjena djela i po toj će odgovornosti sam Bog suditi svakoga (Rim 2,6).

Ovo što sam gore iznio uglavnom su sabrane misli iz Kompendija socijalnog nauka Crkve. Važno je da uočimo

Kada se donose zakoni, kako god bili ocijenjeni kao važni ili čak uvjetni, a protive se savjesti pojedinca ili zajednice, zna se kako će vjernik reagirati: on ne smije dati svoj glas za donošenje zakona koji krše slobodu njegove savjesti i vrijeđaju njegovo uvjerenje.

načela. Odgovarajući na vaše pitanje, treba staviti težište na vjernika i njegovu savjest. Savjest naime spada na bit čovjekova djelovanja u dostojanstvu i odgovornosti. Ona je nezaobilazni i jedini objektivni sudac po čijem glasu – glasu savjesti – vjerniku govori Bog. Savjest je, dakle, mjerilo dostojanstva osobe i njegove ljudskosti. Gaženje sa-

vjesti je najteži prekršaj koji se može činiti nad osobom. Čak ni lišavanje slobode nije takav prekršaj kao lišiti nekoga mogućnosti da postupa po svojoj savjesti. Jasno da vjernik u kojoj god društvenoj službi mora biti toga svjes-

tan. On se te službe i ne smije primiti ako mu unaprijed nije zagarantirana sloboda savjesti. Zdrava demokracija poznaje pravo "priziva na savjest". U svim demokratskim društvima to se poštuje kao vrhovna norma. Dakle, kada se donose zakoni, kako god bili ocijenjeni kao važni ili čak uvjetni, a protive se savjesti pojedinca ili zajednice, zna se kako će vjernik reagirati: on ne smije dati svoj glas za donošenje zakona koji krše slobodu njegove savjesti i vrijeđaju njegovo uvjerenje. Sukob zapravo nastaje kada ne postoji prava demokracija i kada je pojedinac, pa makar i vjernik, utopljen u grupaciju i nema pravo vlastitoga mišljenja, a pogotovo očitovanja glasa vlastite savjesti. Međutim, ta okolnost ga ne ispričava kao vjernika od od-

govornosti, a onda i krivice ako svoj glas da protiv vječnog Božjeg zakona i naravnog zakona upisanog u savjest. Suzdržanost je najblaži oblik izražavanja svojega neslaganja. Dio pitanja se tiče stanja vjernika u vlastitoj Crkvi – Zajednici. Konkretno, katolik koji bi svojim glasom recimo izglasavao zakon o abortusu ili eutanaziji, bio bi isključen iz zajednice i ne bi smio ići na pričest. Potresan primjer takve savjesti je pokazao pokojni belgijski kralj Boduen koji se odrekao prijestolja u vrijeme kada je u njegovom Parlamentu donošen takav zakon. Mogao je ostati bez prijestolja ali je ocijenio da mu je važnija čista savjest i zajedništvo s Crkvom nego kraljevska titula. Njegov narod je prepoznao veličinu svoga Monarha i vraćen je na prijestolje nakon nekoliko dana. Vrlo sam svjestan konflikta koji nastaje u savjesti vijećnika, člana Skupštine, zastupnika kada se nađu u sukobu sa zakonima koji su protiv savjesti. Ali za volju ovoga časa ne možemo se odricati vječnih vrednota. Stoga je opravdana dnevna molitva za one koji su u vlasti jer im nije lako. Odgovornost je velika ali odgovornost prema Bogu još veća.

Oratorij don Bosco

Susret vjeroučenika u okviru
Škole animatora 2008./2009.
Župa Sv. Lovre u Sonti:
17.-19. travnja 2009.

Blagoslov žita u Ljutovu

na blagdan sv. Marka
25. travnja u 17 sati

Dan mladih

Bač: 16. svibnja 2009.
od 9 do 18 sati

Predstavljanje knjige

„Moliti i ljubiti“

preč. mr. Andrije Anišića,
župnika župe Sv. Roka,
četvrtak, 16. travnja u 19 sati
u Velikoj dvorani
HKC „Bunjevačko kolo“.

O knjizi će govoriti:

- katedralni župnik
mons. Stjepan Beretić,
- u ime nakladnika
mons. dr. Andrija Kopilović i
- urednica knjige
Katarina Čeliković.

Knjiga je izašla u izdanju Instituta
„Ivan Antunović“ i bit će predstavljena
u okviru programa obilježavanja 25.
obljetnice svećeništva preč. Anišića.

U povodu Biskupijskog su-
sreta mladih u Baču (16. 05.
2009.) otvaramo natječaj za naj-
bolje radove s područja literarnih,
likovnih, fotografskih i glazbenih
ostvarenja na temu:

“Pouzdamo se u Boga živoga”
i
“Mladi katolici u suvremenom svijetu”

Natječaj je otvoren do
03. 05. 2009.

Svoje radove pošaljite
ili dostavite na adresu:
Župni ured sv. Roka
Beogradski put 52
24 000 Subotica

Za dodatne informacije obratite se
Petru Gakoviću na
e-mail: susretmladih@yahoo.com
ili pozovite mob: 0656930479

Objavljena je knjižica s raspo-
redom koncerata ove sezone u ka-
tedrali-bazilici Sv. Terezije u Su-
botici. Besplatni primjerak se
može dobiti u prodavaonici bazi-
like pod tornjem.

Natječaj za HosanaFest 2009.
završen je 1. travnja. Rezultati na-
tječaja bit će poznati do 20. trav-
nja, a bit će objavljeni u sljedećem
broju Zvonika. Organizacijski od-
bor zahvaljuje svima koji su se pri-
javili na natječaj i time podržali
festival duhovne glazbe u Subo-
tici.

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Rimokatolički župni ured Sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Beogradski put 52
Telefon: +381(0)24 554-896; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

mr. Mirko Štefković, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381(0)24 553 610
Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika
mr. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta „Ivan Antunović“
mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik
Katarina Čeliković, lektorica
Vedran Jegić, fotograf

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
dr. Andrija Kopilović, mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer,
s. Blaženka Rudić, Željko Šipek,

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

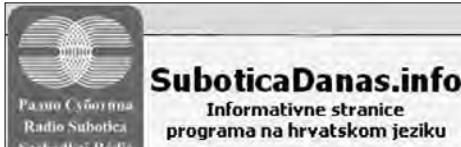
RADIO MARIJA
Tel: 021 4790-529; Email: rama@eunet.yu
90,7 MhZ FM - SUBOTICA
102,9 MhZ FM - NOVI SAD

Hirvivo
Kafolikus hetilap
1. évf. 1. szám 2002. 05. 19.
Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hirvivo@tothfalu.co.rs

CSALÁDI MAGAZIN
Hitélet
Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

**Slušajte
Radio Suboticu**
program na hrvatskom jeziku
svaku večer od 18-21 sat
na frekvenciji 104,4 Mhz
Put Jovana Mikića 12,
Tel: 024 55 22 00; Fax: 551-902

www.suboticka-biskupija.info

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Subotica.info,
Blagovijest

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- direktnom dostavom na župe: 1450 din
- poštom:

1700 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Mirko Štefković,
Trg žrtava fašizma 19, 24000 Subotica, s nazna-
kom podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na
ime Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojode
12, 10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozem-
stva mogu poslati na biskupijski račun s nazna-
kom Za Zvonik i to preko posredničke banke:
za uplate u eurima: LHB International Handels-
bank AG., Frankfurt/Main, Germany, SWIFT:
LHBIDEFF; za uplate u američkim dolarima:
American Express Bank, LTD., New York, USA,
SWIFT: AEIBUS33; za uplate u kanadskim do-
larima: Bank Of Montreal, Montreal, Canada,
SWIFT: BOFMCAM2; u našu banku: NLB
Banka A.D. Beograd, SWIFT: CONARS22, na
račun: IBAN: RS35310007080200263537, Rimo-
katolička vjerska zajednica - Biskupski ordinari-
jat, Trg žrtava fašizma 19, 24000 Subotica, Serbia.

OČNA KUĆA

SZEMÉSZETI SZALON

551-045

A FŐPOSTÁNÁL

KOD GLAVNE POŠTE

POLIKLINIKA

SENTE

24000 Subotica, Jo Lajoša 4a
tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

HiZ
"HIDROIZOLACIJA"
ŽIVANOVIĆ

IZOLUJEMO VLAŽNE KUĆE CRKVE DVORCE
I DRUGE KAPITALNE OBJEKTE
DEBLJINE ZIDOVA DO 10m

www.hiz.rs

27 GODINA ISKUSTVA
40 IZOLOVANIH CRKVI
- BOLJE SUŠITI NEGO RUŠITI -

025/440-470 25000 Sombor,
063/440-470 Šeste Licke 25

MONOLIT GRADNJA
DOO ZA GRADEVINARSTVO I GRADEVINSKO-ZANATSKÉ RADOVE
-JEDNOČLANO DRUŠTVO- BD. 181752/2006

24000 SUBOTICA, Franje Kuhača 10, Tel.: 024/551-685, 553-111
E-mail: monolit@tippnet.co.yu

PIB 100837422, TIK, RAČ: BANKA 170-7844-53, AGROBANKA 245-0263402101453-37

Hrvatska

Čitajte tisak, posudite knjige i porazgovarajte s prijateljima u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, ulica Bele Gabrića 21
srijeda, petak 10 - 14 sati
utorak, četvrtak 16 - 19 sati

POSTOJE LJUDI KOJI VOZE RENAULT.
I LJUDI KOJI ĆE GA TEK VOZITI.

www.renault.rs

NOVI RENAULT MEGANE - VEĆ OD 13990 EUR

SUBOTICA: AC VIDAKOVIĆ, tel. 024/553-567

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

● Karadorđev put 2, SUBOTICA
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33

**RASPORED SAHRANA
NA INTERNETU**

www.funero.co.rs
E-mail: funero@funero.co.rs

nova akcija

TippNet
www.tippnet.rs

sakupi bodove,
ubodi poklone

SVAKOM KUPOVINOM U TIPPNET-U STIČETE BODOVE.
ZA BODOVE DOBIJATE POKLONE ILI POPUSTE! ĆEKAMO VAS!

24000 Subotica, Karadorđev put 2 024/555-765

Zahvaljujemo našim darovateljima

kupatila
kolpa-san[®]
by kolpa

*Opustite se i uživajte
u savršenstvu!*

Saloni kupatila KolpaSan:

Beograd, Bulevar Kralja Alexandra 402, **Tel: 011/ 240 73 71**

Novi Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel: 011/ 260 99 20**

Novi Sad, Rumenački put 11, **Tel: 021/ 518 091**

Subotica, Banijska 2, **Tel: 024/ 547 886**

bane
SUBOTICA

Srce kuće Vaše kuhinje su naše!

Saloni kuhinja:

Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel.: 011/ 2609 920**

Novi Sad, Marka Miljanova 20, **Tel.: 021/ 661 9005**

Subotica, Batinska 34, **Tel.: 024/ 561 187, 561 186**

Blagdan sv. Josipa u župi Sv. Roka

Hodočasnička misa u Baču

Predstavljanje filma: Čuvari Božjeg groba

Križni put djece u Subotici: nagrade za znanje

Konferencija u Vrnjačkoj Banji

Uredništvo Zvonika

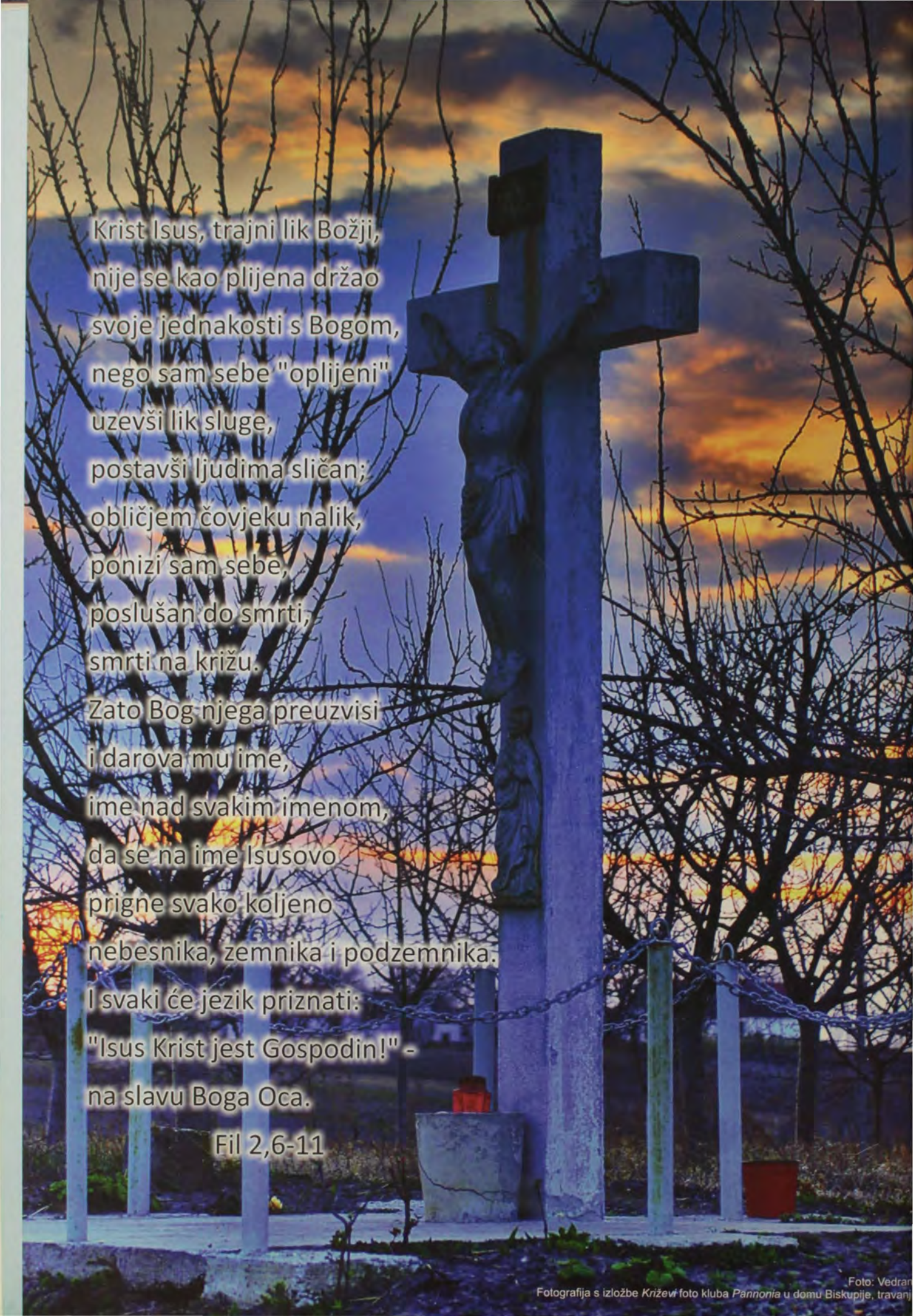

Moderator

Uvodničari

kh.org.rs

Krist Isus, trajni lik Božji,
nije se kao plijena držao
svoje jednakosti s Bogom,
nego sam sebe "oplijeni"
uzevši lik sluge,
postavši ljudima sličan;
obličjem čovjeku nalik,
ponizi sam sebe,
poslušan do smrti,
smrti na križu.

Zato Bog njega preuzvisi
i darova mu ime,
ime nad svakim imenom,
da se na ime Isusovo
prigne svako koljeno
nebesnika, zemnika i podzemnika.
I svaki će jezik priznati:
"Isus Krist jest Gospodin!" -
na slavu Boga Oca.

Fil 2,6-11